

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

86'ncı Birleşim
6 Nisan 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ

III.- GELEN KÂĞITLAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sıfır Atık Projesi'ne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Düzce'de yaşanan gelişmelere ve Düzce'de yapılması gerekenlere ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılı'nın son çalışma haftasına, 27'nci Dönemde yapılan yasama faaliyetlerine ve 14 Mayıs seçimlerini Cumhur İttifakı'nın kazanacağına ilişkin açıklaması
- 2.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, deprem bölgesinde hayatın normalleşmesi için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması
- 3.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'te son yıllarda asayişin bozulduğuna ilişkin açıklaması
- 4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılı'nın son birleşimini gerçekleştirdiklerine ve 27'nci Dönemin bitmesiyle birlikte yirmi bir yıllık fetret döneminin de biteceğine ilişkin açıklaması
- 5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Gazi Mecliste tam beş yıl boyunca halkın ve ülkenin aydınlık yarınları için mücadele ettiklerine ilişkin açıklaması
- 6.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı ve öğretim üyelerinin deprem alanlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı kararına ilişkin düşüncelerini kamuoyuyla paylaşmaları üzerine haklarında soruşturma başlatıldığına ve Bölüm Başkanının görevden alındığına ilişkin açıklaması
- 7.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, terörle mücadelede yaralanıp gazi sayılmayan askerlerin ve polislerin taleplerine ilişkin açıklaması
- 8.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kaya'nın, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 9.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıca'yın, 14 Mayıs seçim tarihi olmasının yanı sıra kalbe şifa annelerin, bedene şifa eczacıların ve toprağa şifa çiftçilerin de günü olduğuna ilişkin açıklaması
- 10.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 27'nci Yasama Döneminin son gününe, beş yıl boyunca ilinin ve ülkenin sorunlarını gündeme taşımaya ve bu sorunlara çözüm üretmeye gayret gösterdiklerine ilişkin açıklaması
- 11.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 2023 seçimlerine ve 27'nci Dönemde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak millet ve memleket için gayret gösterdiklerine ilişkin açıklaması
- 12.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, TBMM Genel Kurul çalışmalarının bu hafta sona erdiğine ve bu dönemde toplumun her kesiminin sorunlarını çözmek için soru önergeleri, Meclis araştırması önergeleri, kanun teklifleri verdiklerine ilişkin açıklaması
- 13.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, 27'nci Dönemin sonuna yaklaşıldığına ve bu dönemde yapılamayan düzenlemelere ilişkin açıklaması
- 14.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Cumhur İttifakı olarak Türkiye Yüzyılı'nın projelerini tek tek hayata geçirmeye ve hizmet sunmaya devam ettiklerine ilişkin açıklaması
- 15.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, deprem bölgesine yardım amacıyla Malatya'da bulunan Bağcılar Belediyesinin çalışanlarının dönüş yolunda kaza geçirdiğine, Türk polis teşkilatının 178'inci kuruluş yıl dönümüne ve Polis Haftası'na, ilişkin açıklaması

16.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 27'nci Dönemin son günlerine gelindiğine ve vedalaşmanın aynı zamanda bir helallik talebi olduğuna ilişkin açıklaması

17.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Gazi Meclisin çatısı altında 4 dönem millete hizmet ettiğine, bu dönem milletvekilliğine müracaat etmediğine ve 28'inci Dönem olarak bu Mecliste görev yapacak olan milletvekillerine başarılar dilediğine ilişkin açıklaması

18.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 14 Mayıs seçimlerine hızla yaklaşıldığına ve Kemal Kılıçdaroğlu'nun 2019 yerel seçimlerindeki vaatlerine ilişkin açıklaması

19.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, 15 Kasım 2022 tarihinde İstanbul Ataşehir Baraj Yolu Caddesi Adil Sokak'ta aynı apartmanda oturan aileler arasında otopark sorunu nedeniyle yaşanan olaya ilişkin açıklaması

20.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, EYT yasasının yarattığı BAĞ-KUR tescil mağdurlarına ilişkin açıklaması

21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 27'nci Dönem Parlamentosundaki çalışmalarına ve doçent unvanı almaya hak kazanmış olan tüm akademisyenlerin kadro tahsislerinin yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, deprem sonrası Malatya'da insani amaçlı yardım faaliyetleri nedeniyle görev yapan İstanbul Bağcılar Belediyesi personelinin trafik kazası geçirdiğine; Irak'ın kuzeyinde oldukça dar bir alana sıkışmış olan PKK'nın Süleymaniye'de kendine alan açmaya çalıştığına, Türkiye Cumhuriyeti devletinin buna dair aldığı önlemlere ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk devletinin alacağı tedbirlerin sonuna kadar arkasında olacağına ilişkin açıklaması

23.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, ceza infaz kurumlarının kendilerini mahkeme yerine koyarak infaz kararları verdiklerine, 18 Mayıs 2022 tarihinde Bartın'da bir restoran sorumlusunun 14 yaşındaki bir kız çocuğunu taciz etmesi olayına, Diyarbakır'daki et kuyruğuna ve 14 Mayıs'ta AKP'nin gidip Yeşil Solun geleceğine ilişkin açıklaması

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 6 Nisan Gazeteci Hasan Fehmi Bey'in suikasta kurban gittiği günün yıl dönümüne ve bugünün Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından Öldürülen Gazeteciler Günü olarak kabul edildiğine, 6 Nisan Anadolu Ajansının kuruluş yıl dönümüne, yardımcı hizmetler sınıfı çalışanlarına, sandık kurulu başkanlarının belirlenme usulüne; Kıbrıs gazilerine, gaziler arasındaki eşitsizliklere ve terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanların taleplerine, Ömer Çelik'in Cumhuriyet Halk Partisinin Trabzon mitingindeki panolarla ilgili sözlerine ilişkin açıklaması

25.- Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın, 27'nci Dönemin Altıncı Yasama Yılı'nın son birleşiminin gündemine, 14 Mayıs'ta yapılacak seçimlere ve sürecin olağan bir şekilde ilerlediğine, AK PARTİ iktidarından önce ve sonra yapılan seçimlere, Türkiye'nin AK PARTİ'yle yaşadığı değişim ve dönüşüme, savunma sanayisinde geline, milletin ve ülkenin refah seviyesini en üst seviyelere çıkarmak için her alanda mücadele eden, 2053'ü, 2071'i hedefleyerek ilerleyen bir Türkiye olduğuna ilişkin açıklaması

26.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 6 Şubat'ta meydana gelen depremler sonrası yaşanan dayanışma ve yardımlaşmaya, deprem bölgelerinde yurttaşların hâlâ her türlü insani ihtiyaçlarının devam ettiğine ilişkin açıklaması

27.- Adana Milletvekili Tamer Dağlı'nın, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

28.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, heyelan sonucunda hayatlarını kaybeden Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli 4 öğretmene ve deprem bölgesinde görevden dönerken geçirdikleri trafik kazasında hayatlarını kaybeden Bağcılar Belediyesinde görevli 3 belediye emekçisine ilişkin açıklaması

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İsrail güçlerinin Mescid-i Aksa'ya bir ramazan günü yaptığı saldırıya ve bütün bunların karşısında iktidarın ne yaptığına ilişkin açıklaması

31.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, iktidarın bitmeyen Akdeniz Sahil Yolu'nu törenle açmaya hazırlandığına ilişkin açıklaması

32.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, 27'nci Dönemin sonuna gelindiğine ve bu dönemde yapmaya çalıştıklarına ilişkin açıklaması

33.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

34.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

35.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, çeşitli alanlarda çalışan işçilerin kadro sorununa ve Afyonkarahisar'ın Başmakçı ilçesinde yaşanan kuş gribi nedeniyle bölgedeki tavuk ve yumurta üreticilerinin uğradıkları zarara ilişkin açıklaması

36.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, ülkede yaşanan maden kazalarına, bu kazaların gerçek sorumlularına ve bu sorumlulardan hesap soracaklarına ilişkin açıklaması

38.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankaralı vatandaşları havaalanına taşıyan Ankara Büyükşehir Belediyesine ait şehir otobüslerini Ulaştırma Bakanlığının havaalanına almamasına ve yolcuların yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

39.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 27'nci Dönemde milletvekilleriyle birlikte çok verimli çalışmalara imza attıklarına, bu çalışmalarda Türkiye Büyük Millet Meclisinin mehabetine uygun güzel tartışmalar yaşandığına, 27'nci Dönemin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonraki ilk yasama dönemi ve TBMM'nin kuruluşunun 100'üncü yılının kutlandığı bir dönem olduğuna, birlikte çalıştıkları Meclis Başkan Vekillerine, Grup Başkan Vekillerine, komisyon başkanı ve komisyon üyelerine ve Meclis çalışanlarına ve 28'inci Dönem Parlamentosunu oluşturacak üyelere dair temennisine ilişkin açıklaması

40.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, bu birleşimin 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılı'nın son Genel Kurul çalışması olduğuna, bu Meclisin ikinci defa "gazi" unvanını aldığına, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra oluşan seferberlik ruhunun tezahürü olan Cumhurbaşkanlığı ve MHP olarak aradan geçen yedi yılda şeffaf, ilkel ve samimi bir siyaset anlayışı ortaya koymaya çalıştıklarına; 27'nci Dönemin önemine, bu dönemde dünyada ve ülkede yaşanan olaylara, Meclisten çıkan düzenlemelere, 14 Mayıs 2023 tarihinde yapılacak seçimlere, Ramazan Bayramı'na ve başta Meclis Başkanı olmak üzere Başkanlık Divanına, milletvekillerine ve Meclis personeline ve memleket için hayırlı olacak bir Meclisin 28'inci Dönemde teşekkül etmesi dileğine ilişkin açıklaması

41.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Döneminin sonuna gelindiğine, dönem boyunca milletvekillerinin çalışmalarında büyük bir özveriyle çalışan Meclis personeline, HDP Grubu olarak dönem boyunca belirli bir seviyenin altına düşmemeye ve burayı Türkiye halklarının ortak çıkarlarının meydanı hâline getirmeye çalıştıklarına, 27'nci Dönemdeki AKP-MHP ittifakına, yeni dönem Parlamentoda daha güçlü bir şekilde bulunacaklarına; Türkiye'yi demokratik, özgürlükçü ve müreffeh bir ülke hâline getireceklerine ve Yeşil Solda olduklarına ilişkin açıklaması

42.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Meclis Başkanına, Başkanlık Divanına ve Meclis çalışanlarına, 27'nci Dönemde vefat eden milletvekillerine, CHP'nin Grup Başkan Vekillerine ve 28'inci Dönemde bu görevi yapacaklara, birlikte çalıştığı mevkidaşlarından çok şey öğrendiğine, bu dönemde vefat eden milletvekillerine, güçlü Parlamente'ye önem verdiklerine, seçimin memleketin hayrına sonuçlanmasını temenni ettiğine ve helallik istediğine ilişkin açıklaması

43.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, burada yaptığı son konuşma olduğuna, Parlamente'da en çok görev yapan milletvekillerinden biri olduğuna, kendilerine verilen görevi hakkıyla yerine getirmeye çalıştığına; Meclis Başkanlarına, Meclis Başkan Vekillerine ve Meclis çalışanlarına, Rahmetirahman'a kavuşmuş tüm milletvekillerine, bu ülkeye yirmi yıl hizmet ettiklerine ve bu süreçte ülkeyi nereden nereye getirdiklerine, Ramazan Bayramı'na ve 14 Mayıs 2023 seçimlerinin hayırlara vesile olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

44.- Çorum Milletvekili Tufan Köse'nin, Gazi Mecliste son konuşmasını yaptığına, kendisini bu göreve layık görenlere, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve yoldaşlarına, bu yolculukta kendisini yalnız bırakmayan ailesine ve Millet İttifakı'na ilişkin açıklaması

45.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, büyük depremin ikinci ayında Türkiye Afet Yönetimi Kanunu Teklifi'ni Meclis Başkanlığına sunduklarına ilişkin açıklaması

46.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Avrupa Birliği Parlamento Başkanları Konferansı'na katılmak üzere 24-25 Nisan 2023 tarihinde Çekya'ya resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/2323)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği ve 20 Milletvekilinin, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 66 Milletvekilinin, AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin; Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) (S. Sayısı: 440)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, ramazan orucuna, Kadir Gecesi'ne ve Ramazan Bayramı'na, vefat eden milletvekillerine, büyük bir depremle çok büyük acılar yaşandığına ve toplumsal dayanışmaya, Türkiye Büyük Millet Meclisinin toprağı en mümbit olan ve düşünce tohumlarının neşvünema bulduğu en zengin ve verimli bir tarla olduğuna; bu Mecliste düşünceler, fikirler yaka paça olmalıdır ama vekillerin asla yaka paça olmaması gerektiğine, 27'nci Yasama Döneminin son birleşiminin yapıldığına; Meclis Başkanına, Başkanlık Divanına, milletvekillerine ve Meclis çalışanlarına ilişkin konuşması

IX.- SEÇİMLER

A) Kişisel Verileri Koruma Kurulu Üyeliklerine Seçim

1.- Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan üyeliğe seçim

B) Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna Üye Seçimi

1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan üyeliğe seçim

X.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ

1.- 01/01/2022-30/06/2022 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 30/06/2022 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (VIII)

2.- 01/07/2022-31/12/2022 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2022 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (IX)

3.- 01/01/2023-14/05/2023 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 14/05/2023 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (X)

6 Nisan 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86'ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Sıfır Atık Projesi'yle ilgili söz isteyen Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'ye aittir.

Buyurun Sayın Ekinci.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sıfır Atık Projesi'ne ilişkin gündem dışı konuşması

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kıymetli eşi Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde başlatılan Sıfır Atık Projesi'yle ilgili söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli vatandaşlarımızı ve sultan şehrimizden aziz hemşehrilerimi saygı sevgi, muhabbetle selamlıyorum.

Sıfır Atık Projesi 2017 yılında başlatılmış, projeyle depolama alanına gönderilecek atık miktarlarının azaltılması, atık oluşumunun önlenmesi, kaynağında ayırma, geri dönüşüm ve kaynak verimliliğinin artırılması hedeflenmektedir. Geçtiğimiz beş sene içerisinde dönüştürülen atıklarla 62,2 milyar TL ekonomik kazanç, 347 milyon ağacın kesimden kurtarılması, 530 milyon kilovatsaat enerji tasarrufu, 572 milyon metreküp su tasarrufu, 3,9 milyon ton sera gazı salımı önlenmiştir; 87 milyon varil petrol ve 650 milyon ton ham maddeden de tasarruf edilmiştir.

İlki 2018 yılında "Güçlü Ekonomi ve Yeşil Bir Doğa" temasıyla düzenlenen 1. Sıfır Atık Zirvesi'nin ikincisi ise 2019'da "Yarınları Kurtarmaya Bugünden Başla" temasıyla düzenlenmiştir. Sıfır Atık Projesi'nin 5'inci yılı dolayısıyla büyük önem arz eden 3. Sıfır Atık Zirvesi ve Ödül Töreni Emine Erdoğan Hanımefendi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız Sayın Murat Kurum'un teşrifleriyle, "İklim ve Gençlik" temasıyla 2022 yılı sonunda İstanbul'da düzenlenmiştir.

Ülkemizde atık yönetimi noktasında büyük ve hızlı bir dönüşüme kapı aralayan "Sıfır Atık" hareketi uluslararası alanda da dikkatleri üzerine çekmiştir; bu minvalde, hareketin savunucusu Hanımefendi Sayın Emine Erdoğan tarafından, sadece ulusal değil, uluslararası platformlarda da bu husus etkin olarak tanıtılmış ve diğer lider eşlerine her fırsatta çağrıda bulunulmuştur. Sayın Emine Erdoğan, bu itibarla, dünyada çevre konusuna eğilim gösteren ender first ladylerden birisi olmuştur; bu çabaları uluslararası camiada da takdirle karşılanmıştır.

2018 yılında Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, 2021 yılında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, aynı yıl Birleşmiş Milletler HABITAT, 2022 yılında Akdeniz Parlamenteler Meclisi, son olarak da 2022 yılında Dünya Bankası tarafından, sürdürülebilir kalkınmaya verdiği destek dolayısıyla "Sıfır Atık" hareketine ödüller takdim edilmiştir.

2022 yılının Eylül ayında Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Sayın Guterres ve Emine Erdoğan Hanımefendi tarafından, iklim kriziyle mücadele kapsamında Küresel Sıfır Atık İyi Niyet Beyanı imzalanmıştır. Bu çerçevede, Sayın Emine Erdoğan'ın Birleşmiş Milletler çatısı altında sıfır atığı hedefleyen çalışmanın küresel liderliğini yürüteceği belirtilmiş ve Sıfır Atık Projesi'nin dünyada yaygınlaştırılması için Birleşmiş Milletler ülkelerine çağrıda bulunulmuştur. Hanımefendinin başlattığı hareket sıfır atık sisteminin kurulmasında önemli bir adım olmuş ve iklim değişikliğiyle mücadelede zorlu bir sınav veren dünya geneli için önemli bir atılım olma özelliği taşımaktadır.

30 Mart Uluslararası Sıfır Atık Günü dolayısıyla Emine Erdoğan Hanımefendi, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğinin özel davetlisi olarak Birleşmiş Milletler Genel Kurulundaki Sıfır Atık Özel Oturumu'na katılmış, konuşmasında iklim ve çevre sorununda da dünyada adil dağılım ilkesine dayalı hakkaniyetli bir sisteme ihtiyaç bulunduğuna değinen Sayın Emine Erdoğan, Guterres'le birlikte Birleşmiş Milletler 77'nci Genel Kurul Başkanı tarafından düzenlenen "sıfır atık" konulu, eş sunucu 105 ülkenin yer aldığı üst düzeyli etkinlikte katılımcılara hitap etmiştir. "Sıfır Atık" hareketinin kurumsallaşması yolunda Türkiye'de ilk adımı atmış ve Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna, sürdürülebilir kalkınma amaçlarına ulaşmak için sıfır atık uygulamalarının teşvik edilmesi kararını sunmuştur. Karar kapsamında iki temel önemli adım atılmış; bunlardan ilki, 30 Mart tarihinin Birleşmiş Milletler tarafından Uluslararası Sıfır Atık Günü ilan edilmesidir. Kararın bir diğer önemli sonucu ise Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği bünyesinde Birleşmiş Milletler Çevre Programı ve Birleşmiş Milletler İnsani Yerleşimler Programı desteğiyle faaliyetlerini sürdürecektir Danışma Kurulu kurulmasıdır. Tarihte ilk defa Birleşmiş Milletler bünyesinde kurulan bir Danışma Kuruluna bir üye ülkenin first ladysi Başkanlık edecektir. Önümüzdeki üç yıl boyunca sıfır atık uygulamasını küresel düzeyde yaygınlaştırmayı, bu

çerçevede Birleşmiş Milletler ofislerine rehberlik sunmayı, Sıfır Atık Projesi'ni uygulamak isteyen üye ülkelere teknik ve finansal destek sağlamayı amaçlayan yüksek düzeyli Danışma Kuruluna Sayın Emine Erdoğan Başkanlık edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SEMIHA EKİNCİ (Devamla) – İnsanlık olarak ya hep birlikte kazanacağımız ya da hep birlikte kaybedeceğimiz bu denklemde sadece ülkemiz değil, tüm dünyayı düşünen Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'ye, böylesi önemli bir konuda yaptığı liderlik görevi ve Sıfır Atık Projesi başta olmak üzere, kadınlarımızın ve kızlarımızın eğitim ve sosyal hayata katılımları konusunda öncülük ettiği için şükranlarımı ve saygılarımı sunuyorum. Sıfır Atık Projesi için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız Sayın Murat Kurum'a da teşekkürlerimi sunuyorum.

14 Mayıs 2023 seçimlerinin de ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. Cumhuriyet İttifakı olarak adayımız belli, kararımız net. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yeni "Türkiye Yüzyılı"nda doğru adımlarla durmak yok, yola ve hizmete devam ediyoruz. Girmiş olduğumuz her seçimde AK PARTİ'yi açık ara 1'inci parti yapan aziz milletimize ve şahsıma sultan şehrimizi 27'nci Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil yetkisi veren kıymetli hemşehrilerime şükranlarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğü hakkında söz isteyen Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e aittir.

Buyurunuz Sayın Çakırözer.

2.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğüne ilişkin gündem dışı konuşması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 27'nci Yasama Döneminde ülkemizin en büyük sıkıntılarından biri de ifade ve basın özgürlüğü alanında yaşanan büyük geri gidiş olmuştur. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlarken ülkemizde hâlâ düşüncesi nedeniyle gazeteciler, siyasetçiler, akademisyenler, sanatçılar ve hak savunucuları cezaevlerinde. İşte, Osman Kavala 18 Ekim 2017'den bu yana özgürlüğünden mahrum. Tarihe dikkatinizi çekerim, biz milletvekili seçilmeden on ay önce cezaevine girdi; biz beş yıllık görev süremizi tamamladık, o hâlâ zindanda. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yerel mahkemelerin lehinde verdiği beraat, tahliye ve hak ihlali kararlarına rağmen onunla birlikte Mücella Yapıcı, Mine Özerden, Çiğdem Mater, Tayfun Kahraman, Can Atalay ve Hakan Altınay da bir yıldır özgürlüklerinden mahrum. Türkiye'nin yetiştirdiği en değerli mimar, mühendis, hukukçu, sanatçı, siyasetçiler bunlar. Bir kişinin kini, bir kişinin nefreti yüzünden aylardır yaşamlarından, ailelerinden koparılmış hâldeler. Bu ayıpların başsorumlusu AKP iktidarı olmakla birlikte, hak ve özgürlüklerin teminatı konumundaki Meclisimiz bu ayıplarda hiç pay sahibi değil midir?

Bugün 6 Nisan Öldürülen Gazeteciler Günü. Uğur Mumcu, Hrant Dink, Ahmet Taner Kışlalı, Metin Göktepe, Abdi İpekçi ve görevi başında hayatını kaybeden tüm meslektaşlarımızı saygıyla anıyorum.

Bugün de Anadolu'nun dört bir yanında gazeteciler ya ölüm tehdidi altında ya cezaevinde ya da bu taraflı yargı düzeninde adliyece haberini savunmak zorunda. 2022 yılında 505, sadece mart ayında 56 gazeteci hâkim karşısındaydı, 30 gazeteci tutuklandı. Diyarbakır'da tutuklu 16 gazeteci on aydır hâkim karşısına çıkarılmayı bekliyor. Protesto hakkı ve ifade özgürlüğünü kullanan milyonlarca yurttaşımız ile onları haberleştirme çabasındaki yüzlerce gazetecinin karşı karşıya kaldığı baskı ve yasaklarda bu Meclisimiz ne yapmıştır?

Sayın milletvekilleri, Türkiye'de çıkardığımız yasalara dayanarak en temel hak ve özgürlüklerimizin keyfi biçimde askıya alınabiliyor olması da bizim üzerinde düşünmemiz gereken bir meseledir. Keyfi internet karartmalarından bahsediyorum. İstanbul'daki terör saldırısı sonrasında ve son olarak Kahramanmaraş depreminden iki gün sonra yapılan internet karartması 84 milyon ifade özgürlüğünde vurulan darbedir.

Yine, bu Meclisten geçen yasalar kullanılarak "erişim engelleri" adı altında büyük bir sansür döneminden geçilmektedir. Ucu AKP iktidarına uzanan hangi yolsuzluk, rüşvet, usulsüzlük, taciz ve ihmali varsa hepsine erişim engeli getirilmekte; yetmiyor, unutulma hakkı çerçevesinde bu haberler internetten tamamen kaldırılıyor. Hepsi belgeli, hepsi gerçek ama hiçbirine ulaşmak mümkün değil. Bu kararları duyuran "EngelliWeb" adlı sivil inisiyatife dahi erişim engellenmiş durumda. Onların izniyle buradan ilk defa duyuruyorum: Bu iktidar tarafından 2021 yılında engellenen alan adı sayısı 575 bin iken bu sayı 2022 yılında 700 bini aşmış durumda. 2021 yılı sonu itibarıyla 150 bin haber linki, 55 bin "tweet" engelli. Bu yapılan sadece sansür değil, aslında Türkiye'nin hafızasının yok edilmesidir değerli arkadaşlarım. Bu da yetmiyor "dezenformasyonla mücadele" adı altında yine bu Meclisten çıkan bir diğer yasayla tüm yurttaşlarımız hapis cezasıyla korkutularak ifade özgürlükleri ellerinden alınıyor. Tüm bu baskı ve sansür ortamında, maalesef, Meclisteki uyarılarımızı dinlemeyen iktidar çoğunluğunun vebali büyüktür.

Değerli arkadaşlarım, bugün, iki ay geride kaldı, deprem yaralarını sarma sürecinin acıları daha da artıran bir yönü ise saray rejiminin basını susturma girişimleri oldu. RTÜK bu iktidar döneminde misyonundan saparak iktidarı koruma, kollama görevine soyunmuştur. Kamunun yani 85 milyon vergileriyle pembe haberler yapan kanallar fonlanıp korunurken halkın haber alma hakkını savunan bir avuç televizyon kanalı ise adaletsizce cezalandırılmaktadır. Depremle mücadeledeki eksiklikleri eleştiriyorlar diye, üç ayda, Halk TV, Tele1, FOX, KRT'ye toplam 15 kez ceza kesilmesi büyük hukuksuzluktur. Basın emekçileri, Basın Kartı Komisyonunun toplanarak mesleki güvenceleri verilen basın kartlarını vermesini bekliyor ama sorumluların umurunda bile değil; tek derleri saraydaki koltukları, balı maaşları.

Değerli milletvekilleri, beş yıllık görev süremizde bizi dünyaya rezil eden şu meşhur "Cumhurbaşkanına hakaret" ayıbından da Türkiye'yi kurtaramadık. Gazeteciler ve on binlerce yurttaşımız bu madde gerekçe gösterilerek soruşturuluyor, hatta tutuklanıyor. 13'üncü Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun da taahhüt ettiği gibi, millet iktidarında Cumhurbaşkanına hakaret suçunu kaldıracamız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Teşekkür ederim.

İnanıyorum ki Millet İttifakı'nın Meclis çoğunluğunda az önce sıraladığım tüm demokrasi ayıplarını da birlikte ortadan kaldıracamız. 14 Mayıs'ta oluşacak yeni Meclisin ilk görevi ifade ve basın özgürlüğünün Türkiye'de tam anlamıyla sağlanmasını güvence altına almak olacaktır.

Sayın Başkanım, bu dönem birlikte görev üstlendiğimiz başta siz Sayın Başkan Vekillerimize ve tüm milletvekili arkadaşlarımıza ülkemizin hayrına çalışmaları nedeniyle teşekkür ederim. Bizlerle birlikte çalışan uzmanlarımıza, danışmanlarımıza, kavas arkadaşlarımıza, kapıdaki polisimizden lokantadaki garsonumuza, her birinize ve tüm Meclis personeline içtenlikle teşekkür ediyorum. Tüm milletvekillerimize bundan sonraki hayatlarında aileleriyle sağlıklı günler diliyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gündem dışı 3'üncü söz, Düzce'de yaşanan gelişmeler ve Düzce'de yapılması gerekenler hakkında söz isteyen Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz.

3.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Düzce'de yaşanan gelişmelere ve Düzce'de yapılması gerekenlere ilişkin gündem dışı konuşması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Haziran 2018 tarihinden günümüze kadar geçen süre içinde Düzce'de yapılan yatırımlar ve beş yıllık zaman zarfında dile getirdiğimiz ilimizin sorunları hakkında yaşanan gelişmelerle alakalı Genel Kurulu ve değerli hemşehrilerimizi bilgilendirmek adına gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve siz ekranları başında bizleri takip eden başta Düzceli hemşehrilerimiz olmak üzere Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

İlk göreve geldiğimizde Düzce'de yaşanan problemlerin başında özellikle Atatürk Devlet Hastanesinde başta ana branşlar olmak üzere hekim eksikliği gelmekteydi. Göreve geldikten sonra Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin hızlı karar alma yeteneği ve diğer milletvekili arkadaşlarımızla uyum içinde çalışılmasıyla devlet hastanemizdeki özellikle ana branşlarda hekim eksiklikleri giderildi, ayrıca hastanemizin yapısal sorunlarını Sağlık Bakanlığımızla yaptığımız görüşmeler neticesinde çözüme kavuşturduk. Akçakoca Devlet Hastanesinin yer teslimi yapıldı, geçen ay ihaleye çıkıldı, ihaleye giren olmadığı için yeniden ihale açılmasını bekliyoruz. Düzce'yi sağlık alanında her ne kadar istediğimiz seviyeye tam anlamıyla getiremediyseniz de inşallah, önümüzdeki dönemde kalan problemleri Cumhuriyet İttifakı olarak çözeceğiz ve istediğimiz seviyeye ulaştıracacağız.

Değerli milletvekilleri, ilimizin önemli problemi olarak gördüğümüz ve çözme noktasında uğraş verdiğimiz bir diğer sorun da hiç kuşku yok ki yol problemleriydi. Özellikle on yıldır yapımı devam eden Yığılca-Düzce yolunun ilk göreve geldiğimizde sadece yüzde 30'u yapılmıştı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğüyle yaptığımız görüşmeler burada da meyvesini verdi. Her ne kadar Yığılca yolunun Dutlar köyü mevki ve Akçaören'de yapılması gereken küçük viyadük bitirilememiş olsa da yolun yüzde 85'lik kısmı bitirilerek hizmete açıldı. Ulaştırma Bakanlığıyla yaptığımız görüşmeler neticesinde bu 2 mevkinin de ihalesinin bu yıl yapılarak inşaatına başlanacağı ve yolun en kısa zamanda tamamlanacağı ifade edildi.

Bir diğer yol problemi yaşanan Akçakoca'yı Kocaali'ye bağlayan Melenazgı geçişi konusunda ise sürekli dile getirmemize, Bakanlıkla görüşmemize ve yolun Karadeniz Sahil Yolu Projesi'nin 5 kilometrelik kısmının bitirilerek yola entegre edilmesini önermemize rağmen maalesef bir ilerleme sağlayamadık. Melenazgı geçişi konusunun da önümüzdeki dönem Cumhuriyet İttifakı olarak çözüme kavuşturulacağına inancımız tamdır.

Şehir içinde oluşan trafik yoğunluğunun azaltılması için tamamlanması gereken Kuzeybatı Çevre Yolu her ne kadar tamamlanmamış olsa da geçici çözüm Melen Çayı kenarından Hal Kavşağı'na bağlantı yapılarak bulunmuştur. Kuzeybatı Çevre Yolu'nun yerini alması zor görünüyorsa da yolun bir iki ay içerisinde tamamlanmasıyla beraber Beyciler, Çoban, Öztürkler ve Olimpiyat kavşaklarının üzerindeki trafik baskısını azaltması beklenmektedir.

Değerli milletvekilleri, ilimiz 2019 ve 2021 yıllarında maalesef 3 kez sel felaketiyle karşı karşıya kalmıştır. Yaşanan sellerde toplam 8 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, bazı vatandaşlarımızın evleri ile beraber birçok köprü ve menfez yıkılmıştır. Yıkılan köprü ve menfezlerin ihalesi tamamlanmış ve yapımları hızla ilgili firmalar tarafından sürdürülmektedir. Evi yıkılan vatandaşlarımızın evlerinin bazısı merkezde bulunan TOKİ'ler aracılığıyla temin edilmiştir. Burada eksik kalan en önemli köprü, Uğurlu köyünü Kocaali ilçesine bağlayan ve yapımı DSİ 3'üncü Bölge tarafından üstlenilen Bezirgan Köprüsü'dür.

Bir de Bahçeköy'ü ve Paşakonağı köyünü Muhacir Taşköprü'ye bağlayan köprümüz maalesef yapılmamıştır.

Değerli milletvekilleri, görev yaptığımız süre içerisinde şahsım ve Cumhuriyet İttifakı olarak dile getirdiğimiz, uğraştığımız ve başarılı olduğumuz kanaatine vardığımız bir diğer konu, sadece Düzce'yi değil tüm Karadeniz'i ilgilendiren fındık üreticisinin yaşadığı problemlerdir. Özellikle 2018 yılından başlayarak fındık üreticisini tüccarın inisiyatifine bırakmamak adına TMO'nun devreye girmesi gerektiği, ben dâhil bütün bölge milletvekilleri tarafından dile getirilmekle kalmamış, Fındık Çalışma Grubu kurularak Tarım Bakanlığı ve Hazine Bakanlığıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÜMİT YILMAZ (Devamla) – Bu çalışmalar ve görüşmeler sonucunda 2018 yılından başlayarak TMO fındık alımını başlatmanın yanında, 2019 yılı itibarıyla hasattan önce taban fiyat açıklaması da Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından yapılmıştır. Her ne kadar TMO'nun bu yıl satışa çıkardığı 1'inci kalite fındığı piyasa fiyatıyla aynı fiyattan yapması serbest piyasada fındık fiyatını geri getirmişse de bu hatalı yapıldığını düşündüğümüz uygulamanın sorgulaması önümüzdeki dönem hiç kuşkusuz yapılacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu beş yıllık dönem zarfında ilimiz Düzce için, gümrük kurulması noktasında olsun, yaylaların turizme kazandırılması için hazırladığımız Yeşil Yol Projesi hakkında, Türk fındığının marka değerinin artırılması gibi konularda çalışmalar hazırlanarak ilgili bakanlıklara sunulmuş ve takibi yapılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ÜMİT YILMAZ (Devamla) – Düzce ilimiz İSKİ'nin su havzasında kaldığı için su havzalarında kalan il ve ilçelerin altyapılarının su havzası ilan eden iller tarafından yapılması hakkında verdiğimiz kanun teklifi başta olmak üzere 15 adet kanun teklifiyle, 70 adet yazılı soru önergesiyle, 3 adet araştırma önergesiyle ve diğer çalışmalarımızla ilimize ve ülkemize Genel Başkanımız Devlet Bahçeli'nin liderliğinde hizmet etmeye çalıştık.

Bu dönem içinde kalp kırıp sürçülisan ettiyse affola diyor, Genel Kurulu ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Taşkın...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılı'nın son çalışma haftasına, 27'nci Dönemde yapılan yasama faaliyetlerine ve 14 Mayıs seçimlerini Cumhuriyet İttifakı'nın kazanacağına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılı'nın son çalışma haftasını tamamlamak üzereyiz. Cumhuriyet tarihinin en uzun yasama dönemini tamamlıyoruz, Allah istikrar içerisinde milletin yolunu, bahtını açık eylesin.

AK PARTİ olarak, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, 27'nci Dönemde, ülkemizin yıllardır gündeminde olan konuları halkımızın beklentisi doğrultusunda birer birer çözüme kavuşturduk; 300'ün üzerinde kanun teklifini yasallaştırdık; esnafın, işçinin, memurun, emeklinin, çiftçinin, toplumun her kesiminin mali durumunu iyileştirmek, 85 milyon vatandaşın hayatını daha da kolaylaştırmak için düzenlemeler yaptık.

Allah'ın yardımı, aziz milletimizin desteğiyle, 14 Mayıs seçimlerini Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde Cumhuriyet İttifakı olarak kazanacak, her zaman olduğu gibi, kadirşinas milletimize hizmet etmeye devam edeceğiz

diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, deprem bölgesinde hayatın normalleşmesi için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, deprem bölgesinde, özellikle Kahramanmaraş'ta, Hatay'da, Adıyaman'da ve Malatya'da hayatı normalleştirmeliyiz. Bu doğrultuda, yeni konutların ve iş yerlerinin yapımı devam etmektedir. Deprem sonrası şehirlerini terk edenleri tekrar şehirlerine davet ediyorum. Deprem şehirlerinde yaşamı teşvik etmeliyiz. Her kurum deprem illerine özellikle ayrı personel ataması yapmalıdır, bu personel desteklenmeli ve deprem bölgesinde yaşaması teşvik edilmelidir, lojman ve sosyal imkânlar artırılmalıdır. Şehirlerdeki sanayici, esnaf, çiftçi desteklenmelidir. Mevcut sanayici, esnaf ve çiftçiye uygun kredi verilmelidir. Bunlar cazibe merkezi hâline getirilip yeni yatırımlar teşvik edilmelidir. Kamu kurumları bu illere yeni yatırımlar yapmalıdır. Buradaki esnaf, sanayici ve çiftçinin ödemeleri ertelenmeli, uzun vadelere yayılmalıdır. Şehrimizde kalmayı ve yaşamayı teşvik edelim. Her kurumu bu illere destek olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

3.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep'te son yıllarda asayişin bozulduğuna ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Son dönemlerde Gaziantep sokaklarında cinayet, kurşunlama, intihar ve hırsızlık olayları eksik olmuyor. Silahların ve mermilerin havada uçuştğu gazi şehirde ne huzur kaldı ne güven. Kentin asayişinin iyice bozulduğu bu son yıllarda insanlar sokaklarda huzurlu bir şekilde dolaşamıyor. Ekonomik sorunlar başta olmak üzere birçok sosyal nedenden ötürü kentimizdeki intiharlar ve ölümler öyle bir noktaya geldi ki âdetla alaysız bir gün geçmiyor. Özellikle son yıllarda kentimizde yaşanan cinayetler, sokaklardaki silahlı çatışmalar, intiharlar ve çeteleşmiş grupların sokak kavgaları kentin huzurunu kaçırdığı gibi, hemşehrilerimizi de haklı olarak tedirgin etmektedir. Seçim sürecine girdiğimiz bu bir ay, kırk günlük süre zarfında asayiş tedbirleri başta olmak üzere, seçim güvenliği adına, provokasyonlara karşı Valiliğin ve Emniyet birimlerinin tedbirleri sıkılaştırması konusunda kentin milletvekili olarak uyarıda bulunmak istiyorum.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

4.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılı'nın son birleşimini gerçekleştirdiklerine ve 27'nci Dönemin bitmesiyle birlikte yirmi bir yıllık fetret döneminin de biteceğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılı'nın son oturumunu gerçekleştiriyoruz. Burada, başta Genel Başkanımız, Grup Başkan Vekillerimiz, milletvekili arkadaşlarımız, danışmanlarımız, Meclis çalışanları, stenograflar, kavaslar, lokantada çalışanlar dâhil herkese ayrı ayrı teşekkür ediyoruz.

27'nci Dönem aynı zamanda yirmi bir yıllık fetret döneminin sonu olacak diyorum. Bu dönemde neler olmadı ki saymaya zaman yetmez ancak kısaca söylersek: Yolsuzluk kurumsallaştırıldı, eğitim tarikatlara bırakıldı, mahkemelere talimat verilir yargı siyasallaştırıldı, Türk Silahlı Kuvvetleri dağıtıldı, 128 milyar dolar buharlaştırıldı, Man Adası'na dolarlar uçtu, vatandaşın tenceresi kaynamaz oldu. Ama buradan halkımıza diyoruz ki: Sana söz, yine baharlar gelecek, bu dönem bitecek. Yeter ki umutlarını kaybetmesinler, hep birlikte güzel bir geleceğe gideceğiz diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Barut...

5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Gazi Mecliste tam beş yıl boyunca halkın ve ülkenin aydınlık yarınları için mücadele ettiklerine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ülkemizin kurucusu ve kurtarıcısı Büyük Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu bu Gazi Mecliste tam beş yıl boyunca halkımızın ve ülkemizin aydınlık yarınları için mücadele ettik. Kurtuluş ve kuruluş ilkelerine sıkı sıkı sarılarak tam bağımsız Türkiye hedefiyle çalıştık. Bir çift mavi gözün ışığında süren çalışmalarımızda daima Türkiye Cumhuriyeti'nin ve yurttaşlarımızın geleceğini önceledik. İşçinin, emekçinin, çiftçinin, esnafın sesi olduk; kadınıyla erkeğiyle, yaşlısıyla genciyle tüm vatandaşlarımızın dertleriyle dertlendik, çözüm için çaba gösterdik. Bu topraklarda izimiz vardı, aynı kararlılıkla sözümüz de oldu. Türkiye Cumhuriyeti ve yurttaşlarımızı mahkûm, tek adam rejimiyle ortaya çıkan sorunlar da asla çözümsüz değildir. Biz varız, şimdi 13'üncü Cumhurbaşkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun önderliğine de hazırız. Daha yaşanabilir bir Türkiye için geliyoruz. Sana söz Türkiye'm, yarınlar bizimdir.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

6.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı ve öğretim üyelerinin deprem alanlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı kararına ilişkin düşüncelerini kamuoyuyla paylaşmaları üzerine haklarında soruşturma başlatıldığına ve Bölüm Başkanının görevden alındığına ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı ve öğretim üyeleri, deprem bölgelerinin bilimsel gerçeklerini yok sayarak yeniden yapılandırılmasına yönelik ve dün burada görüştüğümüz Genel Kurula getirilme süreci tartışmalı olan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hakkında uzmanlık alanlarıyla ilgili açıklamalarını kamuoyuyla paylaştılar. Bunun üzerine, atanmış Rektör yine keyfi kararlar önce bu açıklamayı erişime engelliyor, ardından öğretim üyeleri hakkında soruşturma açıyor ve bu da yetmezmiş gibi Bölüm Başkanını görevden alıyor. Uzmanlık alanlarında, yerleşime açılan yerlerle ilgili meralar, tarım alanları, çevre, depremsellik, kentleşme açısından bilimsel gerekçelerle uyarıda bulunan bilim insanları atanmış Rektör tarafından âdetla cezalandırılıyor.

Akademik ve bilimsel özgürlüğe saldırı olan bu keyfi uygulama ve karardan bir an evvel dönülmesi için, yok hükmünde olan YÖK'ü ben yine de görevde davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

7.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, terörle mücadelede yaralanıp gazi sayılmayan askerlerin ve polislerin taleplerine ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Terörle mücadelede yaralanıp gazi sayılmayan askerlerimizin ve polislerimizin gözü kulağı Mecliste. Kendilerine “gazi” unvanını verecek düzenlemenin Meclis kapanmadan yapılmasını istiyorlar. Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu başta olmak üzere bu konuda defalarca kanun teklifi verdik, iktidara yol gösterdik ama hiçbir adım atılmadı.

Vatanının ve milletinin güvenliğini sağlamak için teröre karşı bedenlerini siper eden, vücuduna saplanan şarapnel parçalarıyla yaşamak zorunda olan on binlerce vatan evladımız âdeta yok sayılıyor. Bir kahramanımızın aldığı yaranın oranına ve büyüklüğüne bakılarak değerlendirme yapmak, "gazi" olup olmayacağına karar vermek asla doğru değildir. Gazilerimiz arasında ayrımcılığı ortadan kaldıralım ve bu siyasetüstü meseleyi artık çözüme kavuşturalım.

Sana söz kahraman gazim, Millet İttifakı iktidarında yaralanma derecesine bakılmaksızın gazilik onurunu ve gazilik haklarını alacaksın.

BAŞKAN – Sayın Kayan...

8.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

TÜREDİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Stajyer ve çırakların ilk işe başlama tarihlerinin emeklilikte sigorta başlama tarihi olarak kabul edilmemesi bu kişilerin mağduriyetine sebep olmaktadır. Ayrıca, geriye dönük borçlanma hakkının da tanınmaması mağduriyeti bir kat daha artırmaktadır. Bu kişilerin 8/9/1999 öncesi sigortalı olmamaları durumunda hem EYT mağduru hem de ilk işe başlangıçları sigorta başlangıcı olarak kabul edilmediğinden emeklilikte kademeli emeklilik sistemiyle ikinci kez mağdur olmalarına sebep olmaktadır. Yapılacak bir düzenlemeyle, stajyer ve çırakların ilk işe başlama tarihi sigorta başlangıcı olarak kabul edilip bu mağduriyetleri sona erdirilmelidir. Bunu yapamayacağınızı bile bile söylüyorsunuz ve hatırlatıyoruz. Hiç önemli değil, zaten gidiyorsunuz. Otuz sekiz gün sonra halkın adayı Kılıçdaroğlu'yla geliyor halkın iktidarı. Çetelere değil halka hizmet, yaşasın cumhuriyet!

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşlıçay...

9.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, 14 Mayısın seçim tarihi olmasının yanı sıra kalbe şifa annelerin, bedene şifa eczacıların ve toprağa şifa çiftçilerin de günü olduğuna ilişkin açıklaması

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

14 Mayıs, seçim tarihi olmasının yanı sıra kalbe şifa annelerin, bedene şifa eczacıların ve toprağa şifa çiftçilerin günü. Dilerim ki depremin yaralarını sarmaya çalışırken gireceğimiz bu seçim, insanımızın, vatanımızın ve tabiatımızın yeniden ayağa kalkmasına vesile olsun. Birbirimize yara açmak için değil yaraları sarmak için yarışsın. Siyaset, anne kalbiyle, çiftçi ellerinin maharetiyle ve şifa sunan eczacıların hassasiyetiyle yapılsın, kalbimizi kaplayan ortak acının ortak ilacı olarak insanlarımıza ulaşsın. Karnı bu topraklarda doymuş, kalbi bu topraklarla yoğurulmuş bir milletvekili, bir eczacı ve hepsinden önemlisi bir anne olarak isteğim, memleketimin ve milletimin bahtiyar olmasıdır. 27'inci Dönemdeki ilk konuşmam olan yeminim ile bugünkü son konuşmamın yekûnu olarak duam odur ki her insanımız bir diğerine şifa olsun, yüce Türk milleti ve Türkiye Cumhuriyeti ilelebet var olsun. (MHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nevin Hanım, tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık...

10.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 27'nci Yasama Döneminin son gününe, beş yıl boyunca ilinin ve ülkenin sorunlarını gündeme taşımaya ve bu sorunlara çözüm üretmeye gayret gösterdiklerine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

27'nci Yasama Döneminin son günündeyiz. Evet, beş yıl boyunca ilimizin ve ülkemizin sorunlarını gündeme taşımaya ve bu sorunlara çözüm üretmeye gayret gösterdik. Bundan tam yüz yıl önce Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün saraydan, saltanattan alıp millete verdiği egemenliğin bu iktidar döneminde tekrar saraya ve saltanata verilmesine karşı çıktık. Şundan hiç kimsenin şüphesi olmasın ki 15 Mayıs'ta güzel ülkemizin 13'üncü Cumhurbaşkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu olacaktır. Güneşli bir güne hep beraber uyanacağız. Yeni dönemde Gazi Meclisi sarayın noter makamı olmaktan kurtaracağız, milletimizin iradesini en güçlü şekilde temsil edildiği yer olacak. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Arkaz...

11.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 2023 seçimlerine ve 27'nci Dönemde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak millet ve memleket için gayret gösterdiklerine ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

2023 seçimlerinin ülkemiz ve milletimiz adına hayırlı olmasını diliyorum.

Gazi Meclisimizde beş yılı tamamlamış bulunuyoruz. Yasama faaliyetlerimiz sırasında bilgi ve tecrübeleriyle çalışmalarımıza katkı sunan milletvekili arkadaşlarımıza, çalışmalarımıza yardımcı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi personeline teşekkür ediyorum.

Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin liderliğinde, Grup Başkan Vekillerimiz ve Milliyetçi Hareket Grubu olarak millet ve memleket için gayret gösterdik, birçok kanun teklifini yasalaştırarak Türk milletinin geleceğini teminat altına aldık. Milletvekillerimizle birlikte milletimize hizmet yolunda durmadan ve dinlenmeden çalışmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Özkan...

12.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, TBMM Genel Kurul çalışmalarının bu hafta sona erdiğine ve bu dönemde toplumun her kesiminin sorunlarını çözmek için soru önergeleri, Meclis araştırması önergeleri, kanun teklifleri verdiklerine ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul çalışmaları bu hafta sona eriyor. Emek veren herkese, başta Genel Başkanımız, Grup Başkan Vekillerimiz olmak üzere tüm milletvekili arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu dönemde toplumun her kesiminin sorunlarını çözmek için soru önergeleri, Meclis araştırması önergeleri, kanun teklifleri sunduk. Özellikle geleceğimizin teminatı gençlerimizin sorunlarını, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü yurtlarında kalan öğrencilerimizin sıkıntılarını, üniversitelerimizin dünyadaki sıralamasını, liyakatsizliğin, yoksulluğun boyutlarını, yoksulluk, yolsuzluk ve rüşvetle mücadele, kara para aklamayı, e-ticaret dolandırıcılığını, depremde kaybolan çocukları, çocuk işçi ölümlerini, kira artışları nedeniyle yaşanan sorunları, yurt dışında geçen çalışma sürelerinin sosyal güvenlik kapsamına alınmasını, yeterli gıdaya ulaşamayan insanımızı, evsizleri, engellileri, emeklileri, şehit aileleri, gaziler ve sağlık çalışanlarımızın özlük haklarını ve yaşadıkları sorunlarını gelin hep...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

13.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, 27'nci Dönemin sonuna yaklaşıldığına ve bu dönemde yapılamayan düzenlemelere ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

27'nci Dönemin sonundayız. Ne yazık ki yüz binlerce gencimiz iş bekledi. Öğretmenler, mimarlar, mühendisler ve şehir plancıları, acil durum ön lisans mezunları, PIKTES öğretmenleri, harita ve kadastro mühendisleri, sağlık teknikerleri, psikologlar, sanat tarihçileri hep umutla atama bekledi. Hükümet, EYT'yi de eline yüzüne bulaştırdı, bir günlük gecikmeyle yıllarca bekleyecekler oluştu, BAĞ-KUR'a prim ödeyen çiftçi ve emekçinin birçoğu da EYT'den yararlanamadı. Hayatımızı emanet ettiğimiz doktorlar âdeta ülkeden kovuldu, iş yükleri arttı, sosyal ve özlük hakları yok sayıldı. Kamu mühendislerinin hakları düzenlenmedi. Buradan adını sıralayamadığım birçok meslek dalındaki yeni mezun pırıl pırıl gençler, size söz, 14 Mayıs'ta baharlar gelecek.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

14.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Cumhuriyet İttifakı olarak Türkiye Yüzyılı'nın projelerini tek tek hayata geçirmeye ve hizmet sunmaya devam ettiklerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) - Teşekkür ederim Başkanım.

Cumhuriyet İttifakı olarak Türkiye Yüzyılı'nın projelerini tek tek hayata geçirmeye, hizmet sunmaya devam ediyoruz. Önce İHA, ardından SİHA, sonra Akıncı, daha sonra KIZILELMA'yla gökleri fethettik. Terör örgütleriyle mücadelemizi başarıyla sürdürmekteyiz. Türkiye'nin altmış yıllık hayali olan millî ve yerli otomobilimiz Togg'un fabrikasını kurduk, ürettik, satışa çıkardık; inşallah, şimdi de yollarda olacak. Karadeniz'de keşfettiğimiz doğal gazın getirilmesine yönelik çalışmalar hız kesmeden devam ediyor, açılışı yakında. Emeklilikte yaşı bekleyen 2 milyon 250 bin vatandaşımızın taleplerini karşıladık. En düşük emekli maaşını 7.500 liraya, emeklilerimizin bayram ikramiyelerini 2 bin liraya çıkardık.

Milletimiz bir hükümetten ne beklediğini çok iyi biliyor; az kelim, çok iş. Allah'ın izniyle bu beklentilerin hiçbirini boşa çıkarmayacağız; durmayacak, dinlenmeyecek, hedeflerimizden şaşmadan devam edeceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

15.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, deprem bölgesine yardım amacıyla Malatya'da bulunan Bağcılar Belediyesinin çalışanlarının dönüş yolunda kaza geçirdiğine, Türk polis teşkilatının 178'inci kuruluş yıl dönümüne ve Polis Haftası'na, ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Deprem bölgesine yardım amacıyla Malatya'da bulunan Bağcılar Belediyesinin çalışanlarının dönüş yolunda kaza geçirdiğini büyük bir üzüntüyle öğrendim. Hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Milletimizin huzur ve güvenliği, ülkemizin bekası için şehit olan kahraman polislerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize sağlıklı, uzun ömürler diliyorum.

Görevi başında bulunan polis kardeşlerimize Polis Haftası ve Polis Günü vesilesiyle minnet ve saygılarımı sunuyorum.

Türk Polis Teşkilatının 178'inci yıl dönümünü ve Polis Haftası'nı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

16.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 27'nci Dönemin son günlerine gelindiğine ve vedalaşmanın aynı zamanda bir helallik talebi olduğuna ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, 27'nci Dönemin son günlerine gelmiş bulunmaktayız. Bu müddet zarfında iyi ve kötü günlerimiz olmuştur. Her beraberliğin bir sonu vardır, vedalaşma bir helallik talebidir aynı zamanda.

İşte, dostlar buraya kadar ayrılık söz konusu

Ha, sabahın seherinde

Ha, gecenin bir yerinde

Gözler hep yerdeyken

Dudaklardan çıktı mı kırık dökük bir güle güle

Gayri geri getiremez kimse eski beraberliği

Artık sızsız her şey bundan böyle

Bilmiyorum, hafızamda neler kalacak hatıralardan

Sizlerden nelerle oyalanacağım

Neleri anacağım mazi dağarcığından

Bu an ki her şeyi bitirecek

Bu an ki bizi ayıracak madem

Bir şeyler söyleyeyim isterim, içinde ayrılıktan eser olmasın

Ayrılık, siz onu bana bırakın

Bende kalsın vefasızlık

Çünkü en son ben diyeceğim: Dostlar, Allah'a ısmarladık.

Meclis emekçilerine teşekkürlerimle hakkınızı helal edin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

17.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Gazi Meclisin çatısı altında 4 dönem millete hizmet ettiğine, bu dönem milletvekilliğine müracaat etmediğine ve 28'inci Dönem olarak bu Mecliste görev yapacak olan milletvekillerine başarılar dilediğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gazi Meclisin çatısı altında sizlerle birlikte 4 dönem milletimize hizmet ettik. Bu dönem milletvekilliğine müracaat etmedim. Bu kutsal çatı altında yapılan görüşmeler esnasında birbirimize karşı sert tavırlarımız oldu; birbirimize kızdık, sinirlendik, sataştık, hatta uygun olmamakla birlikte kavga ortamında bile bulunduk. Üzdüğümüz arkadaşlar olmuştur, birbirimize hakkımız, hukukumuz geçmiştir. Ben haklarımı helal ediyorum, sizlerden de haklarınızı helal etmenizi istiyorum.

Gazi Meclis çatısı altında 4 dönem milletimize hizmet etme fırsatı veren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ediyorum. Divana, Meclis çalışanlarımıza, AK PARTİ Kocaeli il, ilçe, mahalle teşkilatlarımıza, oy veren, vermeyen tüm halkımıza, destek olan aileme çok teşekkür ediyorum. 28'inci Dönem olarak bu Mecliste görev yapacak olan arkadaşlarımıza başarılar diliyorum. Kocaeli'ye yolu düşen olursa, uğrarsanız çok mutlu olurum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

18.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 14 Mayıs seçimlerine hızla yaklaşıldığına ve Kemal Kılıçdaroğlu'nun 2019 yerel seçimlerindeki vaatlerine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Hızla 14 Mayıs seçimlerine yaklaşıyoruz. Cumhurbaşkanlığı adayları da milletimize vaatlerde bulunuyorlar; bu doğal bir şey. Tabii ki vaatlerin ülke gerçekleriyle uyumlu olması lazım. Vaatler denince 91 seçimlerindeki 2 anahtarı hatırlıyoruz ve 91 Seçimlerinden sonra vadedilen 2 anahtarın verilmesi yerine milletin anahtarlarından olduğuna da hep beraber şahitlik ettik. Vaatlerine baktığımız zaman Sayın Kılıçdaroğlu 2019 Yerel Seçimlerinde "İstanbul'u bana verin, kentsel dönüşüm nasıl yapılmış size göstereyim." diyor ama geriye dönüp baktığımızda ortada bir hiç var. Yine "Belediyelerden hiçbir işçi çıkarılmayacak." diyor ve 13 bin işçi çıkarılıyor. Buradan şuna gelmek istiyorum: Söze değil, sözü söyleyene bakmak gereklidir.

Karar milletindir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

19.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, 15 Kasım 2022 tarihinde İstanbul Ataşehir Baraj Yolu Caddesi Adil Sokak'ta aynı apartmanda oturan aileler arasında otopark sorunu nedeniyle yaşanan olaya ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, 15 Kasım 2022 tarihinde İstanbul Ataşehir Baraj Yolu Caddesi Adil Sokak'ta aynı apartmanda oturan aileler arasında otopark sorunu yaşanmıştır. Apartman sakini "Yunus Çağlar Ahıskalı" adlı polis memuru kavga esnasında evinden silahını alarak Subaşı ailesinden 4 kişiyi çeşitli yerlerinden yaralamıştır; hem de bu saldırı olay yerine çağrılan 2 resmi polis memurunun gözleri önünde olmuştur. Yaralılardan baba Kazım Subaşı'nın tedavisi hâlen dahi devam etmektedir. Saldırıyı gerçekleştiren polis memuru 4 Nisan 2023 tarihinde yargı önüne çıkarılmış ancak yanlı ifadeler ve raporlarla serbest bırakılmıştır. Saldırganı koruyan Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı hukuksuz uygulamalarına bir yenisini eklemiştir.

Subaşı ailesine yapılan bu polis saldırısının takipçisi olacağız, suçluların hak ettikleri cezaları almaları için mücadeleye devam edeceğiz. Subaşı ailesi örneğinde olduğu gibi; Kürt'ün, Alevi'nin canına kastedenlere yönelik cezasızlık politikası uyguladınız, hesabını önce sandıkta, sonra hukukta vereceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

20.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, EYT yasasının yarattığı BAĞ-KUR tescil mağdurlarına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir EYT yasası çıkardınız, yasanın mağdur etmediği hiçbir kesim kalmadı; prime takılanların, staja takılanların yanında bir de BAĞ-KUR tescil mağdurları var. Geçmişte iş yeri açmış, bununla ilgili vergi kaydı olan esnafımız BAĞ-KUR'lu olarak gözükmüyor. Sizin çıkardığınız EYT yasasının düzeltilecek yerlerinden biri de budur. Çalışma Bakanı "Vergi kaydı olanlar geçmişe yönelik BAĞ-KUR tescili yapabilecek. Çalışmalar için talimat verdim." demişti. Ne oldu, bu çalışmalar nerede? Çıkmaz ayın son çarşambası bitecek galiba. Şimdi yapılması gereken, vergi kaydı olanlara geçmişe yönelik BAĞ-KUR tescili ve borçlanma hakkının verilmesidir. Siz bunları yapmadan gidiyorsunuz; EYT'yle ilgili bu eksiklikleri giderin, yapmazsanız 14 Mayıs'tan sonra biz yapacağız, çeteleri koruyup kollayacağınıza giderayak millete bir hayrınız dokunsun. Oy istemek için milletin karşısına çıktığınızda ne diyeceksiniz, "Emeklilik hakkınızı elinizden aldık." mı diyeceksiniz?

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurun Sayın Başkan.

21.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 27'nci Dönem Parlamentosundaki çalışmalarına ve doçent unvanı almaya hak kazanmış olan tüm akademisyenlerin kadro tahsislerinin yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

27'nci Dönem Parlamentosunun son çalışma gününde yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Bu zamana kadar tüm dezavantajlı grupların problemlerini hem Meclis kürsüsünden hem bulunduğumuz yerden dile getirmeye çalıştık, önergeler ve kanun teklifleri verdik, yasama çalışmaları kapsamında da dertlerin çözümü noktasında gerekli katkıyı sağlamaya çalıştık. Bugün de sözlerimi çok uzatmayacağım çünkü kapanışta lütfederseniz birkaç dakika daha konuşmak istiyorum. Bir dezavantajlı grubun da problemlerini dile getirerek sözlerimi noktalayacağım.

Doçent unvanı almış araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ya da doktor öğretim üyesi kadrosunda çalışmakta olan yaklaşık 25 bin akademisyen keyfi uygulamalar nedeniyle çalıştıkları üniversitelerden hak ettikleri doçentlik kadrosunu ve unvanını alamamaktadır. Doçent kadrosuna atanmış meslektaşlarıyla aynı görev ve sorumlulukları üstlenmelerine rağmen özlük hakları başta olmak üzere pek çok kayıp yaşamaktadırlar. Doçent unvanı almaya hak kazanmış olan tüm akademisyenlere keyfi uygulamalara yer bırakılmaksızın YÖK tarafından hak ettikleri kadro tahsislerinin yapılması bir beklentiye dönüşmüştür. Bu konuya gerekli hassasiyetin gösterilmesi icap etmektedir. Bu hususu yüce Meclisin ilgi ve bilgisine arz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül.

22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, deprem sonrası Malatya'da insani amaçlı yardım faaliyetleri nedeniyle görev yapan İstanbul Bağcılar Belediyesi personelinin trafik kazası geçirdiğine; Irak'ın kuzeyinde oldukça dar bir alana sıkışmış olan PKK'nın Süleymaniye'de kendine alan açmaya çalıştığına, Türkiye Cumhuriyeti devletinin buna dair aldığı önlemlere ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk devletinin alacağı tedbirlerin sonuna kadar arkasında olacıklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat deprem felaketleri sonrasında, Malatya'da insani amaçlı yardım faaliyetleri nedeniyle görev yapan İstanbul Bağcılar Belediyesi personelinin taşıyan otobüsün, görevden geri dönüşü sırasında, Kayseri yakınlarında devrilerak trafik kazası yaptığı ve burada 3 kişinin hayatını kaybettiği, 14 kişinin yaralandığı bildirilmiştir. Hayatını kaybeden personele Allah'tan rahmet, yaralılara da acil şifalar dilediğimizi ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, son günlerde, özellikle Irak'ın kuzeyinde PKK terör örgütüne ait olduğu veya onun tarafından kullanıldığı ifade edilen hava araçlarından, o helikopterlerden birinin düşürüldüğü haberleri kamuoyuyla paylaşılmıştı. Bunlar, tabii, bir terör örgütünün envanterine giremeyecek, sahip olamayacağı veyahut da günümüz koşullarında, şartlarında kullanamayacağı nitelikte askerî araçlardır. Bunların düşürülmesi sonrasında başlayan tartışmalarda, özellikle bu hava sahasını kontrol eden ABD'nin veya bu helikopteri temin ettiği ifade edilen Fransa'nın sorumluluğundan bahsedilmiştir. Bu gelişmelerin ardından bugün Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamayla özellikle Süleymaniye'ye iniş-kalkış yapacak olan uçaklara, hava araçlarına Türk hava sahasının kapatıldığı ifade edilmiştir. Bunlar son derece önemli gelişmelerdir. Özellikle Irak'ın kuzeyinde oldukça dar bir alana sıkışmış olan; Türk Silahlı Kuvvetlerinin, güvenlik güçlerinin yaptığı operasyonlarla alanı oldukça daralmış olan PKK'nın bu defa

Süleymaniye'de başka birtakım ilişkiler kurarak, başka birtakım yapılarla ilişkiye girerek orada kendine alan açmaya çalıştığı anlaşılmaktadır. Anlaşıyor ki Türkiye Cumhuriyeti devletinin buna dair tepkileri veya alacağı önlemler bununla kalmayacak gibi gözükmetedir.

Bu noktada, Süleymaniye özelinde bu tarz çalışmaların devamı hâlinde Türk devletinin buna yönelik olarak alacağı tedbirlerin sonuna kadar arkasında olduğumuzu, bu oldubittilere müsaade edilmeyeceğini bir defa daha dile getiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş.

23.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, ceza infaz kurumlarının kendilerini mahkeme yerine koyarak infaz kararları verdiklerine, 18 Mayıs 2022 tarihinde Bartın'da bir restoran sorumlusunun 14 yaşındaki bir kız çocuğunu taciz etmesi olayına, Diyarbakır'daki et kuyruğuna ve 14 Mayıs'ta AKP'nin gidip Yeşil Solun geleceğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün de söylemiştim; ceza infaz kurumları kendilerini mahkeme yerine koyarak infaz kararları veriyorlar, biat istiyorlar fakat biat etmeyenleri sürekli cezaevinde tutma gibi bir pratik var. Varto Belediye Eş Başkanımız Sabite Ekinci siyasi nedenlerle yedi yıldır tutuklu, suçu sadece belediye eş başkanı olmak. Şartlı tahliyesi 2 defa kabul edilmedi ve gerekçe sorduğunda ise cezaevi müdürü "Bize muhteşem fayda sağlayın, o zaman çıkarsınız." demiş. Sincan Cezaevinde şu an bu koşullarda olan 14 kişi infazlarının yakılması sebebiyle haksız yere cezaevinde tutuluyorlar; 2 mahpus otuz yılını doldurduğu hâlde maalesef serbest bırakılmıyor. Her zaman söylediğim gibi -bu son oturumda da söylemekten vazgeçmediğimizi söyleyeyim- bunlar yargısız infazdır, cezaevi idare kurullarının mahkeme olarak karar verme yetkisi yoktur.

Sayın Başkan, çocuk istismarı da sıkça dile getirdiğimiz bir mesele. 18 Mayıs günü restoran sorumlusu İsa Temür tarafından bir cinsel istismar vakası yaşandı, Bartın'da oldu bu olay 2022 yılında -14 yaşında bir kız çocuğu ve restoranda staja başlamış bir çocuk- sonra bu tutuklanıyor fakat on ay tutukluluktan sonra serbest bırakılıyor, serbest bırakıldıktan sonra çocuğu yolda görüp tehdit etmekten vazgeçmiyor "Beni on ay boş yere cezaevinde tutturdun." diye ve şimdi istismar faillerine verilen destek tabii ki bu istismarın devamına yol açıyor; bunları çok iyi biliyoruz. Ama otuz sekiz gün sonra her şey çok güzel olacak; Yeşil Sol halkların umudu, çocukların umudu olarak gelecek; tek bir çocuğun dahi gözyaşı dökmesine izin vermeyeceğiz. İktidar gidecek, Yeşil Sol gidecek; AKP gidecek, Yeşil Sol gelecek!

Diyarbakır'daki et kuyruğunu da söylemek isterim son olarak. Et ve Süt Kurumunda kuyruk oldukça uzun, kıymanın fiyatı orada 140 lira, yarı fiyatına satılıyor ve bu kuyruğun hesabını da tabii ki 14 Mayıs'ta hep birlikte soracağız. Şükürler olsun ki çok kalmadı. İktidar gidecek, Yeşil Sol gelecek; AKP gidecek, Yeşil Sol gelecek! Buradayız, birlikte değiştireceğiz ve hakikaten halklarımız kesinlikle şu inancını koruyor ama daha da bu inancı ve umudu büyütelim: Buradayız, hep birlikte değiştireceğiz; Yeşil Sol gelecek, AKP gidecek!

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel.

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 6 Nisan Gazeteci Hasan Fehmi Bey'in suikasta kurban gittiği günün yıl dönümüne ve bugünün Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından Öldürülen Gazeteciler Günü olarak kabul edildiğine, 6 Nisan Anadolu Ajansının kuruluş yıl dönümüne, yardımcı hizmetler sınıfı çalışanlarına, sandık kurulu başkanlarının belirlenme usulüne; Kıbrıs gazilerine, gaziler arasındaki eşitsizliklere ve terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanların taleplerine, Ömer Çelik'in Cumhuriyet Halk Partisinin Trabzon mitingindeki panolarla ilgili sözlerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Günün sonunda bitmekte olan yasama dönemiyle ilgili değerlendirmelerimize imkân vereceğinizi ifade ettiğiniz için o konuyu gün sonundaki konuşmama bırakıyorum.

Bugün, Gazeteci Hasan Fehmi Bey'in bir suikasta kurban gittiği 6 Nisan 1909 gününün yıl dönümü, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından Öldürülen Gazeteciler Günü olarak anılmaktadır. Anma günü vesilesiyle Hrant Dink, Uğur Mumcu, Çetin Emeç başta, öldürülen tüm gazetecileri rahmetle ve minnetle anıyoruz.

Yine, bugün, 6 Nisan 1920 Anadolu Ajansının kuruluş yıl dönümü. 1'inci Cumhurbaşkanımız Mustafa Kemal Atatürk tarafından, onun talimatıyla cephedeki gelişmelerin millete doğru aktarılması için kurulmuş bir ajanstır Anadolu Ajansı, maalesef son dönemde bir partinin iletişim ajansına dönüştürülmüş olması... Tüm milletin birlik beraberliğine hizmet etmesi gerekirken milleti bölen, parçalayan; bazı partileri görmeyen, bazı partileri şeytanlaştıran; adaletsiz davranan bir ajansa dönüştü ama Ajansın emekçileri çok kıymetli, onlar da Anadolu Ajansının Atatürk'ün kurduğu gibi bir ajans olacağı günü bekliyorlar, o gün 14 Mayıs'tır. Sana söz Anadolu Ajansı, 14 Mayıs'ta Ajansa da baharlar gelecek.

Yardımcı hizmetler sınıfı mensubu çalışanlar, 1965'teki ihtiyaçlarla ortaya çıkan bu sınıfın işlevselliğini kaybettiğini, bu sınıfa mensup personelin genel idari hizmetler veya teknik hizmetler sınıfına eğitim ve liyakatlerine göre geçirilmesini istiyorlar. Bu da 14 Mayıs sonrası ajandamızda yer alan bir husustur, bunun da müjdesini vermek isterim

Sayın Başkan, yürürlükteki genelgeye göre, sandık kurulu başkanlarının belirlenme usulü bellidir ve ad çekerek belirlenmektedir. Pek çok yerden bu konuda birtakım olumsuz bildirimler geliyor, sonuncusu bugün makamımıza... Erzurum'un Köprüköy ilçesinde Kaymakam ve Jandarmanın baskısıyla, kimlerin sandık kurulu başkanı olacağına dair 80 kişilik bir listenin dayatıldığı duyumlarını almaktayız. Bu konunun üzerindeyiz, dikkatle takip ediyoruz; tüm kamu görevlilerini ilgili kanuna ve genelgelere uygun davranmaya davet ediyoruz. Bu konunun takipçisi olacağız.

Sayın Başkan, en önemli şikâyetlerden bir tanesi, Kıbrıs gazilerinin... Hatta Kıbrıs gazileri arasında eşitsizlikler var, terörle mücadele gazileri arasında eşitsizlikler var, 15 Temmuz gazileri arasında, bunlar ile diğer gaziler arasında eşitsizlikler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca, terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanların talepleri var. Biz, hem gazi sayılmayanların gazi sayılmasını hem de hepsinin en üstte birleştirilip en üstün de daha üstü bir noktaya taşınması gerektiğini savunuyoruz; bugünler de 14 Mayıs'tan sonra gelecek.

Son sözüm şudur Sayın Başkan: Troller yapıyor, bir şey demeyiz ama Ömer Çelik dört gündür trollerin yaptığı bir işe asker bavulu gibi ortaya düştü, peşinden atladı ve dedi ki: "Cumhuriyet Halk Partisi Trabzon mitinginde panolara darağacı astı, bizi ölümle tehdit etti." Bakın, bizim sloganımız bu, afişimiz bu. Biz Balkan geleneğinde olan marteniçkayı taktık, martın sonu gelirken de gittik onu kimimiz örneğin -ben, böyle hepimiz- leyleği gören gördüğü anda çıkardı kırılancıyı gören gördüğü anda çıkardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, martin gelmesiyle bahara ilişkin bir selamlamadır. Suyun öbür yanından, anneannemin Selanik'inden, dedemin Üsküp'ündendir; biz de öyle yaptık, afişlerde bu yer alıyor.

Sayın Başkan, bakın, yaptıkları işe bakın. Büyütüyor, alıyor Ömer Çelik'in trolleri böyle büyütüyor, büyütüyor, çeviriyor, çeviriyor diyor ki: "CHP darağacı yapmış." Sayın Başkan, bu da idam ipiymiş! İnsanda biraz utanmak olur, insanda biraz ahlak olur!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şundan idam ipi olur mu, şundan?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kötüler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gül ağacından, kayısı ağacından, erik ağacından idam sehpası olur mu? Allah'tan korkmaz Ömer Çelik! 14 Mayıs'ta bu kirli dil terk edilecek; 14 Mayıs'tan sonra bahar gelecek, huzur gelecek, yalancılar gidecek, dürüstlerin iktidarı başlayacak.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) – Adana'ya geldiği yok yirmi senedir, video çekiyor Adana'da hava atıyor, puroyla hava atıyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz ne yaşadınız!

AHMET KAYA (Trabzon) – Nasıl bir aklın ürünü gerçekten merak ediyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Çok kötücüsünüz, çok.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kötü niyetlisiniz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hiç mi marteniçka görmediniz?

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Salih Cora.

Buyurunuz Sayın Cora.

25.- Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın, 27'nci Dönemin Altıncı Yasama Yılı'nın son birleşiminin gündemine, 14 Mayıs'ta yapılacak seçimlere ve sürecin olağan bir şekilde ilerlediğine, AK PARTİ iktidarından önce ve sonra yapılan seçimlere, Türkiye'nin AK PARTİ'yle yaşadığı değişim ve dönüşümüne, savunma sanayisinde gelinen noktaya, milletin ve ülkenin refah seviyesini en üst seviyelere çıkarmak için her alanda mücadele eden, 2053'ü, 2071'i hedefleyerek ilerleyen bir Türkiye olduğuna ilişkin açıklaması

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de teşekkür ediyorum.

Bugün 27'nci Dönemin Altıncı Yasama Yılı'nın son birleşiminde Amasra maden kazası, RTÜK üye seçimi ve Kişisel Verileri Koruma Kuruluna üye seçimiyle birlikte dönemimizi tamamlamış olacağız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Son konuşmanı yap, son konuşman!

SALİH CORA (Trabzon) – Ve bu şekilde yasama dönemi içerisinde bu dönemde hakikaten ortaya koyduğumuz irade, komisyonlarımızın yapmış olduğu çalışmalar, milletvekillerimizin üstün performansı ile başta çalışma hayatı olmak üzere birçok alanda önemli sorunların çözümünü gerçekleştirmiştir.

Şimdi, önümüzde bir Cumhurbaşkanlığı seçimi ve bir de milletvekilliği genel seçimi bulunmaktadır ve süreç olağan bir şekilde ilerlemektedir. Hiçbir şekilde provokasyonlara aldırış yapmadan milletimizin önüne gelecek sandıkta milletimiz özgür iradesiyle kararını verecektir.

Bugün, 6 Nisan'da aslında şöyle bir değerlendirme yapmak lazım: Geçmişe döndüğümüzde Türkiye'nin demokrasi alanında ne büyük merhaleler atlattığını çok net bir şekilde ortaya koymaktadır. 6 Nisan 1973 tarihinde Kontenjan Senatörü Emekli Amiral Fahri Korutürk 15'inci turda Türkiye 6'ncı Cumhurbaşkanı seçiliyor, 1980 yılında görev süresi dolarak yerini vekâleten İhsan Sabri Çağlayangil'e bırakıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerekli ve nitelikli uzlaşma sağlanamadığından 7'nci Cumhurbaşkanı bir türlü seçilemiyor ve bu süreç 12 Eylül 1980 darbesinin en önemli dinamiklerinden birini oluşturmaktadır. Aslında bu tür krizler, Cumhurbaşkanlığı krizleri 27 Nisan e-muhtırasına kadar süregelmiş, 367 garabeti gibi bir durum ortaya çıkarmıştır. Türkiye, her alanda değişim ve dönüşümün öncüsü olan AK PARTİ'yle, aziz milletimizin de desteğiyle Anayasa değişikliği yaparak Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine karar vermiştir. Bugün Cumhurbaşkanlığı seçim süreci içerisindeyiz ve geçmişe anımsatan hiçbir kriz bulunmamaktadır. Asker ne der, yüksek yargı ne der, o ülke ne der bu ülke ne der değil millet ne der, millet nasıl karar verir, bunun yaklaşımı içerisindeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Zamanında çeyrek altın alınan parayla şimdi 1 kilo soğan alınamıyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Bu, demokrasimizin gücünü ortaya koymaktadır, demokrasimizin güçlendiğini göstermektedir. Bunun çok doğru bir aşama olduğunu değerlendiriyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Siz geldiğinizde 1 çeyrek alıyorduk bu parayla şimdi 1 kilo soğan alınamıyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Son olarak Değerli Başkanım, AK PARTİ döneminde her alanda olduğu gibi savunma sanayisi alanında da tarihî başarılar ortaya koyduk, yerlilik oranını yüzde 20'lerden yüzde 80'lere kadar çıkardık, ihracat yapan bir duruma eriştik. Şimdi, bugün Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanı İsmail Demir öncülüğünde MİLGEM 6'ncı, 7'nci ve 8'inci gemilerinin sözleşme töreni gerçekleşecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH CORA (Trabzon) – Son bir dakika.

BAŞKAN – Buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Mavi vatanımızda gücümüze güç katacak imzalar atılmaktadır.

Türkiye, artık kısır siyasi çekişmelerin olduğu, kendi içerisinde enerjisini tüketen bir ülke değil kendi otomobilini, kendi helikopterini, kendi savaş gemisini, kendi İHA'sını, SİHA'sını, kendi muharip uçağını yapan ve seçimi kazanmak için hayal satan değil milletimiz ve ülkemizin refah seviyesini en üst seviyelere çıkartmak için her alanda mücadele eden; 2053'ü, 2071'i hedefleyerek bu doğrultuda ilerleyen bir Türkiye'dir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Avrupa Birliği Parlamento Başkanları Konferansı'na katılmak üzere 24-25 Nisan 2023 tarihinde Çekya'ya resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/2323)

6/4/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Profesör Doktor Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin, Avrupa Birliği Parlamento Başkanları Konferansı'na katılmak üzere 24-25 Nisan 2023 tarihinde Çekya'ya resmî bir ziyarette bulunması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkileri Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmına geçiyoruz.

Bu kısımda yer alan, Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun 440 sıra sayılı Raporu üzerindeki genel görüşmeye başlıyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

1.İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği ve 20 Milletvekilinin, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 66 Milletvekilinin, AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammed Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin, Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) (S. Sayısı: 440) (*)□

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

İç Tüzük'ün 103 ve 104'üncü maddelerine göre Meclis araştırması komisyonunun raporu üzerindeki genel görüşmede ilk söz hakkı önerge sahiplerine aittir, daha sonra İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre siyasi parti gruplarına ve şahısları adına 2 üyeye söz verilecektir.

Alınan karar gereğince siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süreleri birden fazla kişi tarafından kullanılabilir. Ayrıca, istemi hâlinde Komisyona da söz verilecek, bu suretle Meclis araştırması komisyonu raporu üzerindeki genel görüşme tamamlanmış olacaktır.

Konuşma süreleri, Komisyon ve siyasi parti grupları için yirmişer dakika, önerge sahipleri ve şahıslar için onar dakika olacaktır.

Komisyon Raporu 440 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Raporun üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: İYİ Parti Grubu adına: Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş, Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay Pekközeği, İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal Demirtaş, Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz Yavuzılmaz, İzmir Milletvekili Sayın Kani Beko; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Taner Yıldız, Trabzon Milletvekili Sayın Muhammet Balta, Zonguldak Milletvekili Sayın Polat Türkmen; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına: İzmir Milletvekili Sayın Hasan Kalyoncu. Şahısları adına Zonguldak Milletvekili Sayın Ahmet Çolakoğlu, Bartın Milletvekili Sayın Aysu Bankoğlu.

İlk söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurunuz Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Bartın'ın Amasra ilçesinde yaşamış olduğumuz maden kazasıyla ilgili olarak Araştırma Komisyonumuzun raporunu tartışacağız. Bildiğiniz gibi, 14 Ekim 2022 tarihinde, Bartın Amasra'da Türkiye Taşkömürü Kurumuna ait yer altı kömür işletmesinde meydana gelen maden kazası sonucu 42 işçimiz yaşamını yitirmiş, 10 işçimiz ise ağır şekilde yaralanmıştır. Buradan bir kez daha, Hakk'a uğurladığımız işçilerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza şifa diliyorum.

Bartın Amasra maden faciasının birçok nedeni vardır, bu nedenleri kısaca şöyle ifade etmek isterim:

- 1) Özelleştirme uygulamaları, redevans, taşeronlaştırma ve hizmet alımı.
- 2) Havza madenciliğinden vazgeçilmesi.
- 3) Mevzuattaki eksikliklerin giderilememesi.
- 4) Teknik eksiklikler; havalandırma yetersizliği, yatırım yetersizliği gibi.
- 5) İşçilerin eğitim eksiklikleri.
- 6) Denetim eksiklikleri.
- 7) Örgütlenmedeki sorunlar.
- 8) Siyasi öncelikli liyakatsiz atamalar.

Görüldüğü gibi, Bartın Amasra maden kazası ve diğer maden kazalarının tamamında teknik, siyasi, sosyal ve ekonomik pek çok neden bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Komisyon sürecinde Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdür Yardımcısı Muharrem Kiraz'a, madende eksi 320 kota hava sağlayan pervanenin tamir edilmesi için saatlerce gelmeyen kelepçeyle ilgili facia günü yapılan görüşmenin ses kaydı dinletildiğinde görülmüştür ki pervanenin tamiri için gelecek personelin “Vardiyaya geç geleceğim.”

(*) 440 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir

demesine rağmen üretime devam edilmiştir; bu durum da kazanın oluşmasının en büyük tetikleyicisi olmuştur.

Yine, Taşkömürü yetkilileri kurum kaza kanaat raporunda, bu acıların yaşanmasında sorumluluğu ve suçu bireysel hatalara, hayatını kaybeden emekçiler ile hâlen tutuklu olan birkaç yöneticiye suç yüklemeye çalışmışlardır; ancak bu doğru bir yaklaşım olmamıştır, asıl sorumluluk kişisel değil sistemeldir. Gerçek suçlu, 2005 yılında özel firmayla yapılan sözleşmeyle Amasra havzasının ruhsatını bölen kurum ve Bakanlık yetkilileri yani siyasi iktidardır.

Değerli milletvekilleri, 2019 yılında Maden Kanunu Genel Kurula indiğinde yapmış olduğum konuşmalarımın birinde şu sözlere yer vermiştim: “Uzmanlık isteyen ve sürekli denetim gerektiren madencilik alanında öncelikle maden mevzuatı, sektör temsilcilerinin, üniversitelerin, sendikaların, meslek odalarının ve kamunun ortak görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir.

1992’ye kadar maden işletmeciliği kamudayken 1995 yılından itibaren özel sektör aracılığıyla yapılmaya başlanmıştır. İş sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin, özel sektör tarafından çalıştırılan ocaklarda yeterince önlem alınmaması da bir diğer önemli husustur.

Maden ocaklarında sık sık yaşadığımız kazalardan ders alınarak ülkemizde madencilik sektöründe çalışanlara iş güvenliği ve emniyet kültürünün kazandırılması son derece mühimdir. Madencilik mesleğinin kendisine has özellikleri konusunda bilgi birikimine sahip kişi ve kuruluşlarla ortak hareket edilerek olası kazaların önüne geçilmelidir. Aksi takdirde, burada dünyanın en güzel kanununu da yapsanız insan sağlığını ve insan hayatını göz ardı ettiğinizde kazaların önüne geçemezsiniz, hangi düzenlemeyi yaparsanız yapın fayda etmez; yetişmiş, liyakatli uzmanlar yeterince denetim yapmadıktan sonra bu kanunlar hiçbir şey ifade etmez.” demiştik. “Bu nedenle, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’yla piyasalaştırılan iş güvenliği hizmetleri uygulamalarına son verilerek iş güvenliği uzmanlarının meslek güvencesi sağlanmalı, yine piyasalaştırılan iş güvenliği uzmanlığı eğitimi, meslek odaları aracılığıyla kurumsallaştırılmalıdır. Tüm sektörlerde olduğu gibi, madencilik sektöründe de sendikal örgütlenmeye engel olan nedenler acilen ortadan kaldırılmalıdır. Aksi takdirde kazalar ve ölümler yaşanmaya devam edecektir. Ayrıca, salt üretime ve hızlı üretime dayalı bir madencilik anlayışından vazgeçilmelidir.” şeklinde görüşlerimizi serdetmiştik.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ Hükûmeti insan hayatını bir kara kömüre feda eden anlayışından, rantlardan, liyakatsiz atamalardan ve denetimsizlikten vazgeçmedi. “Madencilikğin fitnatında ve kaderinde ölüm vardır.” anlayışıyla maalesef hareket edildi. Denetimsizlik ve alınmayan tedbirlerin sonucunda meydana gelen maden kazalarında hayatını kaybeden maden işçilerimiz kamu vicdanının en büyük yarası olmuştur.

Madenler milyonlarca yılda oluşan, tüketildiğinde yerine konulamayan, hiçbir kişi ve zümrenin emeği olmayan, doğanın insanlığa sunduğu ortak değerlerdir. Bu nedenle, insanlığın yararına planlı ve rasyonel bir biçimde üretilmeleri zorunludur. Ülkemizin ihtiyacı doğrultusunda bir üretim planlaması yapılmalı, madenlerimiz şirketlerin ya da kişilerin kâr amaçlı önceliklerine bırakılmamalıdır.

Komisyonun hazırlamış olduğu raporda, Amasra maden kazası başta olmak üzere, maden kazalarına ilişkin Komisyona sunduğumuz rapor da maalesef dikkate alınmamıştır. Yasalar ne kadar yeterli ve uygun olursa olsun uygulanması da o kadar önemlidir. Bunları uygulayacak kadroların liyakatli olması, işinin ehli olması gerekmektedir. Ancak ülkemizde her siyasi iktidar değişikliğinde bu kadrolar baştan aşağı değiştirilmekte, bilgi birikimi kaybolmaktadır. Bu, çok yanlış bir uygulamadır.

Örneğin, Kazım Eroğlu ve Yardımcısı Nurettin Yılmaz, Zonguldak’ta Türkiye Taşkömürü Kurumu Kozlu Müessesesi maden ocağında 2013 yılında 8 işçinin yaşamını yitirdiği kazadan sorumlu ilan edilmiş ve her 2 yönetici de yapılan mahkeme sonucu üçer yıl dört ay ceza almıştır. Düşünebiliyor musunuz bu şahıs yani Kazım Eroğlu daha sonra Türkiye Taşkömürü Kurumu Yönetim Kurulu Başkanlığına ve Genel Müdürlüğüne getirilmiştir. İşte, bu ucube anlayış, bu liyakatsiz anlayış maalesef kazaların bugünlere kadar artarak devam etmesine sebebiyet veren sonuçlarından biridir.

Değerli milletvekilleri, birçok maden faciasında olduğu gibi Amasra’daki kazanın da liyakatsiz yönetim ve ihmalkârlıklar yüzünden meydana gelmiş olduğu aşikârdır. Sayıştay raporunda gerekli uyarılar yapılmış, müfettişler defalarca ceza kesmiş, uyarılmış hatta ocakta çalışan maden işçileri dahi kazanın gelmekte olduğu uyarılarında bulunmuş fakat hiçbir yetkili, hiçbir etkili kişi buna tedbir almamıştır ancak tüm bu uyarılara rağmen yetkililer hiçbir önlem almamıştır. Yetki verilen kişiler yetkilerini kullanmaktan aciz hâle getirilmiştir. Madencilik elbette riskli olan bir sektördür ama bu riskleri azaltmak da gerekli denetimlerin yapılmasıyla mümkündür.

Verilere baktığımız zaman Soma katliamından sonra geçen altı yılda, 2015’ten 2020’ye kadar ülkemizde her yıl her 100 bin işçiden 53’ü iş kazalarında hayatını kaybetmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü “ölümcül iş kazaları” istatistiklerinde Türkiye’yi dünyada 3’üncü sıraya koymuştur, Avrupa’da ise iş kazalarında ne yazık ki 1’inci sıradayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Ülkemizde ölümlerle sonuçlanan her 100 iş kazasının 94’ü taşeron şirketlerle iş üreten alanlarda meydana gelmiştir.

Dünyadaki madencilik sektörü incelendiğinde deneyimli elemanlara çok değer verildiği görülmektedir. Ülkemizde de bu yönde çalışmalar yapılmalı ve uygulanmalıdır. Hatırlayacağınız üzere, Soma maden kazası olduğunda da Meclis yine kazaya ilişkin bir komisyon kurmuştu; gerekli araştırmalar o dönemde de yapılmış ancak raporların kitap basımından öteye gitmemiştir, tozlu raflara raporlar kaldırılmıştır. Şayet o dönemde bu raporlarda yer alan öneriler hayata geçirilseydi, yasal düzenlemeler yapılsaydı belki de Amasra faciası yaşanmayacaktı.

Ben inanıyorum ki yeni dönemde yani 14 Mayıs’tan sonra Meclisimizde büyük emekler verilerek sonuçlandırdığımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Selamlayayım.

BAŞKAN – Bir karar var efendim ama buyurunuz, selamlayınız.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurunuz Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bartın’ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu hakkında İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, madencilik, riskleri gereği iş kazalarının yoğun yaşandığı sektörlerin başında gelmektedir; bunu hepimiz biliyoruz. Gelişmiş ülkelerde önlemler alınarak iş kazaları azaltılmış olsa da ülkemizde her yıl büyük iş kazaları yaşanmakta, bu kazalarda onlarca, bazen yüzlerce çalışanımız hayatını yitirmektedir. Ülkemizde 1980’li yıllardan sonra madencilik sektöründeki iş kazalarında da önemli oranda artışlar gözlenmiştir. 1941 yılından bu yana 3 binden fazla insanımız maden kazalarında hayatını kaybetmiş, 100 binden fazla insanımız da yaralanmıştır. Madenlerde en çok görülen kaza sebepleri ise grizu patlaması, göçük ve yangınlardır. Türkiye’de geçmişten günümüze kadar birçok kaza yaşanırken bu kazaların en çok görüldüğü

ilimiz de Zonguldak ilimiz olmuştur.

Değerli arkadaşlar, Türkiye 14 Ekim 2022 tarihinde acı bir gün yaşadı. 14 Ekim 2022 tarihinde Bartın Amasra'da Türkiye Taşkömürü Kurumuna ait yer altı kömür işletmesinde meydana gelen grizu patlaması ve kömür tozu patlaması sonucu 42 işçimiz hayatını yitirmiş, 10 işçimiz de ağır şekilde yaralanmıştı. Bu faciada hayatını kaybedenleri buradan rahmetle anıyorum, ailelerine sabırlar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, bu facianın nedenleri çokça tartışıldı, konuşuldu. Yaşanan bu facianın teknik, siyasi, sosyal ve ekonomik pek çok nedeni bulunmaktadır, bu nedenleri tek tek irdelemeden sağlıklı bir sonuca ulaşmak mümkün değildir. Sağlıklı bir sonuç ise gelecekte yaşanabilecek olası iş kazalarının önlenmesi açısından önemlidir çünkü Soma'dan, Ermenek'ten ders alınabilseydi muhtemelen Amasra olayı yaşanmayacaktı arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, Anayasa'mızın 49'uncu maddesi der ki: "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır." Yine, Anayasa'mızın 168'inci maddesi şu şekilde başlamaktadır: "Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir." Arkadaşlar, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nın "İşverenin genel yükümlülüğü" kısmına bakacak olursak şöyle denilmektedir: "İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.

b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

c) Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır.

d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayatı ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

(2) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz."

Değerli arkadaşlar, son olarak da İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nden söz etmek istiyorum. Bu yönetmelikle de "İşveren işle ilgili her konuda işçilerin sağlık ve güvenliğini korumakla yükümlüdür." denilmektedir. Gördüğünüz gibi gerek Anayasa'da gerek yasalarda ve gerekse yönetmeliklerde, kısacası, mevzuatta çalışanların sağlık ve güvenliğinden öncelikli olarak devlet ve işveren sorumlu tutulmaktadır.

Değerli arkadaşlar, bugün burada Bartın Amasra'da Türkiye Taşkömürü Kurumuna ait yer altı kömür işletmesinde grizu patlaması ve kömür tozu patlaması sonucu meydana gelen faciayı konuşuyoruz. Bu facianın nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılması, benzer kazaların önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis araştırması komisyonu raporu üzerinde konuşuyoruz.

Şu hususa dikkatlerinizi çekmek isterim: Bugün burada üzerinde konuştuğumuz grizu patlamasının yaşandığı yer, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğüne ait bir yer altı işletmesidir. Peki, bu işletmenin işvereni kimdir? Bu işletmenin işvereni bir kamu kurumudur, Bakanlıktır yani devlettir. Türkiye Taşkömürü İşletmesi Enerji Bakanlığı'na bağlı değil midir? Bir kamu kurumu olan TTK'nin tüm kadro atamaları, yatırım programları, işleyişiyle ilgili makro planlamaları Bakanlık tarafından yapılır; programlanan tüm işlemler Bakanlık onayıyla yürürlüğe girer. Kamu adına yapılan maden denetimleri ise Çalışma Bakanlığı ve Enerji Bakanlığı tarafından yerine getirilir. Bu denetimlerin nasıl yapıldığı, ne kadar yerine getirildiği özellikle sorgulanmalıdır.

Değerli arkadaşlar, Bartın Amasra'da meydana gelen grizu patlamasını incelemek üzere atanan bilirkişilerin raporlarında olayın 320 kotundaki galeride dinamit atımı sonucu metan gazı patlaması ve akabinde kömür tozu patlaması olduğu, havalandırmanın yetersiz olduğu, metan drenajı yapılmadığı, kömür tozuyla mücadele edilmediği, Çalışma Bakanlığı ve Enerji Bakanlığı tarafından yapılan denetimlerin yetersiz olduğu, teknik personel sayısının yetersiz olduğu, iş güvenliği eğitimlerinin ve acil durumlara yönelik tatbikatların yetersiz olduğu gibi tespitlere yer verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bilirkişi ön raporları ciddi eksikler olduğunu ortaya koymaktadır, âdeta facia geliyor demistir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Enerji Bakanlığı elemanlarının gerekli denetimleri yapmadığı yönünde ciddi iddialar vardır ve özellikle yer altı kömür işletmeciliğinde olmazsa olmaz olan havalandırmanın yetersiz olduğu bu raporlarda sıkça vurgulanmıştır.

Değerli arkadaşlar, bugün 27'nci Dönemimizin son günü, ben de 24 Haziran seçimlerinde Trabzon ilimizden vatandaşlarımızın "Git, Mecliste muhalefet görevi yap." dediği bir kardeşinizim. Burada, gerek bölgemin gerekse şehrimin sorunları hakkında, onları gündeme getirerek bu problemlerin çözümüne katkı koymaya çalıştım. Tabii ki öncelikle bugün Sayın Grup Başkan Vekilimiz Müsavat Dervişoğlu, benim Müsavat ağabeyim eğer söz vermezse bu son konuşmam olacak. O nedenle - inşallah diyorum- 27'nci Dönemde muhalefet görevi olarak geldiğim bu Mecliste, inşallah, 28'inci Dönemde de iktidar milletvekili olarak hizmet etmeyi Cenab-ı Allah nasip eder diyor, hepimize saygılarımı arz ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Başarılar efendim.

Sayın Tutdere...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 6 Şubatta meydana gelen depremler sonrası yaşanan dayanışma ve yardımlaşmaya, deprem bölgelerinde yurttaşların hâlâ her türlü insani ihtiyaçlarının devam ettiğine ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 6 Şubatta yaşadığımız büyük deprem sonrası ülkemizin her tarafında milletimiz, deprem bölgelerindeki mağdur halkımızla büyük bir dayanışma ve yardımlaşma içerisinde oldu. Deprem bölgesinin bir milletvekili olarak buradan hayırsever ve yardımsever tüm yurttaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum. Aradan uzunca bir süre geçmiş olmasına rağmen, Adıyaman da dâhil deprem bölgelerinde yurttaşlarımızın her türlü insani ihtiyaçları devam etmektedir. Başta barınma sorunu olmak üzere bölgedeki tüm sorunların çözümü için bütün yurttaşlarımızı, bütün milletimizi yardımlaşmayı büyütme, dayanışmayı büyütme davet ediyorum; sizlere de teşekkür ediyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeği ve 20 Milletvekilinin, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin,

İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 66 Milletvekilinin, AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin; Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılması İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) (S. Sayısı: 440) (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurunuz Sayın Kemalbay.

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, depremedelere seslenmek istiyorum: Sizleri asla unutmadık. Bugün, deprem bölgesinden dönen Bağcılar Belediyesine ait otobüs kaza yapmış ve çok sayıda ölü ve yaralı var. Bağcılar Belediyesi çalışanlarına geçmiş olsun diyorum, Bağcılar Belediyesine geçmiş olsun diyorum. Yaşamını yitirenlerin yakınlarına başsağlığı ve yaralıların da bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyorum.

Amasra maden katliamını konuşmak için buradayız. Üzülerek söylemeliyim ki Amasra maden katliamında yaşamını yitiren madenci sayısı 42'den 43'e çıktı. 14 Ekim 2022 tarihinde Amasra TTK'de yaşanan patlamadan yaralı olarak kurtulan Ayhan Akgül'ün, dün akşam, tedavisi sürerken yaşamını yitirdiğini öğrendik. Amasra'da yaşamını yitiren Ayhan Akgül'e ve tüm maden işçilerine rahmet; ailelerine, sevenlerine bir kez daha başsağlığı diliyorum.

Evet, Komisyonumuz toplandı, çok değerli hocalarımız Amasra maden katliamını araştırdığımız bu Komisyona katıldı, çok değerli uzmanlar. Çok emek verildi; üç ay çalıştık, daha sonra bir ay daha eklendi. Uzun bir süre böyle bir çalışma yaşandı. Burada emeği geçen bütün hocalarıma ben teşekkür etmek istiyorum.

Sahaya gittik ve sahada gözlem yapmak için, çalışma yapmak için sahada bulunmaya çalıştık ancak ne yazık ki maden katliamının yaşandığı sahayı gözlemleyemedik, onun yerine başka bir alanı gözlemledik. Dolayısıyla, sahada bir inceleme yapmamız bu sürecin en büyük eksikliklerinden oldu. Sonuçta bir rapor ortaya çıktı, Amasra maden katliamını araştıran, inceleyen bir rapor. Bu raporda pek çok doğru şey de var; pek çok dokunulmayan şeyler, yanlış değerlendirmeler de var, bu nedenle şerhimizi koyduk. Raflarda kalmamalı, Komisyonun ürettiği bu çalışma raflarda kalmamalı; bu, Komisyon olarak bütün hepimizin isteği tabii ki. Çıkan, teknik konularla, iş sağlığı ve iş güvenliği politikasıyla ilgili eksiklikler, tespit edilen bu şeyler kâğıt üzerinde kalmamalı ve bütün bu tespitler, neden bu iş cinayeti, maden cinayeti yaşandı, buna dair elimizde olan bütün teknik ve bilimsel değerlendirmeler ortaya konulmalı; bir plan çerçevesinde ve bunun zaman planlamasını da yaparak adım adım bu maden katliamlarına, iş cinayetlerine son verecek bir yol haritası çizilmeli. Fakat "Böyle bir sürecin önümüzdeki dönemde gelişeceğine inanıyor musunuz?" deseniz, "Böyle bir şey yaşanacak mı?" diye sorsanız; hayır, bunun için pek bir güvenim yok. Ancak iktidarın değişmesi de yetmez; bu sistemin sorgulanmasıyla, sistemin köklü bir şekilde eleştirilmesiyle bu sorunun üzerine gidilebileceğini düşünüyorum. "Neden?" dersiniz, örneğin, AKP'li yıllarda yaklaşık 2 bin maden işçisi iş cinayeti sonucu yaşamını yitirdi; korkunç bir şey. Bu işçi katliamlarının sayısız örneği var ve bu işçi katliamlarının, maden katliamlarının sorumluları aslında en tepede oturanlar. Amasra maden katliamını Araştırma Komisyonu Başkanlığına kim getiriliyor? Bakıyoruz, AKP Kayseri Milletvekili Taner Yıldız; kendisi burada oturuyor. Komisyonunda da eleştirimizi yaptık. Taner Yıldız, kendisi Enerji Bakanı olduğu dönemde, işte şöyle bir sayfa dolusu iş cinayetinin yaşandığı bir dönemde Enerji Bakanlığı yapmış ve bunun içinde Dursunbey var, Karadon var, Kozlu katliamı var, Soma maden katliamı var, Ermenek maden katliamı var. 319 madenci önceki dönem Enerji Bakanı olan Taner Yıldız döneminde yaşamını yitiriyor; AKP, başka bir kimse yokmuş gibi, Amasra Maden katliamını araştırma Komisyonunun başına Taner Yıldız'ı veriyor. Bu da yetmiyor, yine, baktığımız zaman, TTK'nin Başkanı, Genel Müdürü... TTK Genel Müdürü kim? TTK Genel Müdürü Kazım Eroğlu daha önce Kozlu'da Kozlu madenini yönetiyor, yönettiği madende 8 madenci yaşamını yitiriyor, iş cinayetinde yaşamını yitiriyor ve Kazım Eroğlu ceza alıyor mu? Bir ceza alıyor, evet; cezasını 24 taksitle ödüyor. 8 canın karşılığında 24 taksitle cezasını ödeyen Kazım Eroğlu TTK'nin Genel Müdürlüğüne getiriliyor. Kim yapıyor? AKP iktidarı yapıyor. Peki, bu neden böyle oluyor? Çünkü Türkiye'de iş cinayetleri, maden katliamları normal karşılanıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan ne diyor? "Kader, fitrat, kader planı" diyor, "kaza, kader, fitrat" diyor. Neden? Normalleştirmek için. Bilim bunu doğruluyor mu? Hayır. Komisyonunda hocalarımız da söyledi, bilim diyor ki: "Artık 21'inci yüzyılda maden katliamlarının, iş kazalarının yüzde 100'ü önlenmelidir." Yüzde 100 önlenemediği hâlde madenlerde ve bütün iş yerlerinde işçiler ölmeye devam ediyor. Bunun anlamı şu: Türkiye'de bir kapitalist birikim süreci var. 12 Eylül 1980'den sonra neoliberal kapitalist sistem Türkiye'de ucuz emeğe dayalı sömürü mekanizmalarını işletiyor ve bu sömürü mekanizmasına göre, işçilerin canı, işçilerin canını korumaktan daha ucuz çünkü işçileri öldürenler ceza almıyor, işçileri öldüren patronlar ertesi gün elini kolunu sallayarak iş yerine gelerek çalışmaya devam ediyor. TTK'de, madenleri yöneten görevliler, madenlerde iş cinayetlerine, maden katliamlarına sebep olduktan sonra, ellerini kollarını sallayarak, terfi ederek o işletmelerin başında duruyor. Dolayısıyla, bu tamamen siyasi kararlarla olan bir şey. Türkiye'de siyasi kararlarla işçiler öldürülüyor, sermaye daha çok büyüsün diye işçiler kitlesel olarak katlediliyor.

"Soma'da 301 madenci katledildikten sonra Soma davası ne oldu?" diye bakalım. Gidip baktığımızda ne görüyoruz? AKP iktidarı yargıçları değiştirerek Soma davasını cezasız bırakmıştır. Bunu neden yapıyorlar? Çünkü onlara sermaye biriktirmek lazım, kâr lazım; kapitalizmin Kâbe'si kâr. Kapitalizm bir tek şeye inanıyor: Kâra, rantla inanıyor. Kapitalist sistemin sürdürücüsü olanlar ancak ve ancak bu kârla ve rantla kendilerini ölçüyorlar; insan yaşamını, doğa katliamlarını asla kabul etmiyorlar. Dolayısıyla, biz, burada, göz göre göre, bile bile ölüme sürüklenen işçilerden bahsediyoruz ve onları şehit ilan ederek asla bu katliamın faili olmaktan muaf olamazsınız. İşçileri katlederek, madencileri katlederek, o katliamların sürmesini sağlayarak, önümüzdeki dönemde de benzer katliamların yaşanmasına sebep olarak kapitalizmi sürdürüyorsunuz, sömürü düzeninizi sürdürüyorsunuz. Biz, bu sömürü düzeninize son vermek istiyoruz. İnsan yaşamını, emeği kutsal saymak varken sermayeyi, kârı, rantı kutsal sayanlar bu işçileri öldürüyorlar ve madencileri öldüren bu sistemi değiştirmek gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Bu, Komisyonun altından kalkabileceği bir şey değil. Bizim amacımız burada, bu sistemi sorgulamak olmalı; bu sistemi sorgulayacak olanlar da işçilerin kendileri olacak, işçilerin kendileri kendi yaşam haklarını koruyabilir sadece. Karl Marx şunu söylemiş: "İşçilerin kurtuluşu sadece kendi eseri olabilir." Ta 19'uncu yüzyılda söylenen bu söz bugün de geçerli. İşçilerin kurtuluşunun kendi eseri olabilmesi için işçilerin önündeki, örgütlenmenin önündeki engellerin kaldırılması gerekiyor.

Amasra'ya gittiğimizde bakıyoruz, sendika kendi derdinde seçimlerini düşünürken orada Sayıştayın raporlarında ortaya

koyduğu, Amasra maden katliamını inceleyen araştırmacıların ortaya koyduğu bütün ihlaller olduğu gibi duruyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – İşçileri ne yandaş sendika korur ne sarı sendika korur ne iktidar korur ne bu sermaye düzeni korur; işçileri ancak ve ancak kendileri korur. Gölge etmeyin başka ihsan istemez. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, 27'nci Dönemin son yasama yılının son oturumundayız. Son zamanlarda, 27'nci Dönemin son döneminde acılı gündemlerle burada yer aldık ve kürsüde konuşmalar yaptık. Tabii ki bunların en başında 6 Şubat depremi var ve o depremin oluşturduğu acıların, o yaraların bunların üzerine burada çok söz kurduk ve 27'nci Dönemin son günlerini bu şekilde geçirdik.

Bugün son gün; son günde de yine başka bir acıyı, aslında ülkemizin başka bir gerçeği olan maden katliamlarıyla ilgili oluşturulmuş Komisyonun raporunu konuşuyoruz. Biz kaza demiyoruz ve bunun kaza olmadığını hepimiz çok iyi biliyoruz; bunlar bir katliamdır, bir cinayettir; bunu çok net bir şekilde ifade etmemiz gerekiyor.

Tabii, buraya gelmeden önce Türkiye'nin enerji politikaları açısından bir olayı değerlendirmek gerekiyor. Yani "Kömürün enerji politikaları içerisinde yer alması gerekir mi, gerekmez mi? Önümüzdeki süreç açısından bunun nasıl değerlendirilmesi gerekiyor?" Bir defa, bunu konuşmak gerekir.

Tabii ki biz HDP olarak, doğayı, canlıları, yaşamı önceleyen bir yerden enerji politikalarının oluşturulmasının gerektiğini söyleyen parti olarak bir defa, bu "fosil yakıtlar" diye tabir ettiğimiz kömür ve benzeri enerji politikalarından uzaklaşılması gerektiğini ifade ediyoruz. Tabii, bunlar böyle, hani, akşamdan sabaha vazgeçebileceğin bir alan değil, bunu da biliyoruz yani ülkenin belirli bir kesimi, belirli şehirleri, belirli alanları geçimini bundan sağlıyor. Dolayısıyla, bu alanları terk etmek bir politik öncelik meselesidir, bunu gündeme alma meselesidir. Yani bizim fosil yakıtlardan uzaklaşma meselesini ve Zonguldak başta olmak üzere, belli bölgelerde artık bu madencilik faaliyetlerinin, bu kömür madenciliği faaliyetinin sona erdirilmesini bir politik hat olarak önümüze koyduğumuz zaman, adaletli bir şekilde buradaki insanların yaşamlarını idame ettirebilecekleri alternatif geçim kaynaklarını oluşturarak bu fosil yakıt alanına son vermemiz gerekiyor.

Şimdi, baktığınız zaman, şöyle bir gerçek var: Örneğin, gayrisafi millî hasılda madenciliğin payı Amerika'da yüzde 5; Almanya'da yüzde 4; Kanada'da yüzde 3,7; Avusturalya'da yüzde 8,5; Rusya'da yüzde 22; Şili'de yüzde 8,5; Güney Amerika'da yüzde 6,5; Brezilya'da yüzde 3 ve Türkiye'de ise yüzde 1. Ama buna rağmen, bu ülkeler arasında maden katliamlarında yaşamını yitiren insan sayısına baktığınız zaman, bunların en önünde gelen ülkeyiz. Şimdi, gayrisafi millî hasıladaki yeri bu kadar az olan bir ülkeden, bir kaynaktan niye bu kadar çok can kaybına yol açılıyor? Tabii ki bunun nedeni, tedbirlerin alınmaması, gerekli önceliklerin yerine getirilmemesi.

Bu Komisyon ilk defa kurulan komisyon değildi, burada depremle ilgili komisyon kurulduğunda da söylemiştik komisyonun üyesi olarak, daha önce kurulan komisyonlarda çok detaylıca bilgiler var. Soma maden katliamından sonra kurulan komisyonun yapmış olduğu önermeler yerine getirilmiş olsa -111 tane önerme var onların içerisinde- belki de bu yaşamış olduğumuz Amasra maden katliamı ve benzeri facialar, katliamlar, cinayetler bir daha oluşmayacak. Yani bu kadar açık sebepler var. Ama buna rağmen bir politik tercih olarak buralardaki gerekli yatırımların yapılmasının öngörülmesi, buralardaki yatırımları yapmayan maden ocaklarının kapatılması tercih edilmeyip tam tersine, ne pahasına olursa olsun, neye mal olursa olsun, insan yaşamıya insan yaşamı, "Bu bir fıtratdır, bu bir kaderdir." deyip bunun üzerinden bu ocakların çalışmasını sağlamak ve oradaki kömürü, madeni, işte neyse hangi madense bunu çıkarmayı önceleyen bir yerden bir politik hat oluşturulduğu zaman sonuç böyle oluyor. Yani insan yaşamını, canlıları, doğayı değil, sermayeyi ve onun kazanımını, kazançlarını öncelediğiniz zaman sonuç buna yol açıyor.

Şimdi, Komisyonunda Orta Doğu Teknik Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölüm Başkan Yardımcısı Profesör Doktor Nuray Demirel'in 3 Kasım 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının Meclis Araştırması Komisyonu sunumunda şöyle diyor: "1920'lerde kabul edilen anlayışla kazaların yalnızca yüzde 2'si önlenemez, yüzde 98'i önlenemez." Artık günümüz teknolojik koşullarında, mevcut durumda tüm maden kazalarının önlenebileceğini belirtiyor. Yani 1920'lerde deniliyor ki: "Ya, yüzde 2'dir bu kazaların önlenememe oranı, ya yüzde 2'si önlenemez, yüzde 98'i önlenemez." Ama 2022'lere, 2023'lere geldiğiniz zaman gelişen teknolojik koşullarda bu madenlerde yaşanan, "kaza" diye ifade edilen olayın tamamı önlenemez durumda. İşte o nedenle biz buna "cinayet" diyoruz ve bu cinayetin bir faili var yani bu cinayeti işleyen, işleten ve buna göz yumanlar var.

İşte önceki konuşmacımız Sayın Kemalbay da ifade etti, ya bir defa Komisyon Başkanına itirazımız vardı, bunu dile getirdik, ifade ettik. Kendisinin Bakanlığı döneminde meydana gelmiş kazalar var -yani bu, işte tırnak içinde kaza- katliamlar var. Ki Soma yaşanmış en büyüğü ama buna rağmen bunlarla ilgili herhangi bir sonuç alıcı işlem de yapılmamış. Sayın Komisyon Başkanı şöyle bir konuşma yapmış örneğin, Soma faciasının yaşandığı dönemin Enerji Bakanı olarak kendisi de facianın sorumluluğuna işaret etmiş: "Bu, benim ve Bakanlığımın mahcubiyetidir. Bunlar tabii afetlerden değil, kusurlardan oldu." ifadesini kullanmıştır. Yani esasında meselenin bir tabii afet olmadığını kendisi de biliyor. Tabii "kusur" denilen mesele tartışılmalı bir meseledir; kusurda denetim eksikliği olursa, ortaya konulan tespitler yerine getirilmezse, incelemelerin gereği yerine getirilmezse buna "kusur" mu denir? Bunun kusur olması tabii ki bizim açımızdan mümkün değil.

Tabii, biz, bu Komisyonun çalışmaları esnasında... Bir defa bütün Komisyon çalışmalarında klasik bir usul var; herkes geliyor, sunum yapıyor, biz de dinliyoruz, tabii, sorularımızı soruyoruz ve ondan sonra da alan çalışması var; bütün bunlara katıldık biz HDP milletvekilleri olarak, 2 arkadaş olarak katıldık. Burada komisyonlarda şunu da gördük açıkçası: Yani katliamın sorumluluğu neredeyse hani orada yaşamını yitirenlere atılmaya çalışıldı. Örneğin, bunu TTK'nin sunduğu raporda çok net gördük yani TTK, kendisi bir iç rapor düzenlemişti, bu raporu sundu ve diyor ki burada: "Yer altı çalışmalarında dinamit patlamalarını yapmakla görevli olan barutçu kişilerin hatalı uygulamalar yaptıkları ve patlamanın bu sebeple gerçekleşmiş olması üzerine kuruludur." Yani esasında Amasra maden faciasının sorumluluğu tümünden 2 barutçuya yıkılıyor ama biz orada gördük, yerine gittiğimizde de gördük.

Aileleri gezdik, aileleri ziyaret ettik, onlarla ilgili de görüşlerimi aktararak bitireyim konuşmamı. Şimdi, bir defa, bizi kabul eden aileler vardı, bir de kabul etmeyen aileler varmış yani onu öğrendik orada. Yani bazı aileler hiçbir şekilde kabul etmiyorlar çünkü niye? Yani iktidarı sorumlu görüyorlar. O nedenle "Sizinle konuşacak bir şeyimiz yok, hesabını verin." diyorlar yani öncelikle. Dolayısıyla bizimle Komisyon heyetini hiç kabul dahi etmeyen aileler var. Onun haricinde kabul eden ailelere bir heyet olarak gittik. Her partiden vekil arkadaşlarla ailelere hem başsağlığı dilemek hem de onların sorunlarını dinlemek açısından gittiğimizde şunu çok net gördük yani bir aile şunu söyledi, dedi ki: "Madendeki en alt -hani o çavuş mu derler, onbaşı mı- görevli kimse artık, ondan tutun Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a kadar herkes bu katliamdan sorumludur." Herkesin sorumluluğu var kendi oranı içerisinde çünkü bu, göz göre göre gelen bir katliamdır. "Çocuklarımızın ölümünden hepiniz sorumlusunuz." diye ifadede

bulundular, çok açık.

Ve bir aileye gittik, gittiğimizde -hani isim vermeyeceğim tabii ki- görüştüğümüz aile, AKP'nin ilçe yöneticilerindenmiş - kendileri- ayrıyeten orada ve biraz değıştik meseleyi. "Ne oldu, ne bitti, sizin görüşünüz ne? Hani bir daha bunlar olmasın diye biz bu çalışmayı yürütüyoruz." üzerine görüştüğümüzde şunu söylediler: "Çok net bir şekilde liyakatsiz kişilerin torpille buraya atanmasıdır bu çocukların ölümünün nedeni."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – Yani bunu bizzat oradaki AKP yöneticisi söyledi. Yani aileler hani ilk etapta bizi karşıladılar, hani mutlu oldular filan ama biraz sohbet ettikten sonra içlerini dökmeye başladılar ve hepsi aslında bunun bir katliam olduğunu ve bu katliamın sorumlusunun en alttan en yukarıya kadar bütün yönetim kadrolarının olduğunu ifade ettiler.

Bir başka mesele de sendika tartışmasıydı ve oradaki işçiler tümüyle bütün oradaki hataların, eksikliklerin, yanlışlıkların sendika tarafından bilindiğini, sendikaya iletilildiğini, ailelerin dahi bildiğini ifade ettiler ve şunu söylediler, tam da bizim Komisyonda yapmış olduğumuz tartışmalardaki gibi: Bir sendika ağalığı ve bir sarı sendika işletim sistemi Türkiye'de maalesef iktidarın da desteklediği bir yöntem olarak uygulanıyor. Buradan kaynaklı olarak bu bir katliamdır, bu bir cinayettir ve sorumluları hesap vermelidir. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dağlı...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Adana Milletvekili Tamer Dağlı'nın, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Adana Saimbeyli ilçemizin Himmetli İlk ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın bulunduğu otomobilin üzerine Feke yolunda heyelan nedeniyle kaya devrilmesi sonucu 4 öğretmenimiz de hayatını kaybetmiştir. Öğretmenlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, mekânları cennet olsun. Eğitim camiasının ve tüm ülkemizin başı sağ olsun diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

28.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok üzücü bir haber aldık Adana Saimbeyli ilçemizden. Himmetli İlk ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak -bulunduğu otomobilin üzerine- maalesef Feke ilçesi yolunda heyelan nedeniyle -4 öğretmen- hayatını kaybetmiş bulunuyor. Doğa olaylarının afete dönüşmesinin önüne akıl ve bilimle geçilebilir elbette.

Bunun son olmasını diliyorum, üzüntülerimi bildiriyorum, öğretmenlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, benim de kısa bir söz talebim var aynı konuda.

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, heyelan sonucunda hayatlarını kaybeden Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli 4 öğretmene ve deprem bölgesinde görevden dönerken geçirdikleri trafik kazasında hayatlarını kaybeden Bağcılar Belediyesinde görevli 3 belediye emekçisine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biraz önce Adana milletvekillerimizin paylaştığı acı olay, Saimbeyli'de Himmetli İlköğretim Okulunda görevli 4 öğretmenin, kara yolunda gerçekleşen heyelan sonucunda hayatını kaybetmesinden büyük bir üzüntü duyuyoruz.

Bir ülkenin durumunu görmek için o ülkede insanların nasıl öldüğüne bakmak lazım. Bugünkü konumuz da tam olarak bu; Soma'nın acısı, Ermenek'in acısı üzerine Amasra'ya mâni olamadık. Şimdi de heyelanda 4 öğretmenimizi kaybettik. Hem millî eğitim camiasının hem Adana'nın, milletimizin başı sağ olsun.

Ayrıca, Bağcılar Belediyesinin deprem bölgesinde görevden dönen çalışanlarını taşıyan otobüsün kaza yapması sonucunda da 3 belediye emekçimiz hayatını kaybetmiş. Bağcılar Belediyesine, Bağcılar halkına, Belediye Başkanımıza başsağlığı diliyoruz. Böyle acıların bir daha yaşanmamasını temenni ederiz efendim.

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu...

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İsrail güçlerinin Mescid-i Aksa'ya bir ramazan günü yaptığı saldırıya ve bütün bunların karşısında iktidarın ne yaptığına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İsrail güçleri, Mescid-i Aksa'yı bir ramazan gününde, teravih namazında namazlar kılınırken Kur'an okunurken bastı ve şu hâle getirdi: İşte, gördüğünüz gibi son derece faşizan bir saldırıyla insanlar gözaltına alındı, darbedildi, yaralandı. İsrail'in bu yaptığı ilk değil, maalesef ki İslam dünyası susarsa son da olmayacak. Mescid-i Aksa'ya saldıran, Kur'an-ı Kerimleri yere atan ve insanları darbeden İsrail'i, bu vahşî saldırıyı lanetliyorum, kınıyorum. Ama bütün bunların karşısında iktidar ne yapıyor? İsrail Cumhurbaşkanı en yüksek düzeyde protokolle karşılayıp anlaşmaları devam ettiren ve cılız tepkiler veren bir AK PARTİ var karşımızda. İş olsun diye konuşan ve bu zulme karşı gereken cevabı veremeyen AK PARTİ'yi kınıyorum.

BAŞKAN – Sayın Nuhoğlu...

31.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, iktidarın bitmeyen Akdeniz Sahil Yolu'nu törenle açmaya hazırlandığına ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hukuken var olsa da fiilen yorgun düşen iktidar, son günlerinde algı operasyonlarına devam etmektedir. Tarlaya törenle hastane temeli atıldıktan sonra, şimdi de bitmeyen Akdeniz Sahil Yolu'nu törenle açmaya hazırlandıklarını öğrendik. Aydınıcık-Bozyazı arasında 176'ncı kilometreden sonra gelen alt geçit bitirilemediği için inşaat çukuruna filtre malzemesi doldurulup üzeri

asfaltlanarak açılış yapılacaktır. Törenden sonra asfalt ve dolgu malzemesi kaldırılıp inşaatı devam edilecektir.

İktidarı ikaz ediyorum: Bu sahte gösterilerden vazgeçin. Hâlâ “İyi işler yapıyoruz.” algısı uğruna bu yaptığınız yanlışlar, günahıdır. Kimin parasını asfalta gömüyorsunuz? Zaman yaklaştı; unutmayın, bunların hesabı sorulacaktır.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

32.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz’in, 27’nci Dönemin sonuna gelindiğine ve bu dönemde yapmaya çalıştıklarına ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

27’nci Dönemin sonuna geldik. Bu süreçte seçim bölgem Gaziantep’in Nurdağı, İslâhiye, Nizip, Karkamış, Yavuzeli, Araban ilçelerinin tarımdan sanayiye, sağlıktan eğitime kadar tüm sorunlarını, gençlerin, öğretmenlerin, mühendislerin, üniversite mezunlarının, üniversitelerin sorunlarını spesifik olarak dile getirdim. Yoksulluğun kaderimiz olmadığını, Türkiye’nin siyaset dâhil her alanda liyakatli kadrolarla refah ve mutluluğu yakalayacağını, siyasetin dilinin temiz olması gerektiğini her fırsatta anlattım. Gelecek dönemde sorunlara yeni bir iktidarla çözüm bulunacağı ümidindeyim.

Ayrıca, başta Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener olmak üzere bu dönemde görev yapan Meclis Başkan Vekillerine, Divan Üyelerine, İYİ Parti ve Parlamentodaki tüm milletvekillerine, stenograflara, Meclis TV ve fotoğraf ekibine, basınımızın değerli temsilcileri ve Parlamento muhabirlerine, polislerimize, bilgi işlem, yemekhane, çay ocağı, temizlik, sağlık personeli ile tüm çalışanlara ve danışmanlarımıza teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ersoy...

33.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy’un, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana’nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak’ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Adana’nın Saimbeyli ilçesinde heyelan nedeniyle üzerine kaya devrilen otomobilde 4 öğretmenimizi kaybetmiş bulunuyoruz. Ben öğretmenlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, millî eğitim camiasına da başsağlığı diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

34.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana’nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak’ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, bu kaza tabii, çok elim, çok acı bir kaza. Bundan dolayı biz de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak derin üzüntümüzü ifade etmek istiyoruz. Himmetli ilk ve Ortaokulunda görevli öğretmenlerimiz Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak’ın bulunduğu otomobile -meydana gelen heyelan neticesinde- kaya düşmesi sonucunda ortaya çıkan tablo, vefatlar bizi derinden yaralamıştır. Bütün millî eğitim camiasına, ailelerine başsağlığı diliyorum. Allah rahmet eylesin.

BAŞKAN - Sayın Köksal...

35.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, çeşitli alanlarda çalışan işçilerin kadro sorununa ve Afyonkarahisar’ın Başmakçı ilçesinde yaşanan kuş gribi nedeniyle bölgedeki tavuk ve yumurta üreticilerinin uğradıkları zarara ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Teşekkürler Sayın Başkan.

TYP’li işçiler, mevsimlik işçiler, geçici işçiler, belediye şirket işçileri ve kamuda çalışan tüm taşeron işçiler; söz veriyoruz, 14 Mayıs’ta iktidara geleceğiz ve siz kadronuzu, tüm haklarınızı alacaksınız.

Öte yandan, seçim bölgem Afyonkarahisar ili Başmakçı ilçemizde geçtiğimiz şubat ayında kuş gribi nedeniyle 4-4,5 milyon civarında kanatlı hayvan itlaf edilmiştir. Bölgedeki tavuk ve yumurta üreticilerinin zararları da iki aydır hiçbir şekilde karşılanmamıştır. Üreticiler zararlarının tümünün karşılanmasını istemekte ancak hâlâ daha AKP’den bu konuda hiçbir ses gelmemektedir. Başta Başmakçı ilçemiz olmak üzere, Dinar, Dazkırı, Evciler ilçelerimiz, hatta Afyonkarahisar ekonomisi bu durumdan olumsuz olarak etkilenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Eğer 14 Mayıs’a kadar bu üreticilerin zararları karşılanmazsa size söz veriyoruz Başmakçılı hemşehrilerim, tüm zararlarınız 14 Mayıs’tan sonra 13’üncü Cumhurbaşkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu ve Millet İttifakı tarafından karşılanacaktır.

BAŞKAN - Sayın Çulhaoğlu...

36.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu’nun, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana’nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak’ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana ilimize bağlı Saimbeyli ilçemizdeki Himmetli İlk ve Ortaokulunda görevli öğretmenlerimiz Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak derslerini bitirip ikamet ettikleri Feke ilçemize dönerken yolda meydana gelen heyelan sonucu içinde bulundukları aracın üzerine kaya düşmesi nedeniyle feci şekilde hayatlarını kaybetmişlerdir. Acımız çok büyüktür; tüm eğitim camiamızın başı sağ olsun. Bu feci kazada hayatlarını kaybeden öğretmenlerimize de Allah’tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı ve ecir sabır diliyorum. Buradan Karayolları Genel Müdürlüğünü bir kez daha uyarıyorum: Yakın ilçelerimiz arasındaki heyelan tehlikesi bulunan yollarda gerekli önlemleri alın ve hem ölümü hem de maddi hasarlı kazaların önüne geçin diyorum.

Teşekkür ederim.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözge ve 20 Milletvekilinin, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 66 Milletvekilinin, AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammed Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un, Ankara Milletvekili Mustafa

Destici ve 27 Milletvekili'nin; Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) (S. Sayısı: 440) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal Demirtaş.

Buyurun Sayın Demirtaş.

CHP GRUBU ADINA ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Taşkömürü Kurumunun Amasra Müessesesinde 14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen facia sonucu yaşamını yitiren 43 madencimizi bir kez daha saygıyla ve rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, iş kazalarının tamamı, teknolojinin bugün geldiği nokta da göz önünde tutulduğunda öngörülebilir ve önenebilir kazalardır. Bugün iş kazaları maalesef ülkemizin kanayan yarası hâline gelmiştir çünkü bugün iş kazaları AK PARTİ döneminde önlenemediği gibi artarak devam etmektedir. Yer altı kömür madenciligi, dünyanın en zor, en ağır ve en riskli işidir; bu sebeplerle, iş güvenliği açısından azami derecede özen gösterilmesi gereken her türlü iş güvenliği tedbirinin maksimum düzeyde, üst düzeyde alınması gereken bir iştir. Aksi takdirde en küçük bir dikkatsizlik, en küçük bir ihmalin faturası çok ağır olmakta, onlarca, yüzlerce işçimiz yaşamını yitirebilmektedir. İşte, ülkemizde de 2009 yılından bu yana uygulanan yanlış maden politikaları yüzünden 7 büyük maden faciası yaşanmıştır. Bursa Mustafakemalpaşa'da, Balıkesir Dursunbey'de, Zonguldak Karadon ve Koşlu'da, daha sonra Ermenek'te, Soma'da, Şırnak'ta 7 büyük maden kazası yaşanmıştır. Bu facialar zincirinin son halkası da yani 8'inci büyük maden faciası da maalesef Amasra'da yaşanmıştır ve bu kazada da 43 işçimizi yitirdik. İşte, bugün "Bir kez daha bu kadar büyük maden faciaları yaşanmasın." diye kurulan Amasra Kazası Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nu görüşüyoruz.

Değerli milletvekilleri, Komisyonun çalışma süresi boyunca Amasra kazasının sebeplerinin ve alınacak önlemlerin belirlenmesi için Komisyonumuzun üyesi olan her partiden değerli milletvekili arkadaşlarımızın, Maden Mühendisleri Odası genel merkezi yönetiminin ve Zonguldak şubesinin yöneticilerinin, sendikaların, akademisyenlerin, Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin, Enerji Bakanlığı ve Türkiye Taşkömürü Kurumu bürokratlarının, Komisyonumuzun uzmanlarının ve biz milletvekillerinin danışmanlarının çok önemli katkıları oldu ve bu sebeple, bu raporun hazırlanmasında emeği geçen bütün bu saydığım kişilere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak teşekkürlerimi sunuyorum. Ve umuyorum ki Komisyon Raporu'muzun raporunda belirtilen, içeriğinde belirtilen görüş ve öneriler dikkate alınır, ülkemizdeki tüm madenlerde gereken tüm tedbirler alınır ve bir kez daha bu türlü büyük facialar yaşamayız ve bir kez daha madenci ailelerin evlerine ateş düşmez.

Değerli milletvekilleri, Amasra Komisyonu Raporu'yla ilgili sonda söyleyeceklerimi en başta söylemekte fayda görüyorum. Elbette, Komisyonun hazırlamış olduğu çok önemli tespitler, değerlendirmeler, görüş ve öneriler var ancak Komisyon Raporu, her şeyden önce kaza mahalline inilemeden hazırlandığı için yani bu işten anlayan bilirkişilerce, uzman kişilerce yerinde inceleme ve keşif yapılmadığı için, özellikle eksik ve yetersiz olarak hazırlanmıştır. Bu sebeple de kazanın oluş senaryosuyla ilgili bölüm yanlış bir zemin üzerine oturtulmuş ve özellikle, Komisyonun Türkiye Taşkömürü Kurumu yöneticilerini kurtarmaya yönelik bir senaryo hazırlaması nedeniyle ve barutçunun üzerine yıkılmak istenmesi nedeniyle son derece yanlış olmuştur. Bu raporun, hazırlanmış olan bu raporun kazanın oluş şekliyle ilgili senaryosunu sensör verileri, otopsi raporları gibi teknik veriler doğrulamamaktadır. Bu sebeple, biz kazanın gerçekleşme senaryosuyla ilgili 34 maddeden oluşan görüş ve önerilerimizin tamamını muhalefet şerhinde kapsamlı ve detaylı bir şekilde belirttik ama ben, yine de burada bazı konulara temas etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Taşkömürü Kurumu madencilik alanında okul hâline gelmiş ve köklü geçmişe sahip önemli bir kurumdur ve ülkemizdeki tek taş kömürü havzasında, 5 müessesede taş kömürü üretimi yapan Zonguldak'ın alınının ağı olan bir kurumdur. 2001 yılında 18 bin işçiyle üretim yaparken aradan geçen yirmi iki yılda Kurumdan emekli olan işçilerin yerine yeni işçi alınmaması nedeniyle işçi sayısı da üretim miktarı da düşmüştür. Norm kadro sayısı 14 bin olan TTK'de şu anda 7.385 işçi çalışmaktadır, ısrarla ve bilerek Kuruma işçi alınmamaktadır. İşte, bu ısrar ve –"kötü niyet" diye ifade etmek istiyorum- işçi alınmamasıyla ilgili kötü niyet, bu işçi açıkları, maalesef, bugünkü kazanın en temel sebeplerinden biri olmuştur. Bunu daha önce defalarca komisyonlarda söylemişiz, 2017'de Enerji Bakanlığının bütçe görüşmelerinde "Bu üretim işçisi açığını tamamlamazsanız Zonguldak'ta her an büyük bir maden kazası yaşanabilir." demişiz ama olmamış. Bugün, seçimden önce 1.000 işçinin alınacağı açıklandı Sayın Cumhurbaşkanı tarafından; tabii ki bu, oy avcılığı amacıyla yapılan bir açıklama ve seçimden önce de bunun gerçekleşme imkânı yok, seçim sürecine girdik, seçimden sonrasına bırakıldı. Bu son derece yanlış olmuştur, bugün Türkiye Taşkömürü Kurumunun en az 5 bin üretim işçisi açığı vardır ve bunun derhâl, ivedilikle yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Burada, tabii ki liyakatsiz ve beceriksiz yöneticiler de bu kazanın oluşmasında en çok etkisi olan sebeplerden biridir. Bakın, bu kazanın olduğu sırada Genel Müdür olan bir kişi var, Kazım Eroğlu. Bu kişi, bilirkişi ön raporunda 3 maddeden kusurlu bulunmasına rağmen, yine, yardımcısı da 2 maddeden kusurlu bulunmuş olmasına rağmen bu kişiler yargı eliyle kaçırılmış durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Yani bunlar, şu anda aslında tutuklu olması gereken ve tutuklu yargılanması gereken kişiler olmalarına rağmen, soruşturma izni verilmemesi nedeniyle bugün dışarıdadırlar ve "görevi kötüye kullanma" gibi basit bir suçtan dokunulmazlıklarının kaldırılması, soruşturma izni verilmesi istenmiştir. Bunu kabul etmemiz mümkün değil. Bakın, Türkiye Taşkömürü Kurumunda Genel Müdür olan kişi, Koşlu Müessesesinde daha önce 8 işçinin ölümünden dolayı kusurlu tutulmuş ve bundan dolayı da ceza almış olan bir kişi yani iş kazaları yönünden sicili bozuk olan bir kişidir ve siz, bunu bilerek ve kasten Genel Müdür yapmışsınız. Tabii ki bu kazalar olmaya devam eder, bu anlayış son derece yanlıştır. Kurum liyakatsiz kişilerin eline bırakılmış ve âdeta bir çürümeye terk edilmiştir. Üretim sayılarına baktığımızda, diğer verilere baktığımızda bunu net olarak görüyoruz değerli arkadaşlar.

Teşekkür ederim.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz Yavuzylmaz.

Buyurunuz Sayın Yavuzylmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Komisyon raporundaki kaza senaryosu eksiktir, hatalıdır ve bilime de aykırıdır. Facianın sorumluluğu tek bir kişiye, hayatını kaybeden barutçunun üzerine atılmak isteniyor. Oysa, bu faciada zincirleme ihmaller var. Rapordaki senaryoya göre, patlatma yapan barutçu, ocakta metan gazı biriktikten sonra yeterli süre beklemeden ikinci patlatmayı yapıyor ve grizu patlaması gerçekleşiyor.

Ancak, teknik açıdan bu mümkün değildir; grizu patlaması patlatma yapılan yere yakın olsaydı, bu yere en yakın olan barutçunun vücudunda yanıklar olması gerekirdi çünkü grizu patlamasıyla açığa çıkan ısı 2 bin derece. Ancak, bakın, elimde gördüğünüz bu Adli Tıp Kurumu raporu barutçunun neden hayatını kaybettiğini açıklıyor, diyor ki sonuç kısmında: "Kişinin ölümünün maden ocağında meydana gelen patlamaya bağlı karbonmonoksit zehirlenmesi sonucu meydana gelmiş olduğu kanaatini bildirir rapordur." Dolayısıyla, burada da Komisyonun hazırladığı raporun senaryosu çöküyor.

Aynı zamanda, ocakta biriken metanın da uzaklaştırılamamış olması havalandırmada da yine büyük problemler olduğunu gösteriyor ancak, Komisyon raporuna göre havalandırma sistemi tam, havalandırma sistemi eksiksiz gösteriliyor. Dolayısıyla, işin bu kısmında da yine rapordaki kaza senaryosu çöküyor.

Şimdi, peki, soru şu: Bu facia nasıl gerçekleşti? Gerçek kaza senaryosu nasıl? Şimdi onu anlatalım. Elimde gördüğünüz bu plan eksi 320 kotundaki çalışma ocağını gösteriyor ve patlama da burada gerçekleşiyor. Arında bulunan barutçu birinci patlatmasını yapıyor. Kömür üretimi yapmak için bir patlatma yapılıyor ve arından dökülen kömürler bir bant sistemiyle taşınarak yeryüzüne ulaştırılıyor. Ortaya çıkan metan gazı yakında bulunan metan gazı sensörüne ulaşıyor ve metan gazı sensörü yüzde 1,5 seviyesini geçtiği için, elektrikleri kesmek için devre kesiciye bir uyarı gönderiyor ve bu maden ocağındaki elektriğin kesilmesi gerekiyor ancak metan gazı seviyesi tehlikeli noktaya ulaştığı hâlde patlamanın olduğu galerideki elektrikler kesilmiyor. Nereden biliyoruz? Türkiye Taşkömürü Kurumunun, Komisyonla sorduğumuz sorulara verdiği yanıttan, bu elimde tuttuğum belgeden biliyoruz. Ne diyor bu belge? Bu belge, bu galerideki metan gazı sensörünün yanlış devre kesiciye bağlı olduğunu söylüyor yani ne demek bu? Metan gazı yüzde 1,5 seviyesine ulaştıncı sensör yanlış devre kesiciye bilgi gönderiyor ve bu patlamanın olduğu galerideki, ocaktaki elektrik değil, Amasra maden ocağında bulunan bir başka yerin elektriği kesiliyor ve tanık ifadeleri de bunu ispat ediyor. Dolayısıyla, bu bölge yoğun metan gazıyla doluyor, hemen yakınındaki, bir nefeslikle bağlanan eksi 350'deki kör galeride biriken metan gazı, yine aynı kirli dönüş hava yoluyla kavşak noktasına geliyor ve yine, eksi 350'de, hazırlık galerisindeki, patlatma yapılan bir başka galerideki metan gazı da buraya geliyor ve patlatma tam da bu noktada gerçekleşiyor çünkü elektrikler kesilmiyor ve bu maden ocağında patlayıcı ortamda çalışmaması gereken bant sisteminin motorları bir ateşleyici kaynağına dönüşüyor.

Tabii, tam da bu noktada, tam Komisyon raporu hazırlanırken -iki gün kala- birdenbire AK PARTİ kurnazlığıyla Türkiye Taşkömürü Kurumu, Komisyona yeni bir belge gönderiyor. Yeni bir belge nedir? Sensörlerin hangi devre kesicilere bağlı olduğunu gösteren bir belge, yeni belge. Bakın, elimde tuttuğum, 1 Ekim 2022 tarihli yanlış devre kesici bağlantısı yapıldığını gösteren belge, altında tarih var, imza var, yeni gönderilen belgede tarih yok, imza yok, bir Excel belgesi ve bu belgeyle de bu sensörün doğru devre kesiciye bağlı olduğu anlatılmaya çalışılıyor. Bu belgeyle birlikte gönderilen tek hat şemasınınsa tarihi nedir? Tarihi patlama gerçekleştikten üç buçuk ay sonrayı gösteriyor, evrakın düzenlenme tarihi 27 Ocak 2023. Bu konuyla ilgili Cumhuriyet Halk Partisi olarak suç duyurusunda bulunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Devamla) - Evet, değerli milletvekilleri, hayatını kaybeden madenciler kendilerini savunamaz, şehit madenciler hesap sormaz, AK PARTİ iktidarı bunu iyi bildiği için ihmallerin sorumluluğunu şehit madencilerin üzerine atmak istiyor. Ama şunu unutuyorlar: Şehit madenciler susar, gözü yaşlı eşler, çocuklar susmaz, konuşur; şehit madenciler susar, binlerce madenci konuşur; şehit madenciler susar, milyonlar konuşur; AK PARTİ susar, kanayan vicdan ve adalet konuşur. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, o adaleti bu ülkeye biz getireceğiz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Sayın Kani Beko.

Buyurunuz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Taşkömürü Amasra İşletmesine ait maden ocağında 14 Ekim 2022 yılında 42 işçimizi, maalesef, kaybettik.

Şimdi, hep konuştuğumuz şey: Grizu, grizu, grizu, grizu... Şimdi, neden grizu patlaması olur? Aslında, arkadaşlar, o kadar da zor bir iş değil, Avrupa bunu çözmüş. Şimdi, burada, bir, kömür tozu; iki, metan gazı; üç, barutçu ateşi yani üçü bir araya geldiği zaman grizu patlaması olur ve işçiler ölür yani olay çok basit.

Türkiye Taşkömürlerinde, üzülerek söylüyorum, maalesef metan gazı drenajı olmuyor. Peki, neden olmuyor? Burada 8 uzman arkadaşımızın raporu var, bu raporda "Kesinlikle metan gazı drenajı Türkiye Taşkömürlerinde olması gerekir." diyor ama, maalesef, sizin bu inadınız bu insanlarımızı öldürüyor.

Bununla birlikte, sırası gelmişken söyleyeyim. Bakın, 4857 sayılı Yasa'ya göre 15 yaşın altında fiziken ve beyhane hazır olmayan çocukların çalıştırılması yasak. Peki, milyonlarca çocuğumuzu, siz, tehlikeli ve riskli iş yerlerinde neden çalıştırıyorsunuz?

Şimdi, Bartın Amasra'da bir patlama meydana geldi, 42 arkadaşımız maalesef, öldü. Şimdi, baktığımızda, arkadaşlar, kırk yıl önce bir havalandırma yapılmış, kırk yıl sonra bu havalandırma evsafını yitirmiş yani çürümüş.

Şimdi, yetkililer demiş ki: "Bir ihale yapalım." Son dört yılda 3 kez ihale yapılmış; ihale yapıldıktan sonra iptal, ihale yapıldıktan sonra iptal, ihale yapıldıktan sonra iptal. Tabii, orada da bizim dostlarımız var. "Niye bu dört yılda 3 kere ihale iptal olmuş." dedik. Bize dediler ki: "Adrese teslim olmadığı için." Ama ne oldu? Adrese teslim olmadığı için siz bu ihaleleri iptal ettiniz ama sonunda 42 maden işçisi arkadaşımızın ölümüne neden oldunuz.

Bakın, ben size bir şey daha söyleyeyim: Madenlerde tam kırk üç yıldan beri yöneticilik yapan bu yönetici arkadaşlarımızın bazıları madenlere bile inmemiş. Ben arkadaşlarımla beraber bugüne kadar tam 5 kez madenlere girdim, ben madenci değilim, ben sendikacıyım. Ama güzel bir söz var, nedir, biliyor musunuz? "Deneyim, tecrübe, birikim aklın öğretmenidir, zor zamanda bize yol gösterir." Yani liyakatsiz insanların yönettiği Türkiye'de, memleket, maalesef, bu noktaya geldi.

Şimdi, Zonguldak'ta -az önce arkadaşım da bahsetti- Kozlu'da bir maden cinayeti oldu, Sendika Başkanırken ben oraya da gitmiştim ve orada arkadaşlarımız öldü. Orada yöneticilik yapan bu yönetici arkadaşımıza önce hapis cezası geldi, daha sonra da hapis cezası para cezasına çevrildi, sonunda bu arkadaşımızın aslında cezaevine gönderilmesi gerekirken peki, ne yaptılar? Bu vatandaş Bartın, Amasra madenlerinin yönetimine getirdiler.

Şimdi, iş cinayetlerinde Avrupa'da 1'inciyiz, dünyada da 3'üncüyüz. Neden iş cinayetlerinde bu hâle geldiğimizi herhâlde anlamış olursunuz.

Sevgili arkadaşlarım, değerli kardeşlerim; madenleri denetleyen müfettişler tekrar Bartın Amasra madenlerine girer, tehlikeli ve riskli iş yeri olduğunu söyler ama oraya giden siyasi iktidar yetkilileri ne der, biliyor musunuz? "Önümüzde seçim var, bize kömür lazım, biz bu madenleri kapatamayız." Yani Bartın Amasra madenlerine bir dönem giden müfettişler "Bu madenlerin kapatılması gerekir." demesine rağmen, siyasi iktidar mahkemede gücünü kullanarak maalesef, madenlerin açılmasına neden olur. Daha sonra müfettişler tekrar gider, sorumlu arkadaşlarımız -ben bunlarla da görüşüm- "Başkan, biz gittik, bu sefer para cezası kestik ama gözü dönmüş yöneticiler maalesef, üretimi durdurmadılar." dedi.

Şimdi, Bartın Amasra madenlerinde yaralanmış olan arkadaşlarımızı biz Sibel Hocamla birlikte Çam ve Sakura

Hastanesinde ziyaret ettik ve o arkadaşlarımızın ailelerini yakından gördük, izledik ve dinledik. Aldığım bilgiye göre, bugün de bir arkadaşımız maalesef, vefat etmiş, Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına da sabır diliyorum.

Sevgili arkadaşlarım, Bartın Amasra madenlerinde üretim zorlamasını her defasında söylemiştik. Bartın Amasra madenlerinde çalışan 2 bine yakın işçi arkadaşımızı 400'e çekmişler ve üretim zorlaması sonrasında maalesef, bu yerlerde böyle bir cinayet işlendi. Şimdi, burada, aslında, bizim yaptığımız araştırmalara göre Bartın Amasra madenlerinde en az 5 bine yakın işçi arkadaşımızın çalışması gerekir düşüncesi içerisindeyim.

Bir başka şey, benim çok önem verdiğim bir konu; ben Cenevre'ye -bir daha söylüyorum- tam 7 kez gittim ve her seferinde çalışma bakanları 176 sayılı Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi'ni orada imzalıyorlar, Türkiye'ye gelince de uygulamıyorlar. Arkadaşlar, eğer siz Cenevre'de imzalamış olduğunuz 176 sayılı Sözleşme'yi uygulamış olsaydınız bize göre bu insanlar ölmezdi. Buradan biz defalarca söyledik, redevans sisteminin ve taşeron sisteminin kesinlikle yasaklanması gerekir. Eğer bu redevans sistemi ve taşeron sistemi böyle devam ederse işçileri ölümden hiç kimse kurtaramaz.

Bartın Amasra'daki işçi kardeşlerimizin evlerini hep beraber ziyaret ettik, bize söyledikleri şey "Başımız ağrıyor." "Başımız ağrıyor." idi. İşçilerin başı niçin ağrır? Metan gazı olduğu için. E be kardeşim, siz eğer metan gazı drenajını Bartın Amasra madenlerine yapmış olsaydınız hem bu arkadaşlarımızın başı ağrımayacaktı hem de bu güzelim insanlar ölmeyeceklerdi.

Şimdi, biz raporlara baktık, bana göre raporlar yeterli değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KANİ BEKO (Devamla) – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, biz gelecek dönem oluruz veya olmayız, şu notu lütfen alın: İşçi sağlığı, iş güvenliği uzmanları eğer patronlardan maaş almaya devam ederse iş yerlerindeki işçi kardeşlerimiz ölmeye devam edecektir. Yani bugüne kadar olan şey ne? Mevcut siyasal iktidar işçi sağlığı, iş güvenliği önlemlerinin alınmamasıyla ilgili ellerinden ne geliyorsa yaptılar ve milyonlarca insanımızın ölümüne neden oldular, maalesef. Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, istifa etmeniz için Türkiye'de daha kaç işçinin ölmesi gerekir? Anaların acılarının, gözyaşlarının dinmesini istiyorsak mutlaka ama mutlaka bu sorumluların yargı önüne çıkarılması gerekir düşüncesi içerisindeyim.

Son olarak güzel ülkemizin güzel insanlarına buradan sesleniyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KANİ BEKO (Devamla) – Bölüşürsek çok oluruz, bölünürsek yok oluruz, birleşirsek hep birlikte halkın iktidarında buluşuruz diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle sizleri sevgi saygıyla selamlıyorum, hoşça kalın, dostça kalın diyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, ülkede yaşanan maden kazalarına, bu kazaların gerçek sorumlularına ve bu sorumlulardan hesap soracaklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Benim açımdan çok anlamlı ve çok kritik bir noktadayız; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşmalar bitti. 29 Nisan 2014 günü, faciadan on dört gün önce, o gün elimde bu baretle -elimdeki baret bu, on yıldır odada televizyonun altındaki yerde duruyor- çıkıp "Diğer denetim yolları etkisiz kalıyor. Sermaye, sendika ve devlet bermuda şeytan üçgeni gibi oldu, sermaye, sendika, siyaset madencileri yutacak. Allah aşkına, bu Meclis bir komisyon kursun çünkü madencileri cumhuriyet meydanına toplayıp, miting yapıp, kaldırım, indirin, gidin, madene girin... Ama bu işin sonu kötü, hepsi bir şeylerden şikâyet ediyor, Meclis gitsin, dinlesin." demiştim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O dönemin Bakanı, şimdi Komisyon Başkanı, bir iftar yemeğinde, o madenin Türkiye'nin, hatta dünyanın en güvenli madeni olduğunu söylemişti. Onun yolladığı bilgi notuyla da bir Manisa Milletvekili o ifadeleri buradan tekrarladı, tam bu aşamadan sonra çıkan AK PARTİ Milletvekili. Maalesef 13 Mayıs'ta facia oldu, 21 Mayıs günü ben yine kürsüdeydim. 13 Mayıs'ta o komisyonun kurulması AK PARTİ oylarıyla reddedilmişti. O dönem CHP, MHP, HDP "evet" oyu vermişti, yetmemişti. AK PARTİ oylarıyla reddedildiğinde bu vardı elimde. Faciadan hemen sonra, 21 Mayıs'ta aynı komisyon teklifi bu sefer ortak önergeyle geldi, elimde bununla çıkmıştım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kırmızı renk -iş güvenliği baretidir- üzerindeki siyah boya bizim matemimizin rengidir. O gün demiştim ki: "Bu ateş kırmızısına matem siyahı geldi. Benim elimde artık sarı baret yok, kara baret var ve eğer bir gün verilen sözler tutulur -ki o günkü sözde 'Madenler Almanya'dakiler kadar güvenli olmadan sizi madene indirirsek namussuzuz.' demişlerdi- madenciler madenlere Almanya'ninkine kadar güvenli girerse ben beyaz baretle çıkıp teşekkür konuşması yapacağım." On yıldır o beyaz baret elimde, o teşekkür konuşmasını yapamadım ve ben hep on yıldır buradan şunu söyledim: "Türkiye'de madenciler 13 Mayıs günü olduğu gibi günde 3 vardiya ölüme inmeye devam ediyor." "Yenisi olur." dedim, Ermenek oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "Yenisi olur." dedik, kimi Şırnak'ta kaçak madende oldu, kimi Balıkesir'de antıman madeninde oldu; bazen birer birer, bazen üçer üçer, bazen yirmişer yirmişer öldüler. Soma'dan beri 2 Soma daha oldu ama ben bu beyaz baretle bir konuşma yapamadım, bugün son gün. İnşallah bu beyaz baret kara baret hâline getiren düzen değişir de bir gün çıkıp bu beyaz baretle madencilere "Artık korkacak bir şey yok, madenlere güvenle inebilirsiniz." diyeceğimiz bir dönem gelir. Patronların Soma'da kurtarılıp ölenlerin suçlandığı -bugün bir benzerini arkadaşlarım anlatıyor, öyle bir sürece gidiyoruz- o mahkemenin sonunda çıktım, mahkemenin önünde ağladım. Dedim ki: Bu mahkeme bir daha görülecek; ant olsun, ant olsun, ant olsun... (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Soma mahkemesi bir daha görülmeden; Soma'daki esas suçlular, yöneticiler, siyasiler,

dönemin Enerji Bakanı, dönemin Başbakanı sorumluluklarından dolayı hesap vermeden; Soma'daki madencinin, Amasra'daki madencinin, Ermenek'teki madencinin hesabı sorulmadan, bu düzen değişip de bu hesaplar sorulmadan eğer ki biz de durursak yüreğimiz kurusun. Hesap soracağız dönemin Bakanı, sana bir daha söylüyorum; ant olsun, ant olsun, ant olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili, Serpil Kemalbay Pekközeği ve 20 Milletvekilinin, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 66 Milletvekilinin, AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin; Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) (S. Sayısı: 440) (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Taner Yıldız.

Buyurun Sayın Yıldız.

AK PARTİ GRUBU ADINA TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Her birinizi sevgiyle saygıyla selamlarım.

Bartın'ın Amasra ilçesinde, 14 Ekim 2022 tarihinde Türkiye Taşkömürü Kurumunun Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesinde meydana gelen elim kazada 41 maden işçisi olay yerinde, 2 maden işçisi tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirmiş -Ayhan Akgün kardeşimiz de önceki gün- şehit olmuştur ve 5'i ağır olmak üzere 11 işçi yaralanmıştır. Yaralı 2 işçinin tedavisi hâlen devam etmektedir. Allah'tan bütün maden şehitlerimize rahmet ve yaralarınıza tekrar şifa niyaz ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak muhtemel maden kazalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin alınması amacıyla kurulan 21 üyeli Komisyonumuzda öncelikle yol haritası belirlenerek, Komisyona davet edilerek ve bilgilerine başvurularak görevlendirilen uzmanlara ilişkin müzakereler gerçekleştirilmiştir. Komisyon üyelerinin dinleme ve görevlendirme önerileri Komisyon çalışma süresinin, kapsamının el verdiği ölçüde yerine getirilmiştir. Komisyonunda gerçekleştirilen 11 toplantı ve yerinde inceleme çalışmasında bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının, bilim insanlarının, akademisyenlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektör temsilcilerinin bilgilerine başvurulmuş ve ilaveten ilgili kurum ve kuruluşlardan detaylı raporlar istenmiştir. Kazanın tüm yönleriyle aydınlatılabilmesi amacıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı merkez, bağlı ve ilgili birimlerinin yetkilileri birden çok kez Komisyon toplantılarına davet edilmiş; Komisyon üyelerinin gerekli tüm bilgi ve belgelere erişebilmeleri amacıyla, toplantılar sırasında Komisyon üyesi milletvekilleri tarafından yöneltilen sorulara ilişkin kurum temsilcilerince verilen bilgilere ilaveten, cevaplandırılması ya da detaylandırılması üyelerce istenen hususlar yazılı olarak da temin edilerek tüm Komisyon üyesi arkadaşlara dağıtılmıştır.

Rapor yazımına ilişkin Komisyonunda görevlendirilen uzmanların ihtiyaç duyması üzerine temin edilen bilgi ve belgeler de benzer şekilde Komisyon üyelerine sunulmuştur. Bununla birlikte, Komisyon raporunun yazım sürecinde de üyelerin görüş ve önerileri yazılı olarak da alınarak rapor yazımında değerlendirilmiştir. Komisyon toplantılarının yanı sıra Bartın, Zonguldak illerinde gerçekleştirilen yerinde inceleme çalışmaları kapsamında TTK Amasra Müessesesine gerçekleştirilen saha ziyaretinin ardından gerçekleştirilen bilgilendirme toplantısında da kazaya ilişkin bütün yönler tartışılmıştır.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun dört aylık çalışması neticesinde kaleme alınan Komisyon raporumuz 6 bölümden oluşmaktadır. Komisyon raporunun ilk 3 bölümünde yer alan yer altı kömür madenciliğine ilişkin genel çerçeve çizilmiş ve bu kapsamda, kömür madenciliğinin önemi, yer altı kömür üretim yöntemleri ve üretimde karşılaşılan zorluklar ve mücadele yöntemleri ile yer altı kömür işletmelerinde uygulanan iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri hakkında bilgiler verilmiştir.

Raporun Dördüncü Bölümü'nde, elim maden kazasının meydana geldiği TTK Amasra Müessesesine ilişkin teknik bilgiler, müessese özelinde üretimde karşılaşılan zorluklara yönelik alınan tedbirler ve iş sağlığı ve güvenliği düzenlemeleri ele alınarak irdelenmiş; Beşinci Bölüm'de ise Komisyon görüşmeleri, elde edilen bilgi ve bulgular, yerinde inceleme çalışmaları, soruşturma dosyasında yer alan bilgi ve belgeler çerçevesinde, kazanın oluşumuna ilişkin olası senaryolar üzerinde değerlendirme yapılmıştır.

Bütün bunların içerisinde, yargı ile yürütmenin kendi içerisindeki görev ve yetkilerinin sınırına dikkat edilmiş ve bu sınır ihlal edilmemesi gayret edilmiştir. Kazanın oluşum nedenleri, ihmal ve eksikler değerlendirilirken Anayasa'nın 138'inci maddesinin amir hükmü çerçevesinde, yasama erki ve yargı erki ayrımına riayet edilmiş ve yargı sürecine müdahil olunmaksızın analizlerde bulunulmuştur.

Komisyon çalışmalarımız neticesinde, kazanın meydana geliş nedenlerine ilişkin ortaya konulan tüm hususların, kazanın meydana geldiği maden ocağına girilebilecek şartların oluşmasından sonra maden ocağında yapılacak incelemelerin ardından yeniden değerlendirilmeye tabi tutulmasının yerinde olacağı kanaati oluşmuştur. Nitekim, raporun hazırlandığı süre içerisinde yeterli güvenlik şartları oluşmadığı için ocağa yerinde inceleme mümkün olamamıştır. Ocağa ilk defa giriş, Bartın Ağır Ceza Mahkemesi tarafından görevlendirilen bir heyet tarafından 15 Mart 2023 tarihinde sağlanmış ancak ocağa giren kişilerin can güvenliğini tehdit edecek nitelikteki risklerden dolayı detaylı bir inceleme yapılmadan, ocağın aynı barajlardan tekrar kapatılmasına karar verildiği görülmüştür. Kazanın meydana geldiği ocağa detaylı inceleme yapılması ve yargı sürecinin tamamlanmasıyla olayın tüm açıklığıyla ortaya çıkacağı ve sorumluların hak ettiği cezaya çarptırılacağı inancındayız.

Komisyon raporumuzun "Sonuç ve Öneriler" başlıklı altıncı ve son Bölüm'ü 7 alt başlık altında toplanan toplam 120 öneriden oluşmaktadır. Raporumuzda yer alan öneriler; özelde, benzer kazaların bir daha yaşanmaması için alınması gereken teknik, yasal ve idari tedbirleri; genelde de ülkemizde maden sektörünün sürdürülebilir madencilik ilkeleri doğrultusunda iyileştirilmesi hususunda kısa, orta ve uzun vadede yapılması gereken değişiklikleri kapsamaktadır.

Raporumuzda yer alan madencilik mevzuatının gözden geçirilmesi ve öneriler bölümünde detaylandırılan konularda düzenlemeler yapılması, cezaî müeyyidelerin ve idari yaptırımların caydırıcılığın artırılması, madenlerde iş sağlığı ve güvenliği yöntem ve sisteminin oluşturulması, iş güvenliği ikliminin iyileştirilmesi ve bunun sürdürülebilir kılınması için madencilik faaliyetlerinin tek bir çatı kuruluşu altında toplanmasını sağlayacak, uluslararası standartta bağımsız bir ulusal maden iş sağlığı ve

güvenliği kurumunun kurulması, maden sahalarının yapısal jeolojileri de dikkate alınarak faylara ve diğer düzensizliklere göre, mümkün olan en büyük ölçekteki ruhsatlara ayrılarak rezerv kaybının en aza indirilmesi ve sahalara güvenli projeler ve işletmelerin sağlanması, metan içeren linyit, taş kömürü sahaları için metan drenajını da içeren metan yönetim sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulanması, metan drenajının ve ilgili mevzuat düzenlemelerinin yapılması, gazlı ocaklar için ayrı bir havalandırma mevzuatı hazırlanması gibi önerilerin hayata geçirilmesinin benzer kazaların önlenmesi hususuna katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyon çalışmalarının yürütülmesinde başta talimatlarıyla Sayın Cumhurbaşkanımıza ve desteklerini esirgemeyen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Şentop'a, Değerli Bakanlarımız Sayın Fatih Dönmez ve Vedat Bilgin'e, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Komisyonumuzun kurulmasına vesile olan imza sahibi, önerge sahibi arkadaşlarımıza, birlikte çalıştığımız üyelere ve toplantılara haricen katılan milletvekillerimize, toplantı salonlarında sunum yapan sivil toplum örgütlerine, akademisyenlere, bilgi ve belge sunan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının her birine, değerli hocalarımıza, Komisyonunda görev yapan ve rapor yazımında görev alan uzmanlarımıza, yaşadıkları elim kazaya rağmen bizlere evlerini açan maden şehitlerimizin aileleri ile yaralı madencilerimize ve ailelerine Komisyonumuz adına en içten dileklerimi, teşekkürlerimi bildirmek isterim.

Son olarak da maden şehitlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve sevenlerine başsağlığı ve sabırlar temenni ediyor, tedavileri devam eden yaralı madencilerimize de acil şifalar diliyoruz.

Raporumuzun, benzer acıların yaşanmaması adına alınacak önlemlere önemli katkılar sağlanmasını temenni ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TANER YILDIZ (Devamla) – 3 Kasım 2002 seçimlerinden bu yana 5 dönemdir, yirmi bir yıldır Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve 3 dönem Bakanlar Kurulunda görev almış olmamdan dolayı gerek enerji politikaları gerekse Türkiye'nin farklı politikalarına katkı koymaya çalıştım ve daima doğru yaparak güçlendiğimiz bir ortamı sağlamaya çalıştım. Bir kısım eksiklerimiz ve yanlışlarımız tabii ki -insaniz- olmuştur ama onurumuzla ve şerefimizle hamdolsun Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevimizi yaptık, itibar veren Cenab-ı Hak'a en büyük teşekkürümüzü ve bu görevleri tevdi eden bütün büyüklerimize bir kez daha burada saygılarımı sunuyorum, her birinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Sayın Muhammet Balta.

Buyurun Sayın Balta.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bartın'ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazası hakkında kurulan komisyon adına, AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Amasra ilçemizde meydana gelen kaza neticesinde hayatlarını kaybeden maden işçilerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailelerine sabır diliyorum, yaralı kardeşlerimize de Cenab-ı Allah'tan şifalar diliyorum.

Değerli milletvekillerimiz, hem dünyada hem Türkiye'de özellikle madencilik çok önemli. Türkiye'de "madencilik" dendiği zaman da akla ilk gelen taş kömürü ve linyit; kömür. Taş kömürü ve linyitin özellikleri şu: Esasında, işletme açısından en zor işletilen madenlerden ilk planda kömür geliyor akla, zor bir iş ve Türkiye'deki madenlerde de taş kömürüne baktığımız zaman metan oranının çok yüksek olduğunu görürüz. Metan oranı çok yüksek olursa ne oluyor? Kömürün çok zengin olduğunu gösteriyor bu, oran ne kadar yükselirse kömürün zenginliğini gösteriyor.

Yıllardan beri elbette ki ülkemizde kazalar oluyor, dünyada da kazalar oluyor. Kazaları elbette ki sıfırlayabiliriz ama ismi üzerinde "kaza" sadece belirli kriterlere, tek kriterle bağlı değil, çok fazla kriterle bağlı. Burada, Amasra'da da meydana gelen kazayı objektif olarak araştırdığımız zaman başlangıçta neyi düşündük? Biz bütün tarafları objektif bir şekilde, Allah'a hesap verecek bir şekilde... Orada ölen kardeşlerimizin ölümüne kim sebep olmuşsa onlar mahkemelerde hesap verecekler. Onlar hesap verirken biz onları koruyup kollamakla mükellef değiliz, biz ancak mağdurların, orada ölen işçilerimizin yakınlarının ve ölenlerin haklarını aramak zorundayız. Bu uğurda da biz, objektif bir şekilde, bütün taraflarla, sivil toplum kuruluşları, bilim adamları ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde 5 tane siyasi partimizin temsilcileriyle beraber bir komisyon oluşturduk ve çalışmalarımıza başladık. 11 toplantı yaptık, yerinde de toplantılar yaptık. Bütün tarafları dinledikten sonra elbette ki kanaatlerimiz oluştu ve çok değerli bilim adamlarımızın da tarafsız bir şekilde uğraşları neticesinde hazırladığımız bir rapor var. Bu raporun içerisinde elbette ki kazanın oluşma nedenleri var. Kazanın oluşma nedenleri... Elbette ki bir madende, özellikle kömürde, yer altında en önemli şey, temel özellik, kan gibi hayat veren havadır, havalandırmadır. Havalandırma başeksikliklerden bir tanesi, diğeri delme, patlatmayla ilgili eksikliklerdir; bunlar çok önemlidir. Havalandırma, delme, patlatma ve üretim yöntemleriyle alakalı eksikliklerin hepsi burada sıralandı.

Özellikle, Zonguldak Milletvekilimiz gündeme getirdi ve esasında, burada bilim adamlarımıza da biraz saygısızlık olarak görüyorum yani biz kimseyi aklamak durumunda değiliz. Burada, sayfa 321'de havalandırma ile ilgili "Kazanın meydana gelmesinde ana havalandırmanın eksikliklerinden daha önemli derecede olmak üzere, tali havalandırmadaki yetersizlik en önemli nedenlerdendir." diyor yani burada havalandırmanın en önemli etkenlerden bir tanesini söylüyor zaten ama değerli kardeşimiz "Burada havalandırma hiç geçmiyor." diye söyledi, zannediyorum bu Araştırma Komisyonu raporunu okumamış, bunu tavsiye ederim, burada havalandırma ile alakalı 27 sayfa yazılmış.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Motor çalışmıyor, havalandırma motoru.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Eksik...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Havalandırma motoru arızalı.

MUHAMMET BALTA (Devamla) – Ben tekrar bu Komisyon raporunun hazırlanmasında bütün bilim adamlarımıza, milletvekillerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bu rapor, inşallah, bundan sonra da bu eksiklikleri giderecek, bir daha böyle kazaların meydana gelmemesi için bir altlık oluşturacak kanaatine yürekten inanıyorum. İnşallah, bir daha böyle kazalar olmaz. Ben tekrar bu çalışmalarda emek veren bütün kardeşlerime teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET BALTA (Devamla) – 27'nci Dönemin son günü; bizleri buraya seçip gönderen özellikle Trabzonlu hemşehrilerimize ve bu iradeyi gösterip bizleri bu seçim listelerine koyan özellikle Sayın Cumhurbaşkanımıza, bütün parti büyüklerimize teşekkür ediyorum.

Burada görev yaptık, son gün; eğer kalbini kırmış olduğumuz bir milletvekili arkadaşımız varsa biz helallik istiyoruz, ben bütün hakkımı bütün milletvekili arkadaşlarıma helal ediyorum.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Helal olsun.

MUHAMMET BALTA (Devamla) – Özellikle Çevre Komisyonunda da çalıştığım bütün siyasi parti gruplarındaki milletvekili arkadaşlarıma da yürekten teşekkür ediyorum.

Yeni listelerde olacak arkadaşlarımıza da başarılar diliyor, 14 Mayıs seçimleri ülkemize hayırlı olsun diyor, hepinize

saygılar sunuyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Zonguldak Milletvekili Sayın Polat Türkmen.

Buyurunuz Sayın Türkmen.

AK PARTİ GRUBU ADINA POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 440 sıra sayılı Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nu görüşmek üzere AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İçinde bulunduğumuz mübarek ramazan ayınızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum; gelecek olan bayramınızı da şimdiden tebrik ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 14 Ekim 2022'de yaşadığımız TTK Bartın Amasra maden kazası sonrası alınan karar gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinde Araştırma Komisyonu kurulmuştur. Milletvekili arkadaşlarımızla birlikte kurulan bu Komisyonunda gerek sivil toplum kuruluşları yetkilileriyle gerek üniversitelerimizden ilgili bölüm hocalarıyla, ilgili bürokratlarla, idarecilerle ve sendikalarımızla beraber bu raporun hazırlanmasına katkı vermeye gayret eyledik, yaklaşık olarak üç buçuk ay süreyle çalıştık. Yerine göre tartışmalar, fikir alışverişleri yaparak, öneri ve yorumlar getirerek süreci en ince ayrıntılarına kadar değerlendirdik. Tabii ki kolay bir süreç olmadı; acımız vardı, şimdi haberini aldığımız değerli bir kardeşimizle beraber 43 madencimiz şehit oldu. Kardeşlerimizin vefatının ateşi ülkemizde yara olarak daima var olacaktır çünkü biz oranın içerisinde yaşıyoruz, onlarla yaşıyoruz, onların akrabalarıyla yaşıyoruz, yakınlarıyla yaşıyoruz, bizim de bunların içerisinde yakınlarımız var. Dolayısıyla, bütün şehit olan kardeşlerimize rahmet diliyoruz, yakınlarına başsağlığı diliyoruz, hastanelerde olan kardeşlerimize de acil şifalar diliyoruz.

Değerli arkadaşlar, işte, bizler Komisyon üyeleri olarak bir daha bu ve benzeri acıların tekrarlanmaması adına çalışmalarımızı büyük titizlikle, önemle yürütmeye gayret ettik. Ülkemizin sanayisine, ekonomisine büyük değer katan madenlerimiz ve çalışan madenci kardeşlerimiz bizim için oldukça önemlidirler.

Zonguldak madenleri taş kömürüdür, demir çeliğin ham maddesidir. Bugün, onun yerine koyabileceğimiz bir teknoloji yoktur. Dolayısıyla, onu bir fosil yakıt olarak görebiliriz onları dünyada yavaş yavaş azaltılmaya başlatıldığını ve çevreyi kirlettiğini söyleyen kardeşlerimiz, önce demir çelik madeninin yerine koyabileceğimiz bir teknolojinin dünyada yerine getirilmesi gerekiyor, ondan sonra onlar değerlendirilebilir. Bartın-Zonguldak dediğimiz bölgede madene, kömürlere ulaşmak oldukça zordur. Kömür, yer altı damarlarından temin edilir; dolayısıyla, yerin deniz seviyesinin 600 metre derinliklerinde çıkarılan bir yapıdır. Jeolojik yapımız, topoğrafik yapımız bunlara çok müsait de değildir. Evet, dünyada kazalar kömür madeninde -bizde yüzde 1'dir, katma değer diyoruz- çok farklı değerler vardır. "Buralarda kazalar niye olmuyor da bizde fazla oluyor?" diye soruluyor. Evet, bizim, dediğim gibi topoğrafik yapımız, jeolojik yapımız buna çok müsait değildir; elle yapılıyor, yarı mekanize yapılıyor, inşallah ileride daha önemli safhalara getirerek tümünün mekanize yapılabileceği bir teknolojiye kavuşuruz diye düşünüyoruz ve bunun için de çaba sarf ederiz.

Ülkemizde bu denli önemli ham madde ve enerji kaynağı olan maden sektörünün sürdürülebilirliği açısından etkin ve başarılı bir iş sağlığı ve güvenliği sistemi kurulmalıdır. İşte, bu raporlarda -Değerli Başkanımın da söylediği gibi- çok neticeler çıkardık, bu neticeler inşallah hayata geçer ve bu neticelerden sonra da bir daha böyle kazalar yaşamamış oluruz.

Ben Komisyon Başkanımıza çok teşekkür ediyorum, sabrına çok teşekkür ediyorum. Orada çalışan bütün milletvekili kardeşlerimin katkılarına teşekkür ediyorum. Bakanlıklarımızın bütün elemanlarına teşekkür ediyorum. Bir daha böyle kazaların olmaması adına da ben Allah'tan dilek diliyorum, dua ediyorum çünkü hepsi bizi acılara boğuyor. 6 Şubat asrın felaketi olan acılar da üzerine geldi; ülkemize bir daha böyle acıları Cenab-ı Hak yaşatmasın dileğiyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

POLAT TÜRKMEN (Devamla) – Değerli Başkanlarım, değerli milletvekillerim; tamamlanmak üzere olan 27'nci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarımızda tüm milletvekili arkadaşlarıma katkılarından dolayı teşekkür ediyorum. Ülkece bir daha büyük acılar yaşamama dileğiyle yüce Meclise tekrar tekrar saygılarımı sunuyorum.

Cumhurbaşkanımıza ayrıyeten, hassaten çok teşekkür ediyorum. Zonguldak Taşkömürü Kurumuna 1.000 kişi yine istihdam edilecektir, eksik olan neyimiz varsa o branşlara onlar alınacaktır; eksiklerimiz oldukça bunlar alınmaya devam edecektir. Bu çalışmalarda en önemli şeylerden bir tanesi olarak şu görüldü: Eğitim, eğitim, eğitim. Onlara bu kuralları eğitecek ve sürekliliği sağlayacak eğitimin verilmesi lazım.

Tekrar yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hasan Kalyoncu.

Buyurunuz Sayın Kalyoncu.

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Madenciliğin tarihi çok eskiye dayanmaktadır. Dünyadaki ilk madencilik faaliyetleri Anadolu topraklarında görülmüş ve milattan yedi bin yıl öncesinde madenlerin eritilip işlenmeye başlandığı tahmin edilmektedir. Bilinen uygarlıklardan Hititler milattan önce 2000-1200 yılları arası demirden pek çok aletin üretimini gerçekleştirmiştir. Madencilik tarihi insanlık tarihiyle eş zamanlı bir seyir göstermiştir. İnsanlar var olduğundan beri çevrelerindeki taşları, kayaları inceleyerek işlemeye çalışmışlardır. Nitekim, ilk madenî paranın Anadolu'da Lidyalılar tarafından yapıldığı da hemen hemen herkesçe bilinmektedir. Ülkemizde yer alan madenlerden bazıları başka ülkelerde ya çok az ya da hiç bulunmayıp sadece Türkiye'de yer almaktadır. Anadolu'nun madenciliğinin bunca yıllık tarihine rağmen Türkiye'de madencilik sektörünün öncüsü olan, maden işçilerine eğitim veren herhangi bir okul da bulunmamaktadır, bu görev Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından üstlenilmiştir; Türkiye Taşkömürü Kurumu dışında özel iş yerleri de madencilik eğitimi vermektedir. Ayrıca, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 17'nci maddesine göre "Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz." şeklinde ifade edilmektedir. Madende çalışacakların işe başlamadan evvel mesleki eğitim alma zorunlulukları buradan anlaşılmaktadır. Türkiye Taşkömürü Kurumuna alınacakların eğitimleri İŞKUR ortaklığıyla gerçekleştirilmektedir. Madencilikle ilgili eğitimlerin verilmesi için profesyonel birimlerin kurulması, kaçak ve izin dışı yapılaşmalara izin verilmemesi, bunlara göz yumulmaması, bu husustaki denetim ve takip mekanizmalarının daha etkin çalıştırılması adına olumlu adımların atılması da ayrıca büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliği konusunda madenlerde yaşanan problemler ele alındığında bu hususta çalışmaların ve düzenlemelerin yapılması oldukça önemlidir. Kazaları azaltmak için bir iş sağlığı güvenliği kültürünün oluşturulması ve altyapı çalışmalarının hızlandırılması iş güvenliği uzmanlarının yetiştirilip sektöre bir an önce yoğun ve etkin bir şekilde dâhil edilmesi bu noktada öncelikli önem arz eden hususlardandır.

Madencilik iş kolu İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği tarafından çok tehlikeli sınıf olarak tanımlanmaktadır. Madencilik

faaliyeti sürdürülürken birçok riskle iç içe bulunmaktadır. Spesifik özellik arz eden bu sektör, iş sahasının tercihen değil de cevhere bağlı olarak zaruri kurulum ilkesi nedeniyle tahmin edilebilen ve tahmin edilemeyen riskler olarak iki başlık altında risklere sahiptir. Özellikle yer altı madenlerinde göçük, deprem, kavlak düşmesi, sel baskını gibi maden sahalarındaki ortamdan kaynaklı tahmin edilemeyen riskler görülmektedir. Bunun yanında iş sahasındaki güvensiz durumlar ve güvensiz davranışların esas alınarak belirlendiği mevcut riskler bulunmaktadır. Bu riskler ise elektrikten kaynaklı riskler, gaz ve kömür tozu kaynaklı riskler, patlayıcı maddelerden kaynaklı riskler, tavan boşalmaları, göçükler, nakliyat ve mekanizasyona ilişkin riskler, su basması riski, ocak yangını riski, ocak gazlarının yol açtığı riskler şeklinde ifade edilmektedir. Kömür madenlerinde kazalara neden olan en önemli riskler ise göçük riski, yangın ve patlamalara ilişkin risklerdir. 1983-2014 yılları arasında yer altı kömür madenlerinde meydana gelen 20 tane toplu, ölümlü kaza incelendiğinde 16 kazanın grizu patlaması nedeniyle meydana geldiği kayıtlara geçmiştir.

Madenler iş kazası riskinin en yüksek olduğu sektörlerden olmakla birlikte bu kazalar kaçınılmaz ya da önlenemez kazalar değildir. Bilimsel araştırmalar neticesinde ortaya çıkan değerlendirmelerde bu kazaların yüzde 98 oranında önlenilebileceği ifade edilmektedir. Gelişmiş ülkelerle ve AB ülkelerindeki oranlarla karşılaştırıldığında Türkiye'de iş kazası sonucu meydana gelen ölüm oranları bu ülkelere göre yüksektir. Madencilik sektörü içindeyse iş kazası ve iş kazası nedeniyle ölüm oranlarının en yüksek olduğu sektörün linyit ve kömür sektörü olduğu ifade edilmektedir. Ölümlü iş kazaları açısından özellikle kömür madenciliği dünyada en önde gelmektedir. Kömür madenciliğinde meydana gelen kazaların sebebi çok farklı yer ve zamanlarda ve çok çeşitli nedenlerle olabilmektedir. Kömür madenciliği sırasında meydana gelen kazaların birçok nedeni olmasına karşın en yaygın görünenleri ise patlayıcı doğal gazlar, hidrojen sülfür gibi zehirli gazlar, kömür tozu patlamaları, madeni su basması, mekanik hatalar, alet ve ekipmanların arızalanması ile doğal deprem ve afetlerdir. Madencilik faaliyetleri çok disiplinli bir çalışmayı gerektiren faaliyetlerdir. Kaza nedenlerine dair istatistiksel veriler ve araştırmalar sonucunda iş güvenliği mevzuatlarına aykırılıklar ön plana çıkmaktadır. Toplam iş kazalarının yüzde 75'ten fazlası kişisel koruyucu olarak görülmeyen bel koruyucuları ile yer altı maden işletmeciliği koşullarına uygun el ve ayak koruyucularının tam olarak ihtiyacı karşılayamamış olmasından kaynaklanmaktadır. Maden kazaları genellikle mevsim geçişlerinde yaşanmaktadır. Bunun nedeni ise bu geçişlerdeki ani basınç değişiklikleri olduğu ifade edilmektedir. Yine, kazaların ortak nedenlerinin havalandırmaların yeterli yapılmaması nedeniyle biriken metan gazı yani grizu patlamaları olduğu belirlenmiştir. Ocaklardaki patlamaları meydana getiren ısı kaynağının nedeninin dinamit patlamaları olduğu anlaşılmış ve ocaklarda sigara izmaritleri bulunduğu da belirtilmektedir. Ayrıca, madenlerde erken uyarı sistemlerinin yetersiz kaldığı da ifade edilmektedir. Madencilik sektöründe taşıma, yükleme, boşaltma sırasında meydana gelen malzeme kazaları, düşerek yaralanma, vagon kancalama, çivi batması, kaynakla yanma, böcek, fare ısırması ve asit yaralanmaları gibi iş kazalarına da rastlanmaktadır. Düşerek yaralanmalarda ayak koruyucu olarak kullanılan bot veya çizmelerin taban özellikleri, mukavemet ve aşınmaya karşı özelliği, kaymaya karşı kavrama özelliği büyük önem taşımaktadır. Madencilik faaliyetleri gerçekleştirilirken bazı gazlar da açığa çıkmakta ve bunlar birçok soruna da neden olabilmektedir. Özellikle kömür madenlerinde bulunan ve "grizu" olarak bilinen metan gazı meydana gelen felaketlerin en önemli nedenleri arasındadır. Ancak teknolojik imkânlar sayesinde bu gazların olumsuz etkilerinden rahatlıkla korunabilmek mümkündür. Madenlerdeki kazaların yapısal ve teknolojik olarak önlenebilir sorunlardan kaynaklandığı ve bu hususların tekrar gözden geçirilmesi ve madencilığe ilişkin olarak yeni bir yol haritasının çıkarılması çok önemli hâle gelmiştir.

Bu anlamda, özellikle mevzuat alanında yapılan düzenlemelerin önemli olduğu belirtilmektedir. Bunun yanı sıra, kapsamlı bir risk haritasının ve denetim planının çıkarılması ve buna göre denetimlerin yapılması yerinde olacaktır. Tüm sektörlerde olduğu gibi, madencilik sektöründe de denetimin çok sıkı yapılması ve sürekliliği büyük önem arz etmektedir. Denetim kurumlarının da bağımsız olması düzenin sağlanmasında çok önemlidir. İş kazalarının önüne geçilmesi ve etkilerinin azaltılması bakımından iş sağlığı ve güvenliği konusunda da gerekli önlemlerin alınması ve çalışmaların yapılması en önemli çözüm yollarındandır. Benzer şekilde, verilen tüm eğitimler, gelişen teknolojik ekipmanların kullanılması, denetimler ve kişisel koruyuculara rağmen toplu iş alımlarının gerçekleştiği yıllarda iş kazalarında meydana gelen artış nedeniyle işçilerin belirlenmesine de özen gösterilmesi gerekmektedir. Maden kazalarının en önemli nedenlerinden biri olan havalandırma problemlere yönelik çalışmaların yapılması, madenlerdeki yer altı su sorunlarına çözüm aranması, risk değerlendirmelerinin her işletmede ve özenle yapılması, yine, en önemli risk faktörlerinden olan yangınlara ve göçüklere karşı önlemlerin alınması hayati önem taşımaktadır.

Dünyada ve ülkemizde son yıllarda iş kazalarının hem sosyal hem de teknik boyutuyla önemli bir sorunu olarak görülen maden kazaları konusunda önemli düzenlemeler de yapılmaktadır. Ancak yapılan tüm düzenlemelere rağmen, bu düzenlemelerin uygulamalarında aksaklıklar olduğu da görülmektedir. Madencilik sektörü iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması açısından oldukça önemli bir sektör durumundadır. Madenler, tehlikelerin ve risklerin bertaraf edilebilmesi için iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin uygulanması açısından önemli alanlardır. Maden ocaklarında iş sağlığı ve güvenliği yöntemlerinin tesis edilebilmesi için birtakım tedbirlerin de alınması gerekmektedir. Bu bağlamda, maden ocaklarında havalandırmanın yapılması, çıkış tünellerinin bulunması, ısıölçer sistemlerin kurulması, acil durum planlarının uygulanması, gürültü ölçümlerinin yapılması, patlayıcı maddelerin periyodik kontrollerinin yapılması, elektronik gözetim sistemlerinin oluşturulması, gaz sensörlerinin bulunması, tahliye sisteminin oluşturulması gibi önlemlerin alınması oldukça önemlidir. Maden işçilerinin sağlığı ve iş güvenliği açısından madenleri bu şekilde dizayn etmek ve bunları uygulamak gerekmektedir ancak tüm bu yöntemlerin uygulanması ek maliyetlere neden olabilmektedir. Bu nedenle, bu yöntemlerin tamamının uygulandığını söylemek mümkün değildir.

Madenlerin güvenliğinin sağlanmasında hem işçilerin hem de işverenlerin üzerine düşen sorumluluklar bulunmaktadır. Maden güvenliği açısından, işçilerin kişisel koruyucu ekipmanları doğru ve etkin kullanması, madende çalışırken dikkat ve özen yükümlülüğünü yerine getirmesi, diğer işçileri ve madeni tehlikeye düşürecek davranışlardan kaçınması gerekmektedir. Bu nedenle, maden işçileri açısından "iş sağlığı ve güvenliği" kültürünün tam olarak yerleştiğini de söylemek mümkün olmamaktadır.

Türkiye, maden ocaklarında "iş sağlığı ve güvenliği" anlayışının yerleşmesi için uluslararası düzenlemelerle uyumlu hareket etmektedir. Bu doğrultuda, pek çok yasal düzenleme yapılmıştır. Bununla beraber, Türkiye'de maden ocaklarında iş sağlığı ve güvenliği tam olarak da tesis edilmiş durumda değildir; bunun nedeni "kanuni düzenlemelerin uygulamayla örtüşmemesi" ve "uygulamanın kanuni düzenlemeleri takip etmemesi" şeklinde ifade edilmektedir. Maden kazaları değerlendirilirken sadece maddi kayıplar ve iş gücü kaybı değil, insan faktörü de dikkate alınmalıdır. Maden kazaları neticesinde maden kazalarının şiddetine göre kaza mağduru işçi iş göremez bir hâle gelebilmekte ya da hayatını kaybedebilmektedir; bu da telafisi olmayan sonuçlar doğurmaktadır. Bu yüzden, iş kazalarını önlemedeki ilk hedef, çalışan kişinin hayatının güvence altına alınmasıdır. Bu güvence sağlandığı zaman maliyetler ve iş gücü kaybı da azalmaktadır. Madenlerde işletme düzeyinde bütün önlemler alınmış olsa bile, kazanın tanımından da anlaşılacağı üzere bazı riskler önceden tahmin edilememektedir. Bu nedenle ihmal ve kusur olmasa bile alınan önlemlere rağmen bireysel problemler sonucu oluşmuş kazalara rastlanmaktadır. Bu noktada psikososyal risk etmenleri dikkate alınmalıdır. Bu raporda sunulan önlemlerin ilgili kurumlar tarafından dikkate alınarak uygulanmasının Türkiye'de birçok sorunu çözeceğini düşünmekteyiz.

Kıymetli milletvekilleri, 27'nci Yasama Döneminin son konuşmalarını yapıyoruz. Bu nedenle altını çizmek istediğim bir husus var: Bitmekte olan dönem, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ilk uygulama dönemini oluşturmuştur. Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokratik, siyasi denetiminin nasıl işlediğini hepimiz birlikte gördük. Demokrasinin müzakereci boyutlarının ne denli güçlendiğini seçim sürecinde genişlemiş olan ittifaklar ortaya koymaktadır. Birbirinden farklı anlayışların böyle bir araya gelmesini açıklarken sadece Cumhuriyet İttifakı karşılığı yetmez. Bu sistemin siyasal kadroları bir düzlemde uzlaşmaya çağırıldığını da görmek lazımdır.

Milletim her türlü zorlukta koşarak gelen, yanında duran, zorlukları kolay yapan, yaraları hızla saran ve yarınlara umut olan devlet gücünü, devlet şefkatini ve devlet duruşunu görmüştür. Maden kazalarında, sel baskınlarında, orman yangınlarında, depremde, başı sıkıştığında imdat demeden uzanan devlet eli Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin başarısıdır. İhtiyaç noktasında bakanından en alt kademe kamu görevlisine kim lazımsa hazır tutan bu sistemin ve sistemin ustaca işletilmesini sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımızın hakkını teslim edelim. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi yerleşmiştir. Cumhuriyet İttifakı rant paylaşımı değil, bir anlayış ve irade birliğiyle bu sistemi geliştirerek işletmeye niyetlidir. Milletimizin bu niyetin samimiyetini gördüğüne şahidiz.

Biz Cumhuriyet İttifakı olarak darbeye direnen, işgale "Dur!" diyen millî irade meydanlarından geliyoruz. Hedefimiz milletin istikbal ve istiklalinin baki olduğunu dosta düşmana göstermektir. Amacımız, cumhuriyetin 2'nci yüzyılına Türk asrı, Türkiye Yüzyılı yapmaktır. Çağrımız rahmetli Başbuğ'umuzun yıllar önce yaptığı çağrıdır. "Ben, Türk milletini sokaklarda ıspanak fiyatına satılan demokrasiye, rüşvet ve hileyle çiğnenen, çiğnetilen hukuk düzenlerine, ahlaktan mahrum bir hürriyete, tefeciliğe, karaborsaya yer veren bir iktisadi yapıya çağırıyorum; Türklük gurur şuuruna, İslam ahlak ve faziletine yoksullukla savaşa, adalette yarışa, birliğe, kardeşliğe kısacası hak yolu, hakikat yolu Allah yoluna davet ediyorum."

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

HASAN KALYONCU (Devamla) – Milliyetçi Hareket Partisinin ve Cumhuriyet İttifakı'nın bu kutlu daveti yüce Türk milletinin gönül sesiyle aynı dilden, sevdasıyla aynı nakıştandır. Türk milleti Cumhuriyet İttifakı'nın varlığı sayesinde müstehzirdir. Bu vesileyle Genel Kurul tekrardan saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankaralı vatandaşları havaalanına taşıyan Ankara Büyükşehir Belediyesine ait şehir otobüslerini Ulaştırma Bakanlığının havaalanına almamasına ve yolcuların yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, Ankara Büyükşehir Belediyesi Ankaralı vatandaşların havaalanına taşınmasıyla ilgili zamanında bir ihale açmış "BelkoAir" diye bir şirket almış, on yıldır taşımış. Yandaş bir şirket, orasına girmeyeyim, kimin olduğuna da girmeyeyim; on yıl önce Ankara Büyükşehirde ihaleyi verenden alanın kim olduğunu herkes biliyor. İhale bitmiş; Mansur Yavaş da UKOME kararıyla şehir otobüsleriyle, vatandaş şehir otobüsü fiyatına havaalanına götürüyor. Ulaştırma Bakanlığı şehir otobüslerini havaalanının girişinde durduruyor, BelkoAir'in sözleşmesi bitti diye -BelkoAir'in araçları bambaşka, bunlar Ankara Büyükşehirin şehir otobüsleri- havaalanına sokmuyor; -elimde video var, şimdi Grup Başkan Vekillerimizle paylaşacağım- vatandaş şimdi yağmurun altında, elinde valizi zulüm çekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Neden? Buradan birisi para kazansın diye. Ankara Büyükşehir kamu hizmeti veriyor, normal taşıma ücreti fiyatına havaalanına gitme imkânı veriyor; bu dar zamanda buna izin vermiyorlar. Ulaştırma Bakanına ulaşılmasını ve Ulaştırma Bakanının bu tuhaf karardan geri dönmesini bekliyoruz. Vatandaşımıza da bu zam ve zulüm iktidarını, BelkoAir'in anlaşması bitince artık belediye bedavaya taşısın anlayışına direnen bu kafayı şikâyet ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözeği ve 20 Milletvekilinin, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve 131 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş ve 66 Milletvekilinin, AK Parti Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Grup Başkanvekili Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 27 Milletvekilinin; Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/6598, 6599, 6600, 6601, 6602, 6603, 6604, 6605) (S. Sayısı: 440) (Devam)

BAŞKAN – Şahısları adına Bartın Milletvekili Sayın Aysu Bankoğlu.

Buyurunuz Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14 Ekim 2022'de ocağımıza ateş düştü ve ne yazık ki aslında madenden yaralı olarak çıkarılmasına rağmen dün vefat haberini aldığımız Ayhan Akgül kardeşimizle birlikte 43 madencimizi yitirdik. Ben bu kürsüden madenci yakınlarına yitirdiğimiz madencileri unutmayacağımızın ve sorumluların peşini bırakmayacağımızın sözünü vermiştim. Aradan aylar geçti, neler oldu? Bir kere, bugün bu raporu tartıştığımız bir komisyon kuruldu ve bu Komisyona muhalefetin tüm itirazlarına ve ısrarlarına rağmen Soma faciası döneminin Enerji Bakanı da Çalışma Bakanı da resmî dilekçeyle başvurmamıza rağmen Komisyona teşrif dahi etmedi. Bu sırada, devam eden yargı sürecinde bilirkişi ön inceleme raporu dedi ki: "TTK Genel Müdürlüğü ve Bakanlık denetçileri kusurludur." Ama ne bir istifa var ne bir görevden alma, sanki hiçbir şey olmamış gibi makamlarında hayatlarına devam ettiler. Savcılık, bilirkişi ön inceleme raporuna rağmen siyasi kanallara yakınlığı bulunan Bakanlık denetçilerinin ve Türkiye Taşkömürü Genel Müdürlük yetkililerinin sadece, bakın, sadece görevi kötüye kullanmaktan yargılanmasını istedi. Ardından ne oldu? Bakanlıktan soruşturma izni istendi. "Sorumluları bulacağız." diye burada nutuk atan bakanlarınız var ya, savcılığın konuyu soruşturma talebini reddettiler. Tekrar ediyorum, sorumluların yargılanmasını bakanlıklarınız reddetti. Yetmedi, o bakanlar, TTK Genel Müdürlüğü koltuğunda bulunan ve Kozlu faciasının başsorumlusu olan Kazım Eroğlu'nu

sessiz sedasız EYT'den emekli etti. Adalet terazisini şahsi menfaatleriyle bozanlar, kortejlerle Bartın'a gelip kader, fitrat gibi değerlerin arkasına saklanarak olası kastlarını gizlemeye çalışmıştır, düpedüz bir iş cinayeti olan bu faciayı âdeta normalleştirmeye çalışmıştır. O yüzden kimse bize masal anlatmasın değerli milletvekilleri, biz o masalları en son Soma'da, 2014'te çok dinledik ve Soma'nın sorumluları kaybettiğimiz her bir madenci için sadece sekiz gün hapis yattı biliyor musunuz? O yüzden insanların size de sizin adaletinize de güveni kalmadı.

Komisyon raporuna gelince; ne var bu raporda, ne var ya da ne yok, ondan bahsedeyim. Bu raporda müessesedeki personel eksikliği yok, liyakatsizlikleriniz yok, facianın asıl nedenlerine ilişkin birçok noktaya bu raporda ya hiç değinilmemiş ya da birkaç cümleyle geçiştirilmiş ve birçok değerlendirmeye eksik ya da hatalıdır.

Bakın, müessesede dört yıldır modernizasyonu tamamlanmayan bir havalandırma sorunu vardır. ATİM'de ana havalandırma kaç yıllık biliyor musunuz değerli milletvekilleri? Tam kırk dört yıllık ya! Tali havalandırma 4 pervaneyle yapılmaya çalışılıyor ama bu 4 pervanenin de 1 tanesi facianın gerçekleşmesinden bir gün önceki vardiyada arızalandığı için çalışmıyor. Peki, bununla ilgili konular bu raporda var mı? Hayır, yok. Faciadan otuz beş gün önce müessese için hazırlanan ve ocağın güvenli olmadığını âdeta tescil eden de bir rapor var, Maden İşletme Risk İnceleme Ekspertiz Raporu; o rapor da bu Komisyon raporunda yok. Bu Komisyon raporuna göre değerli milletvekilleri, patlamanın sebebi neymiş biliyor musunuz? Barutçunun yaptığı hatalı patlatma, sorumlusu da rahmetli madenciymiş. Bakın, bu, çok tehlikeli bir tespittir, uyarıyorum; ölmüş, hayatını kaybetmiş madencimizin üzerine atılmaya çalışılan bir iftiradır, çok çirkindir. Kaldı ki bahsi geçen barutçunun otopsi raporunda vefat etme sebebi yanık değil, zehirlenmedir. Bu durumda bile aslında patlamanın hatalı patlatma sebebiyle, grizu faciasının olduğu tespiti teknik olarak mümkün değildir.

Şimdi, değerli milletvekilleri, hiçbir şey yitirdiğimiz canları yerine getirmeyecek, biz bunu biliyoruz ama adalet yerine getirilmezse eğer daha çok canımız gidecek. Bu yüzden de biz bu rapordaki muhalefet şerhimizde 43 madencimizin olası kasta nasıl göz göre göre öldürüldüğünü bir bir anlattık. Bakın, Amasra'daki sorunlar yıllardır ama yıllardır görmezden gelinmiştir. Liyakatsizlik, disiplinsizlik, norm kadro eksikliği, üretim baskısı, havalandırma başta olmak üzere birçok teknik sorun yıllardır bilinmesine rağmen çözülmemiştir. Yetkililer bu eksikliklerin giderilmemesi hâlinde madenci hayatının tehlikeye gireceğini bilmesine rağmen, bile isteye gerekli önlemleri almamış ve 43 canımızı, 43 madenci kardeşimizi ölüme terk etmiştir. İşte, bu yüzden bunun adı kader değil, bunun adı fitrat değil, bunun adı ders almayı bilmemektir; insan hayatına değer vermemektir. Ya, Sayıştay bas bas bağırması "Burada sorun var." demiş; uyarılara kulak tıkamışsınız ya! Bu nedir biliyor musunuz? Bu, tam bir pervasızlıktır. ATİM'de mesleki tecrübesi yetersiz, ya bir kere bile ocağa inmemiş kişileri idareci olarak atamak, müessese müdür yardımcısının yetkileri hukuksuzca elinden alınırken buna göz yummak, deneyimsiz madencinin ocağın alt kotlarına gönderilmesine susmak liyakatsizlikten başka hiçbir şey değildir. İşçilerin personel sayısından teknik önlemlere kadar birçok şikâyeti varken faciadan tam bir ay önce müesseseye giden, ocakta denetim yerine âdeta turistik bir gezi yapan Bakanınız da bu liyakatsiz ve pervasız yönetiminizin temsilcisidir.

Değerli milletvekilleri, kimsenin bizim milletimizin aklıyla da insanımızın hayatıyla da oynama hakkı yoktur. Amasra'da redevans açık bir rant kapısıdır bakın. "Burada havza madencililiği yapılması gerekir." diyen uzmanlara rağmen Amasra havzasının yüzde 97'si Hükûmete yakın Hattat Holdinge redevans edilmiştir. Şirket devlete verdiği ya, hiçbir sözü, hiçbir taahhüdü yerine getirmemesine rağmen bir de 2021'de utanmayıp ödül gibi maden çıkarma ruhsatı verilmiştir. Ne tesadüf ki bu şirketin 2017'de hazırlattığı raporda da ATİM'in, Amasra Müessesesinin 2001-2023 yılında havzadan ayrılması gerektiği belirtiliyor. Bir de bakıyoruz ki biz, o tarihten sonra bu müesseseye ne doğru düzgün bir personel atanmış ne de havalandırma modernizasyonu yapılmış. ATİM'de işçiler de âdeta kaderlerine terk edilmiştir. Şimdi, tekrar ediyorum: Buradaki rapor, raporun önerileri hayata geçirilmedikçe yaşanan maden facialarının, yitirdiğimiz madencilerimizin vebali, bakın, hepimizin boynundadır. Çünkü bu iktidar hatalarının bedelini insanlara canlarıyla ödetirken, sorumluluklarını kadere yüklerken, cezasızlık ikliminde sorumluları koruyup ödüllendirirken, devletin saygın kurumlarının neredeyse tamamını liyakatsizlik ve partizanlık virüsüyle zehirlerken biz, buna sessiz kalamayız değerli milletvekilleri. Biz, yirmi bir senedir bu ülkede cehennemi yaşıyoruz ya, cehennemi! Hükûmetin hatalarının bedelini canlarımızla ödüyoruz...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâziğ) – Vah vah vah!

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Evet, ödedik. (CHP sıralarından alkışlar) İş cinayetleri konusunda ülkemiz dünya 3'ncüsü oldu. Binlerce işçinin ölümünde işçinin yakınına tekme, yandaşınıza ihaleyi layık gördünüz. Siz birçok devlet kurumu gibi ATİM'i de TTK'yı da kaderine, liyakatsiz kişilerin tekeline terk ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Şimdi timsah gözyaşlarını döktüğünüz 43 madencimize, bir Suudi kralı kadar değer verip yas bile ilan etmediniz siz. Yeter yani, gerçekten yeter! Yarattığınız adaletsizliğe boyun eğmeyeceğiz, Amasra'nın siyasi hesabını biz soracağız çünkü insan hayatına saray pencerelerinden bakmayacak kadar insanlığımız var bizim çünkü aynı hatalarla başka sonuç beklemeyecek kadar da aklımız var çünkü tedbirsizlikten hayatını kaybetmiş madenci ailelerine "Bunlar yine olacak." demeyecek kadar halkımızın aklına saygımız, milletimize de sevgimiz var bizim. İnsanlar, öngörüldüğü hâlde önlenemeyen iş cinayetlerine mahkûm edilirken makamımıza yapışp dev aynasıyla poz vermeyecek kadar da kendimize ve işimize saygımız var. Göreceksiniz, muhalefet şerhimizde belirttiğimiz 66 öneriyi biz hayata geçireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Son cümlem.

BAŞKAN – Peki, tamamlayınız.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Son olarak, bana, babasının tabutu başında elindeki fotoğrafı gösterip "Bak, bu benim babam." diyen Mira'ya, babasını kaybeden Emrullah'a, eşini kaybeden Buse'ye, evladını kaybeden Mehmet ağabeye sesleniyorum: Sana söz, ocağınıza bu ateşi düşüren üst kademedeki sorumlular emekli olsa da yargı önünde; kader, fitrat edebiyatına saklananlarsa millet önünde hesap verecek, sana söz kardeşim! (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bartın Milletvekili Sayın Yılmaz Tunç.

Buyurunuz Sayın Tunç.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu hakkında söz aldım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen kaza milletçe hepimizi derinden sarsmıştı, hâlâ üzüntüsü yüreklerimizde. Bartın ve Amasra'da ocaklara ateş düşmüştü. Kaza anında, kaza anından hemen dakikalar sonra oraya ulaştığımızda kazanın boyutlarını görme fırsatımız oldu, hemen arama kurtarma çalışmaları başladı. 110 madencimiz vardı

ocakta; 58'i tahlisiye ekipleri tarafından kurtarıldı, 41 madencimiz o anda hayatını kaybetti, 11'i yaralı olarak hastanelere intikal ettirildi; 6 madencimiz Bartın'dan İstanbul'a ambulans uçaklarla götürüldü ve İstanbul Çam ve Sakura hastanesinde tedavi altına alındı, 5 madencimizin ise tedavileri Bartın'da yapıldı, İstanbul Çam ve Sakura Hastanesinde 2 madencimizi kaybettik. Dün Ayhan Akgül kardeşimizi kaybettik; yarın, Amasra Çanakçılar köyünde ebediyete uğurlayacağız. Ben buradan bir kez daha ailesine başsağlığı diliyorum. Çam ve Sakurada Taner Şen'i de kaybetmiştik. Orada tedavileri devam ederken iyileşen 2 madencimiz taburcu oldu, evlerinde şu anda, iyileştiler. 2 madencimiz de yoğun bakımda, yoğun bakımdaki tedavileri iyiye gidiyor, servise çıkmak üzereler. Az önce Çam ve Sakura Hastanesi Başhekimi Profesör Doktor Nurettin Yiyit Bey'le de görüştüm. Altı aydır çok yoğun bir tedavi süreci... Doktorlarımız her gün toplantılar yaparak bu madencilerimizi hayata döndürmenin gayreti içerisinde. 43 madencimizi kaybettik. Bütün madencilerimize Allah'tan rahmet diliyorum; onlar şehit mertebesinde. Çoluk çocuklarının rızkı için yerin yüzlerce metre altında hayatlarını kaybettiler; ailelerine başsağlığı diliyorum. Ve bundan sonra bu tür kazaların meydana gelmemesi için gereken tedbirlerin alınması noktasında da gereken çalışmaların yapılacağına inanıyorum. Bu anlamda tabii ki Komisyon Raporu önemli. Meclisin, hemen kaza sonrasında, Amasra maden ocağındaki kazanın araştırılması noktasındaki aldığı tedbir, hemen Komisyonun kurulması ve Sayın Taner Yıldız Başkanlığında titiz bir çalışma yürütülmesidir. Kaza yerinde, kaza mahalline inilemedi ama orada yapılan araştırmalar ve daha önceki kazalarda, özellikle Soma kazasından sonra alınan tedbirler, o kaza neticesi sonrasında Meclis araştırması komisyonunun raporu ve uygulamada gerçekleşen tedbirler ve en son bu rapor doğrultusunda da alınması gereken tedbirlerin alınarak bundan sonra bu tür üzücü kazaların meydana gelmemesi için gerekli çalışmaların yapılacağına yürekten inanıyorum. Bu konuda Meclisin katkısı nedeniyle de başta Komisyon Başkanımıza, çalışmalara iştirak eden Komisyon üyelerimize çok çok teşekkür ediyorum.

Tabii, burada bazı hususlar dile getirildi; özellikle kazada kusur durumuyla ilgili olarak "Ölen madencilerin üzerine kusur atfediliyor." şeklindeki cümlelerin doğru olmadığını öncelikle ifade etmek istiyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İşte yazıyor Vekilim, burada yazıyor, raporda yazıyor.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bir kere burada kesin bir rapor yok; bir ön rapor var, henüz daha kazanın olduğu, patlamanın olduğu yere girilebilmiş değil, burada incelemeler henüz yapılmadı, hâlâ yangın devam ediyor o alanda. O yangının söndürülmesinden sonra yargı orada elbette ki inceleme yapacak ve bu anlamda, yetkili bilirkişiler o kaza mahallinde inceleme yaptıktan sonra kesin rapor ortaya çıkacaktır; o nedenle, madenci yakınlarını, onların eşlerini üzecek ifadeler kullanmamak lazım burada. Biz onların hakkını sonuna kadar savunmaya devam edeceğiz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Hadi oradan!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Özellikle, Sayın Cumhurbaşkanımız, kaza sonrasında, hemen ertesi gün Bartın, Amasra'ya geldi ve orada şunu ifade etti: "Bu kazaya neden olan sebepler neyse ortaya çıkacak ve sorumlularla ilgili gerek idari gerek adli, sonuna kadar, nereye varıyorsa gidilecek." Sayın Cumhurbaşkanımızın beyanları ortada.

Hemen o akşam cumhuriyet savcıları gelerek...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – O beyanlar havada kaldı! Yapanın yanına kâr kalacak!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bir taraftan arama kurtarma çalışmaları yapılırken diğer taraftan da yargı soruşturmaya başladı. Yani, bir taraftan arama kurtarma çalışmaları yapıldı, bir taraftan Bartın Cumhuriyet Başsavcısı, Başsavcı Yardımcıları ile beraber dijital belgelere; tüm kayıtlara; işletmenin, müessesenin bütün kayıtlarına o akşamdan el koydu. Bu dijital belgelerin hepsi şu anda yargının elinde; yargı en doğru kararı verecek ve sorumluları bulacaktır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Genel Müdüre yargı işlemiyor, yargıdan kaçırıldı! Talimatla kaçırıldı!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Soruşturma izni neden verilmiyor?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yargı işlemiyor!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bakın, yargı süreciyle ilgili olarak da şu anda Bartın Ağır Ceza Mahkemesinde 2023/63 esas sayılı Dosya'da, 23 kişi hakkında iddianame düzenlendi.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Genel Müdüre soruşturma izni verilmedi, doğru değil!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bir dinlerseniz...

Sayın Başkanım, çok laf atıldığı için... Bir dinlerse açıklığa kavuşturacağım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – TTK Genel Müdürünün soruşturulmasına niye izin verilmiyor? TTK Genel Müdürü neden soruşturulmuyor?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – 8 tutuklu var; müessese müdürü, yardımcısı işletme müdürü ve sorumlu idareciler tutuklu.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Genel Müdür ve yardımcısı nerede? Sayın Tunç, Genel Müdür Yardımcısını koruyorsunuz, asıl suçlu onlar.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – 6'sı adli kontrol olmak üzere 15 kişi de tutuksuz yargılanıyor. 25 Nisanda, 26 Nisanda, 27 Nisanda da Bartın Ağır Ceza Mahkemesinde duruşmaları olacak.

Tabii, burada özellikle sanıklarla ilgili olarak hangi cezalar istendi? Olası kastla yargılanan 4 kişi var, olası kastla yani yirmi ile yirmi beş yıl, kişi sayısı kadar hesapladığınızda sekiz yüz altmış yıla varan bir ceza isteniyor yargı sürecinde.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – TTK Genel Müdürlüğünde neden hiç kimsenin ifadesi bile alınmıyor?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bunun dışında 19 kişi hakkında da bilinçli taksirle ölüme sebebiyetten dolayı dava açıldı ve orada da yirmi iki buçuk yıla kadar cezalar isteniyor. Tabii, burada kimler suçlu kimler suçsuz, bunu yargı ortaya çıkaracaktır. Hiç kimsenin yargıya müdahale etmesi söz konusu olamaz. Böyle bir durum söz konusu olamaz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bakanlık neden soruşturma izni vermiyor, onu açıklar mısınız?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Yargı en doğru kararı verecektir ve yargılama neticesinde de gerekli bilirkişi raporları belki bir kez değil, birkaç kez alınacaktır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bakanlık neden soruşturma izni ver-me-di?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 3 maddeden kusurlu Genel Müdürlük, 3 maddeden.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, lütfen...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Olay mahallinde yapılacak olan...

BAŞKAN - Sayın Tunç, müsaade eder misiniz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Neden soruşturma izni vermedi Bakanlık, neden?

BAŞKAN - Sayın Bankoğlu...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Soruşturmaya izin neden vermedi, onu söylesin?

BAŞKAN - Sayın Bankoğlu, bakın, aynı dertten muzdaripsiniz, müsaade edin.

Buyurunuz Sayın Tunç.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Şimdi, Sayın Bankoğlu konuşurken ben dikkatle dinledim...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkür ederim.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – ...hiçbir laf atmadım. Kendisi, tabii, o tarafa geçince biz kürsüye geçtiğimizde

konusu, dinlememek gibi bir durumu söz konusu.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Neyine laf atabileceksin?

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Neyine laf atacaksın bunun?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) - Şimdi, bahsettiğiniz soruşturma izniyle ilgili -oraya da gelelim- siz, demek ki dosyaya vâkıf değilsiniz, dosyayı bir inceleyin.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 3 maddeden kusurlu görülmüş Genel Müdür.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Çalışma Bakanlığı müfettişleriyle ilgili olarak mahkeme, savcılık, Çalışma Bakanlığının müfettişleri hakkında soruşturma izni verilmemesiyle ilgili gerekçeye katılmadığı nedeniyle Danıştaya itiraz etti, şimdi bunu bekliyoruz. Danıştay kararı neticesinde yargı süreci bu anlamda devam edecek.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Biz Genel Müdürü soruyoruz, TTK Genel Müdürünü ve Yardımcısını soruyoruz Sayın Tunç. Bu 2'si korunuyor yargı eliyle, AK PARTİ eliyle korunuyor, bu 2'si.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Yine, Türkiye Taşkömürü Kurumuyla ilgili olarak da Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlük düzeyindeki ön raporda bahsedilen sorumlulukla ilgili olarak da yargı soruşturma izni istedi. Enerji Bakanlığının verdiği cevap -dosyaya bir bakın, ne diyor- şudur: Gerekli tahkikat yangın söndürüldükten sonra olay mahallinde yapılacak keşif neticesinde elde edilecek bulgular doğrultusunda sorumluluk doğarsa bunun beklenmesi noktasında bir kanaat var. Dolayısıyla yargı kendi içerisinde işleyişini sürdürüyor.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Niye bekliyoruz onu? Yargı karar versin ona. Soruşturma izni verin, 2'sini yargıya teslim edin, yargı karar versin ona.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bakınız, o kazada vefat edenlerin hepsi bizim kardeşimiz, hepsiyle biz görüşüyorduk; bayramlarda, özel günlerinde biz sürekli onlarla beraberdik, hâlâ aileleriyle beraberiz. Burada kanun düzenlemeleri yaptık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Amasra kazası olmasaydı kanun düzenlemesi de yoktu.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Evet, vefat eden o canlarımızı elbette geri getiremeyeceğiz, getiremiyoruz ama bundan sonra bu tür canların bir daha gitmemesi için gerekli tedbirlerle ilgili iktidarıyla muhalefetiyle olumlu bir şekilde burada görüşler beyan ederek konuşmamız gerekiyor. Evet, vefat edenleri geri getiremeyeceğiz ama geride kalanlarına da sahip çıkmaya devam edeceğiz. Burada kanun düzenlemeleri yaptık. Onların sigortalılık süresine bakılmadan maaş bağlanmasıyla ilgili çalışmaları gerçekleştirdik, burada yasal düzenlemeyi gerçekleştirdik. Yine, eş ve çocuklarından hangisi tercih edilecekse kamuda istihdamıyla ilgili yasal düzenlemeyi sadece Amasra kazası için değil, öncesinde olan kazalar ve sonrasında kazalarla ilgili de olabilecek şekilde -kanun düzenlemesini- burada gerçekleştirdik. Tabii, Soma kazasından sonra alınan tedbirler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Hayat hattının epey bir hayat kurtardığını bu kazada da gördük. Zorunlu maskeler, oksijen maskeleri, bunların kullanımına yönelik eğitimler, iş güvenliği eğitimleri... Tabii, bundan sonra, bu Amasra kazasıyla ilgili raporda da belirtilen öneriler var, bu öneriler mutlaka dikkate alınarak geleceğe ışık tutacaktır.

Tabii, bugün Amasra kazasıyla ilgili raporu konuşarak Meclisin çalışmalarını tamamlıyoruz. Ben bir taraftan hem kazada vefat edenlere tekrar Allah'tan rahmet diliyorum, milletimize başsağlığı diliyorum.

27'nci Dönem çalışmalarında iktidarıyla, muhalefetiyle çok önemli yasal düzenlemeleri burada hayata geçirdik. Milletimizin bizden beklediği gerek ekonomi alanında gerek yargıyla ilgili gerek demokrasi alanında birçok düzenlemeyi hep beraber hayata geçirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Selamlayınız.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Çok sayıda kanun düzenlemesi yaptık, denetim faaliyetleri gerçekleştirdik, o denetim faaliyetlerinden bir tanesi de işte bu denetim faaliyeti. Buna benzer çok sayıda, 15 civarında araştırma komisyonu kuruldu çeşitli konularda ve uygulamaya ışık tutacak çok önemli raporlar hazırlandı. Meclisin 27'nci Yasama Dönemi en uzun süren yasama dönemi oldu, bu süre Altıncı Yasama Yılına kadar uzadı ve bu süre içerisinde acı, tatlı zamanlarımız oldu, burada zaman zaman sert tartışmalar da oldu ancak milletimizin faydasına çok iş yaptık. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk Meclisiydi; ben ilk uygulamasının başarıyla gerçekleştiğine inanıyorum. Bundan sonraki 28'inci Dönemin de çok daha başarılı geçeceğine yürekten inanıyorum. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin tecrübesinin üzerine yeni dönemde, ikinci dönemde daha büyük çalışmalara imza atılacağına inanıyor, hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerindeki genel görüşme tamamlanmıştır.

Teşekkür ediyoruz Sayın Komisyon.

Sayın milletvekilleri, dönem sonu değerlendirmelerini almak üzere Sayın Grup Başkan Vekillerimizi kürsüye davet edeceğim.

İYİ Parti Grup Başkan Vekilimiz Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 27'nci Dönemde milletvekilleriyle birlikte çok verimli çalışmalara imza attıklarına, bu çalışmalarda Türkiye Büyük Millet Meclisinin mehabetine uygun güzel tartışmalar yaşandığına, 27'nci Dönemin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonraki ilk yasama dönemi ve TBMM'nin kuruluşunun 100'üncü yılının kutlandığı bir dönem olduğuna, birlikte çalıştıkları Meclis Başkan Vekillerine, Grup Başkan Vekillerine, komisyon başkanı ve komisyon üyelerine ve Meclis çalışanlarına ve 28'inci Dönem Parlamentosunu oluşturacak üyelere dair temennisine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım; bu, belki Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaptığım son konuşma olabilir ya da bugün burada olan, yarın burada olmayacak olan milletvekili arkadaşlarımızın -olur da ben yeniden milletvekili seçilirsem- beni son dinleyişleri de olabilir.

Ben, öncelikle, 27'nci Dönem milletvekili arkadaşlarımızla birlikte çok verimli çalışmalara imza attığımızı ve bu

alışmalar kapsamında da müzakereler sürerken Türkiye Büyük Millet Meclisinin mehabetine uygun güzel tartişmalar yaşadığımıza şahit oldum. Bu Meclis benim için çok önemli, şu açıdan önemli: "27'nci Dönem, Cumhurbaşkanlığı hkmet sisteminin yürürlüğe girdiği andan itibaren ilk Meclis." diyoruz. Ama bu Meclisin başka bir önemi daha var: Cenab-ı Allah, bize, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 100'üncü yılını hep birlikte yaşattı. 2023 yılındayız, aynı zamanda da cumhuriyetin 100'üncü yılının kutlanacağı dönemi de yine hep birlikte idrak ediyoruz. Ben bunu sıradan bir tesadüf olarak değil, aslında önemli bir tevafuk olarak görüyor hem şahsımın ve milletvekili arkadaşlarımızın da bundan büyük bir onur duyarak tarihe geçtiklerine inanıyorum.

Güzellikler yaşadık, olumsuzluklar yaşadık, pandemi, salgın yaşadık, deprem yaşadık, birçok problemi birlikte göğüslemeye gayret sarf ettik. Kayıplar da yaşadık, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevini deruhte ederken hayatını kaybeden milletvekili arkadaşlarımız oldu, onların da manevi huzurların saygıyla eğiliyor, Cenab-ı Allah'tan kendilerine rahmet diliyorum.

Tartışmalar yaşandı dedim ama bunun yanında -karşılıklı anlayışın çok sergilendiği, demokrasinin usulüne, erknına- Türkiye Büyük Millet Meclisinin kullanması icap eden temiz dil ve üslubu ön plana çıkarak bu tartışmaları güzelleştirmeye alıştığımıza da şahitlik ettik. Elbette yle olmalıydı çünkü biz düşman değil siyasi rakibiz netice itibarıyla. Doğru ve temiz dil, doğru üslup, bizim sorumluluğumuz olarak karşımızda bulunan bir durum. O sebeple, Türkiye Büyük Millet Meclisinde benim yaşadığım dönemde yani 27'nci Dönemde bu doğru ve temiz dile oldukça zen gösterildiğine de şahitlik ettik.

Bazı zamanlarda yanlışlıklar da yaşamadık değil. Çok lafın olduğu yerde çok hata olur, çok hatanın olduğu yerde insan farkında olmadan da günaha doğru sürüklenebilir; onları da yaşadığımız oldu. Birbirimizi karşılıklı olarak anlayamamış olmaktan kaynaklı birtakım olumsuzluklar da elbette ki yaşandı.

Bütün bunlara rağmen, görevden kaynaklı sorunlar yaşanmış olmasına rağmen şunu söyleyebilirim: Ben bütün milletvekili arkadaşlarımızdan razıyım, Cenab-ı Allah da onlardan razı olsun.

şimdi, seçim geldi, çattı; Adalet ve Kalkınma Partisinin tüzüğünden kaynaklı olarak 3'üncü dönemini tamamlayan milletvekili arkadaşlarımızın bir daha ifade olamama gibi bir durumları söz konusu. Ben bu piyango kimlere vurdu, doğrusunu isterseniz onu bilmiyorum ama buradan ifade ediyorum: Doğan Kubat ile Mustafa Elitaş'ı çok özleyeceğim.

şimdi, bizler aday adayı oluruz, olur da listeye giremeyiz; aday oluruz, olur da seilemeyiz; seiliriz, Allah kazalardan, belalardan korusun, emrihak vaki olur, bir daha buluşamayız ve kavuşamayabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVişOğLU (Devamla) – Benden yana hakkım varsa helal olsun, sizler de haklarınızı bana helal eyleyin.

Bu vesileyle, birlikte çalıştığımız Meclis Başkan Vekillerimize, Grup Başkan Vekillerimize, Komisyon Başkanlarına ve Komisyon yelerine, Meclis çalışanlarına, grup çalışanlarına, hangi partiye mensup olursa olsun bizden saygıyı ve sevgiyi esirgemeyen milletvekili danışmanlarımıza, stenograflarımıza, herkese huzurunuzda çok teşekkür ediyorum.

Dedim ya, bir daha geliriz, olur da konuşamayız, konuşur da kavuşamayız, benim için önemli olan şu: Baki olan bu kubbede hoş bir seda olarak kalabilmek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVişOğLU (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

BAşKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVişOğLU (Devamla) – "Bu Meclisten, Meclisin kuruluşunun 100'üncü yılında bir Müsavat Dervişoğlu geldi de geçti." denilmesi benim için yeterlidir.

27'nci Dönem milletvekili arkadaşlarıma tekrar teşekkür ediyorum. 28'inci Dönem Parlamentosunun vatan ve millet sevgisiyle mücehhez, yüreği bayrak aşkıyla yanıp tutuşan, cumhuriyetimizin banisi Mustafa Kemal Atatürk'ün lk ve hedefleriyle donanmış üyelerden oluşması temennisiyle 27'nci Dönem Parlamentosunu şahsım ve grubum adına sevgi saygı ve muhabbetle selamlıyorum. Allah'a emanet olun. (Alkışlar)

BAşKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbül.

Buyurunuz Sayın Bülbül. (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

40.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'n, bu birleşimin 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılıının son Genel Kurul alışması olduğuna, bu Meclisin ikinci defa "gazi" unvanını aldığına, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra oluşan seferberlik ruhunun tezahürü olan Cumhuriyet İttifakı ve MHP olarak aradan geçen yedi yılda şeffaf, ilkel ve samimi bir siyaset anlayışı ortaya koymaya çalıştıklarına; 27'nci Dönemin önemine, bu dönemde dünyada ve ülkede yaşanan olaylara, Meclisten çıkan düzenlemelere, 14 Mayıs 2023 tarihinde yapılacak seçimlere, Ramazan Bayramı'na ve başta Meclis Başkanı olmak üzere Başkanlık Divanına, milletvekillerine ve Meclis personeline ve memleket için hayırlı olacak bir Meclisin 28'inci Dönemde teşekkül etmesi dileğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 27'nci Dönem Altıncı Yasama Yılıının son Genel Kurul alışması vesilesiyle söz almış bulunmaktayım. Konuşmamın başında Gazi Meclisimizi ve değerli üyelerini saygılarımla selamlıyorum.

23 Nisan 1920'de dualarla açılmış olan ve Millî Mücadele'mizin kalpghi olan Gazi Meclisimiz, 15 Temmuz 2016'da FET terör örgütünün hain darbe girişimi neticesinde bombaların hedefi olmuş ve ikinci defa "gazi" unvanını almıştır. Herhlde dünya parlamentoları arasında millet egemenliğinin timsali olmayı hak edecek bizim Türkiye Büyük Millet Meclisimizin dışında başka bir meclis bulunmamaktadır.

15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra oluşan seferberlik ruhunun tezahürü olan Cumhuriyet İttifakı ve MHP olarak aradan geçen yedi yılda şeffaf, ilkel ve samimi bir siyaset anlayışı ortaya koymaya çalıştık. 16 Nisan 2017 referandumuyla kabul edilen ve 9 Temmuz 2018 tarihinden itibaren uygulanan Cumhurbaşkanlığı hkmet sisteminin getirdiği istikrar ortamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarihinde ilk defa altıncı yasama yılını idrak etmiş olmaktadır.

Ayrıca, bu dönemin şöyle bir önemi bulunmaktadır: Bu dönem, 27'nci Dönem, Meclisimizin ve cumhuriyetimizin de 100'nc yılına denk gelmesi hasebiyle son derece önemli ve tarihte yerini alacak olan bir Meclis alışma dönemi olmuştur. Bu yasama döneminde ülkemizde ve dünyada peş peşe yaşanan gelişmeler bugüne kadar insanlığın başından geçen herhâlde en önemli sınamalar arasında yerini alacaktır. Covid-19 pandemisi, küresel anlamda tedarik ve lojistik krizleri, enerji, petrol ve doğal gaz fiyatlarının artması ve bunların tedarikinde yaşanan sıkıntılar, Rusya-Ukrayna savaşı ve bunun gibi dünyada etkili olan, küresel anlamda dünyayı etkileyen birçok hadise dünyayı ve tabii ki ülkemizi de etkilemiştir. Son olarak "asrın felaketi" olarak nitelendirilen Kahramanmaraş depremleri ve öncesinde yaşanmış olan depremler, orman yangınları ve sel felaketleri gibi birçok afet de meydana gelmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyet İttifakı olarak her koşulda milletimizin selameti için büyük bir gayret ve sorumlulukla çalışmalarımıza devam ettik. 27'nci Yasama Döneminde lkemizin hayrına olduğunu düşündüğümüz, milletimizin hayrına

olduğunu düşündüğümüz birçok çalışmaya hep birlikte imza attık. Mavi vatandaki hak ve menfaatlerimizin savunulması için imzalanan deniz yetki alanı sözleşmeleri, çıkarılan tezkereler, terörle mücadele alanında çıkarılmış tezkereler, yine, memleketimiz için gerekli olan, milletimizin güvenliği, selameti için lazım olan bütün çalışmalar Gazi Meclisimizde siz değerli milletvekillerimizin katkısıyla Meclisimizden geçmiştir. Bu süreçte, Karabağ işgalden kurtarılmış, Ayasofya Camisi ibadete açılmış, kapalı Maraş açılmış, Türk Devletleri Teşkilatı kurulmuş, Karadeniz’de doğal gaz rezervlerine ulaşılmış ve bunların çıkarılması için hızlı çalışmalar yürütülmüş, her türlü yaptırıma rağmen savunma sanayimizde çağ atlatan gelişmeler hayata geçmiş, millî ve yerli aracımız Togg yollarda görünerek vatandaşımızla buluşmuş, terörle mücadelede on binlerce terörist etkisiz hâle getirilmiş, terör örgütleri yurt içinde eylem yapamaz hâle gelmiştir.

Seçim sathına girdiğimiz bu süreçte, 14 Mayıs 2023 tarihinde yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekilliği Genel Seçimlerinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyoruz.

27’nci Dönem Altıncı Yasama Yılı’nın son Genel Kurul çalışması dolayısıyla, aziz milletimizin Ramazan Bayramı’nı şimdiden tebrik ediyor, özellikle deprem yaralarının sarılmasının en büyük ve en samimi dileğimiz olduğunu buradan bir defa daha tekrar etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) - Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarında özveriyle hareket etme gayreti içinde olan Milliyetçi Hareket Partisinin çok kıymetli milletvekili arkadaşlarıma, Komisyon üyelerimize, 27’nci Dönemin çok değerli, saygın Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, başta Meclis Başkanımız olmak üzere, Meclis Başkan Vekillerimize, Divan üyelerimize, Meclisimizin cefakâr ve vefakâr çalışanlarına teşekkürü buradan borç biliyor, inşallah memleketimiz için hayırlı olacak bir Meclisin 28’inci Dönemde teşekkül etmesi düşüncesi ve dileğiyle hepinize saygılar sunuyorum. (MHP, AK PARTİ, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurunuz Sayın Daniş Beştaş.

41.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Döneminin sonuna gelindiğine, dönem boyunca milletvekillerinin çalışmalarında büyük bir özveriyle çalışan Meclis personeline, HDP Grubu olarak dönem boyunca belirli bir seviyenin altına düşmemeye ve burayı Türkiye halklarının ortak çıkarlarının meydana hâline getirmeye çalıştıklarına, 27’nci Dönemdeki AKP-MHP ittifakına, yeni dönem Parlamentoda daha güçlü bir şekilde bulunacaklarına; Türkiye’yi demokratik, özgürlükçü ve müreffeh bir ülke hâline getireceklerine ve Yeşil Solda olduklarına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkanı, değerli milletvekillerini ve ekranları başında bizleri izleyen herkesi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27’nci Döneminin sonuna geldik. Yaklaşık bir saat sonra bu dönem sonlanacak ve hepimiz 14 Mayıs için alanlarda olacağız.

Bizler, öncelikle, dönem boyunca milletvekillerinin çalışmalarında büyük bir özveriyle çalışan kavalara, stenograf arkadaşlara, danışman arkadaşlara -gerek grup danışmanlarımıza, gerek milletvekili arkadaşlarımızın danışmanlarına- çay ocaklarından tatalım da fotokopi odalarına kadar büyük bir nezaket ve özveriyle çalışan tüm Meclis personeline ayrı ayrı grubumuz adına teşekkür ettiğimizi ifade etmek istiyorum.

27’nci Dönem boyunca bu kubbe altında birçok sorunu, acıyı ve kederi tartıştık, birlikte paylaştık. Bizler, grubumuz olarak, dönem boyunca belirli bir seviyenin altına düşmemeye ve burayı Türkiye halklarının ortak çıkarlarının meydana hâline getirmeye çalıştık. Tek amaç ve gayemiz, demokrasi ve müzakere kültürünün Parlamento çatısı altında yeşererek tüm ülkeye yayılmasıydı. Parlamantonun belirli kesimler yerine tüm halkı gözeten çalışmaları esas olarak ortak yararı gözetmesiydi amacımız fakat ne yazık ki AKP-MHP ittifakı hemen her kanun teklifinde bir dar grubun sözcüsü oldu ve Parlamento çalışmalarını yüzde 1’in iktisadi ve siyasi gücünü arttırmaya adanmıştı. Bizler bu Parlamento çatısı altında yaptığımız her konuşmayla, kanun tekliflerine düşüğümüz her bir şerhle hem AKP-MHP ittifakının yüzde 1’e çalışan siyasi aklını mahkûm ettik hem de gelecekte eşit, adil ve özgür bir ülkeyi nasıl inşa edeceğimizi gösterdik, göstermeye çalıştık. AKP-MHP ittifakı Parlamantonun 27’nci Dönemi boyunca ortak aklı askıya aldı, siyasal rejimi otoriterleştirdiğiçe Parlamento çalışmalarında farklı sesleri kesme çabasının düzeyi arttı. Parlamantodaki tekçi anlayış ülkenin totaliterizm doğru kayışının tomografisi hâline geldi. AKP-MHP ittifakı, Veda Hutbesi’ndeki “Nefislerimizden şerrinden Allah’a sığınırız.” cümlesinin tam tersine her türlü nefsinin maddi bir kazanca dönüştürmek istedi; bunu da Parlamantoyu torba yasalar aracılığıyla meşgul ederek yaptı. Bu ittifak, rant tekerine çomak sokan herkesi ve otoriter gidişata karşı sözü bariyer hâline getiren her bir arkadaşımızı hukukun mekânında hukuksuzluk yaparak elemeye çalıştı. Leyla Güven, Musa Farisoğulları, Semra Güzel arkadaşlarımız faşizme karşı Parlamantoyu bir direniş bariyeri hâline getirdi diye hukuksuzluğa maruz kaldı.

Şimdiden ifade edelim: AKP-MHP ittifakı döneminde yüzde 1’in çıkarı ve tek adamın gücünü artırmak için çıkarılan tüm yasalar tarihin kara sayfalarına şimdiden not düşülmüştür. Bu dönemin sonu bir alacakaranlık tablosunu gösterse de yeni dönem Parlamantoda daha güçlü bir şekilde bulunduğumuz bir dönem olacak. Bizlerle birlikte kadınlar Parlamantoyu yönetecek, Aleviler eşit yurttaşlık haklarını alacak, Kürt sorunu demokratik zeminde çözülecek, ekonomi kaynakları yüzde 1’e değil yüzde 99’a aktarılacak, yazboz tahtasına dönüşen eğitim sistemi demokratik, özgürlükçü ve bilimsel temelde yeniden yapılandırılacak. Parlamento genç temsilcilerden ibaret olmayacak bilakis Parlamento genç düşünecek, genç eyleyecek. Parlamento, sarayın aleti ve toplum mühendisliklerinin aracı olmaktan çıkarılacak, demokratik ve özgür müzakerenin mabedi hâline getirilecek. Parlamento, demokratik Anayasa’nın ortak akla dayalı kaleme alınacağı bir yer hâline gelecek. Yeni dönemde demokratik cumhuriyet Parlamantoda ilmek ilmek örülecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Türkiye’yi demokratik, özgürlükçü ve müreffeh bir ülke hâline getireceğiz. Artık, hayalî düşmanlarla mücadele ettiğini iddia eden nefret gözlükleri yerine sevgi dolu yüreklerle bu topraklarda yarını birlikte, yaşamı birlikte inşa edeceğiz. Bizler kimiz? Bizler HDP’yiz; güçlü ve kararlıyız, demokratik dönüşümü kendi ellerimizle var edeceğiz. Bizler buradayız, Yeşil Soldayız. HDP bu seçimde tüm seçmenleri, ittifakları ve bileşenleriyle birlikte Yeşil Solda. Yeşil Solla birlikte değiştireceğiz. Bizler buradayız, Yeşil Soldayız, birlikte değiştireceğiz.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

42.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Meclis Başkanına, Başkanlık Divanına ve Meclis çalışanlarına, 27’nci Dönemde vefat eden milletvekillerine, CHP’nin Grup Başkan Vekillerine ve 28’inci Dönemde bu görevi yapacaklara, birlikte çalıştığı mevkidaşlarından çok şey

öğrendiğine, bu dönemde vefat eden milletvekillerine, güçlü Parlamente'ya önem verdiklerine, seçimin memleketin hayrına sonuçlanmasını temenni ettiğine ve helallik istediğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sizin şahsınızda Sayın Meclis Başkanını ve tüm siyasi partilerden Meclis Başkan Vekillerimizi, Divanın değerli üyelerini ve Divanda sizinle birlikte görev yapan, hepimize hata yapmamız, kaliteli yasama yapmamız için katkı sağlayan Kanunlar ve Kararlar personeli, değerli stenograflarımızı, kavaslarımızı, kulisteki çaycılardan lokantadaki garsonumuza, biz yorgun argın gittikten sonra mesaisi başlayan, buranın bir sonraki güne hazır hâle getirilmesine çalışan emekçilerimize kadar tüm personelimizi, sesimizi Türkiye'ye, dünyaya duyurmaya çalışan Parlamento muhabirlerini, basın emekçilerini, Meclis TV'nin çok değerli emekçilerini, hepsini ayrı ayrı selamlayarak başlamak isterim. (CHP sıralarından alkışlar)

Kıdemlimin önünde grup adına konuşmak her zaman zordur. Sayın Engin Altay ve Sayın Engin Özkoç'un ayrı ayrı vedaları oldu. Ben sekiz yıldır Grup Başkan Vekilliği görevini yürütüyorum, bunu Parlamento tarihinde en uzun yapan kişi Engin Altay'dır, benden 1 dönem kıdemlidir; ben en uzun 2'nci Grup Başkan Vekilliği görevini üstlenmiş birisiyim. Bu görevi 3 erkek üstlenmenin kadın arkadaşlarımıza, kadın seçmenlerimize karşı mahcubiyetini taşıdık, gelecek dönem bunun telafisinin sözünü veririm.

Bundan sonraki süreçte, biz tanımlamayı... 24 Haziranda başlayan süreci, rejime kasteden bir Anayasa değişikliğinin hayata geçtiği, o yüzden Parlamente'nin güç kaybettiği, halkın, milletin gündeminin değil de maalesef Parlamento dışı odakların, sıklet merkezlerinin, bir sarayın gündeminin Parlamente'ya dayatıldığı bir süreç olarak çoğunlukla eleştirerek geçirdik. Tartıştığımız günler oldu, kavga ettiğimiz günler oldu, yüreğimizi yakan günler oldu. Hep birlikte yüreğimizin ilk yanışı 18 Kasım 2018'de Erkin Bircan'ı kaybettiğimiz gündür. Ardından Kazım Arslan'ı, Markar Eseyan'ı, İsmet Uçma'yı İmran Kılıç Hocayı, Yakup Taş ağabeyi ve Sayın Genel Başkanımız Deniz Baykal'ı peş peşe kaybettik. O günlerde gördük ki kavga edenler, tartışanlar acıda, tasada bir araya gelebiliyor, taziye verebiliyor ve birlikte olabiliyorlardı. Yaptığımız kavgaların hiçbirini, yaptığımız tenkitlerin hiçbirisi kişisel değildir. Aramızda konuştuğumuzda şakalaştık -bunu buradan da tutanağa da geçirelim- bizim "Kendisi Anayasa'ya uymuyor, 3 dönem kuralına uymuyor." diye eleştirdiğimiz biri, tüzükteki 3 dönem kuralını işletip sizleri bizden mahrum edecek; eğer buna direnmeye karar verirsiniz Cumhuriyet Halk Partisi herkes için var arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

İşin latifesi bir yana, ben hem örgütsel teşkilatçılığımın hem hitabetimden çok etkilendiğim Müsavat Dervişoğlu'ndan, Erhan Usta'dan, İYİ Partinin Sayın Grup Başkanından; Manisa'daki defterdarlık gününden beri ağabey-kardeş ilişkisi içinde olduğumuz Erkan Akçay'dan, bu dönem tanıştığımız, birlikte çalıştığımız Levent Bülbul'den; Sayın Hakkı Saruhan Oluç'tan ve Meral Danış Beştaş'tan; buradaki Mustafa Elitaş'ın ve Yılmaz Tunç'un şahsında tüm Grup Başkan Vekillerimizden, görev yapıp bırakmış olanlardan çok şey öğrendim, birlikte çok şey paylaştık. Çok başka yerlerden bakıyoruz; biz 14 Mayıs'tan sonra bir baharı müjdeliyoruz, siz iyi yaptığınızı, devam edeceğinizi iddia ediyorsunuz. Şüphesiz bu çatının anlamı da burada karşılık buluyor ki hakem millet, millet karar verecek, o ne derse öyle olacak.

15 Temmuz akşamı kapalı Parlamente'yu telefonlarla göreve çağırıp da şurada oturup "Yüzyıldır seçimlere gireriz, yeneriz, yeniliriz ama demokrasiden, Parlamente'dan taviz vermeyiz, darbecilere teslim olmayız..." (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Müsaadenizle Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – "...milletimiz yapılacak ilk seçimlerde ne görev verirse o göreve talibiz. Şimdi muhalefetiz; seçilmiş Parlamente'nin, demokrasinin arkasında, tankların karşısındayız." demiştik; hep beni eleştiren A Haber stüdyodan alkışlarla, takdirlerle vermişti ama o atmosferden bu atmosfere Türkiye yine çok şey yaşadı. Biz seçilmiş Parlamente'ya önem veriyoruz, güçlü Parlamente'ya önem veriyoruz; atanmışların değil seçilmişlerin gücüne, onlara saygının millete saygı olduğuna inanıyoruz ve bu sürecin sonunda biz milletimizden iktidar talep ediyoruz. Memleketin hayrına ne olarsa, bu güzel vatanın hayrına ne olarsa, bu toprakları birlikte paylaştığımız tüm canlıların hayrına ne olarsa seçimden öyle bir sonuç çıkmasını temenni ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Son cümlem...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim, buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Parlamente "parler" kökünden gelen, "konuşulan yer"dir. Çok konuşan çok hata yapar. Karşılıklı hatalar olmuştur. Bütün tezlerimizin sonuna kadar arkasındayız ama kırdığımız kalplerden müteessiriz; kırdığımız kalplerden burada hangi partiden hangi arkadaşımız olursa olsun helallik isteriz, özür dileriz. Bundan sonra hangi makamda oluruz, bilmeyiz; buradaysak aramızda olmayacak arkadaşların odamız odasıdır; Manisa'da bir evladınız, bir kardeşiniz, bir arkadaşınız vardır. Biz yoksak, siz varsanız çekinmeden yanınıza varırız; biz kişisel olarak sizlerden razıyız, helallik isteriz.

Sağ olun, var olun. (Alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Mustafa Elitaş.

Buyurunuz Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

43.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, burada yaptığı son konuşma olduğuna, Parlamente'da en çok görev yapan milletvekillerinden biri olduğuna, kendilerine verilen görevi hakkıyla yerine getirmeye çalıştığına; Meclis Başkanlarına, Meclis Başkan Vekillerine ve Meclis çalışanlarına, Rahmetirahman'a kavuşmuş tüm milletvekillerine, bu ülkeye yirmi yıl hizmet ettiklerine ve bu süreçte ülkeyi nereden nereye getirdiklerine, Ramazan Bayramı'na ve 14 Mayıs 2023 seçimlerinin hayırlara vesile olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bu, belki de bizim burada yaptığımız son konuşmadır ama burada devam eden, gerçekten uzun yıllardır birlikte, beraber çalıştığımız... Şimdi Parlamente'nin da en çok görev yapan milletvekili ben miyim diye bakıyorum ama Engin Bey benden beş ay üç beş gün daha fazla milletvekilliği yapmış. 3 Kasım 2002 tarihinden, o günden bu tarafa geldik; biz 25'inci Dönemde dört aylık, beş aylık bir ara vermiştik. O günden bu tarafa, bütün Parlamente'da olduğu gibi- bakıyorum, şu anda herhâlde Engin Altay en yüksek, en uzun süreli milletvekilliği yapan arkadaşımız.

Bu süre içerisinde, yirmi yıldan fazla bir süre içerisinde birlikte görev yaptığımız veya belirli dönemler içerisinde bulunduğumuz değerli milletvekili arkadaşlarımızın hepsine teşekkürlerimi, şükranlarımı sunuyorum. Meclis Başkanlarına... Bugüne kadar herhâlde 5-6 Meclis Başkanıyla birlikte çalıştık, çok fazla Meclis başkan vekiliyle birlikte çalıştık, çok fazla Grup Başkan Vekiliyle birlikte muhatap olduk. Cumhuriyet Halk Partisinin en uzun süreli Grup Başkan Vekili Sayın Altay'mış, biraz önce söyledi ama Parlamente tarihinde herhâlde en uzun süre Grup Başkan Vekilliği yapan kişi de benim diye tahmin ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü Temmuz 2007 tarihinde başladık Grup Başkan Vekilliğine, üç senelik bir aradan sonra tekrar Grup Başkan Vekilliğine döndük.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kafa kafaya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Kafa kafaya mı? Devam etseydik o zaman farklı olabilirdi belki.

Bu süre içerisinde her partiden değerli arkadaşlarımız oldu, birlikte çalıştık. Bu kürsüden bulunduğumuz davayı, bulunduğumuz misyonu savunabilmek için bize verilen görevi hakkıyla yerine getirmeye çalıştık. Hakkıyla yerine getirmeye çalıştığımız bu görev süresince belki siyasi partiden arkadaşlarımızın kalbini kırmış olabiliriz; o arkadaşlarımız da bize kendi görevlerini icra edebilmek için, üzerine yüklenen vazifeyi yerine getirebilmek için, sorumluluklarının hakkını verebilmek için çeşitli ağır söylemlerde bulunmuşlardır ama bugüne kadar hiçbir arkadaşımıza incitecek şekilde hakaret etmedim, şahıslarına karşı herhangi bir saldırıda bulunmadım, hiç kin tutmadım; burada konuşulan, burada kalır. Her bir günü, her bir yasayı, her bir düzenlemeyi bir fair play heyecanı içerisinde yeniden başlatmanın gayreti içerisinde oldum çünkü hepimiz millet için çalıştık; hepimiz insanlarımızın, Türk milletinin iyiliği, onların selameti için çalıştık, gayret ettik; kanun teklifleri görüşülürken aynı düşüncelerle yaptık.

Önümde çok güzel bir metin vardı ama zaman çok kısaymış. Önce değerli kardeşim Yılmaz Tunç... Şunları hakikaten saymak lazım, isimleri unutsak da üzülmüyor.

Çalıştığımız Meclis Başkanlarına, Rahmetirahman'a kavuşmuş tüm milletvekili arkadaşlarımıza, Değerli Meclis Başkan Vekillerimize; özellikle buradaki kavas arkadaşlarımıza, bütün kavas arkadaşlarımıza, bizim kahrımızı çeken arkadaşlarımıza; bizim konuşuklarımızı doğru yazmaya çalışan değerli stenograf arkadaşlarımıza; basın mensuplarına, fotoğrafcılarımıza, değerli Mustafa İstemi Bey'e... (Alkışlar) Emektar kardeşimi, bu Parlamente'nin en eski fotoğrafcısını buradan ben de alkışlıyorum. Diğer arkadaşlarımıza, Parlamento muhabirlerine; hizmet eden, çay ocağında çalışan, restoranlarda çalışan aşçılarıma, garsonlarıma hepsine teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum.

Vefat eden milletvekillerimize -Sayın Özgür Özel saydı- en son vefat eden Sayın Deniz Baykal'a, ondan önceki Yakup Taş kardeşimize, daha önceden vefat eden değerli milletvekili arkadaşlarımıza, Meclis çalışanlarından vefat eden kardeşlerimize, hepsine Allah'tan rahmet diliyorum.

3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra 4 Kasım'da ramazana başladık. 2023, bugün ramazanın 15'inci günü. Bu sene ramazan yirmi dokuz gün yani tam ortasındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Başlı rahmet, ortası mağfiret, sonu da cehennem azabından kurtulma diye ifade ettiğimiz mübarek ramazanın mağfiretli olduğu bugünlerde inşallah hepimiz birbirimize iyi dileklerimiz sunarız.

Şöyle bir hatırlıyorum; Komisyon Başkanlığı yapmış ve Bakanlık yapmış değerli kardeşim, hemşehrim Sayın Taner Yıldız'la 3 Kasım 2002 seçimlerine giderken Kayseri'mizin bütün mahallelerini, kasabalarını, köylerini karış karış geziyoruz, ne istersiniz bizden diyoruz; köylerde diyorlar ki: "Ebe isteriz, imam isteriz, başka bir şey istemeyiz. Bir de sizi ne zaman görürüz? Onu isteriz." Çünkü milletvekillerini sık görmek isteyen ama sadece doğumlarında fayda sağlayacak ebe, ölümlerinde cenazelerinin namazını kıldırarak imam isteyen, "Başka bir şey istesek yapamazsınız." denilen bir ülkeden, bugün, aynı gezdiğimiz yerde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı).

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Son konuşmalarım olduğu için, arkadaşlarım da müsaade ederlerse, müsamaha gösterirlerse çünkü bundan sonra ben gelmiyorum zaten, onun için, değerli arkadaşlar herhalde uygun görürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Özleyeceğim seni Mustafa ağabey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 3 Kasım 2002 seçimlerine giderken, aynı köyde, ebe ve imam isteyen kişilerin bugün bana telefon açıp "Ben artık fiber internet istiyorum, 5G internet istiyorum." dedikleri bir noktaya doğru geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ondan önce, 6.100 kilometrelik duble yollarla döşenmiş bir ülkeyi, bugün 30 bin kilometreyi aşmış duble yollarla döşenmiş bir ülke konumuna getirdik.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Propagandayı bırak Mustafa ağabey.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yirmi yıl hizmet ettik. Bu yirmi yıllık hizmetimiz içerisinde neler yaptık diye baktığımızda, eskiden, değerli arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Soğan 25 lira!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doları 21 lira yaptınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, bırakın, Allah aşkına, biraz konuşayım. Niye gerçekleri duymaktan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Soğan 25 lira, soğan!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gerçekleri yaşıyoruz biz, yaşıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doları 21 lira yaptınız.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yapmayın.

Niye bunları, bizim hizmetlerimizi duyduğunuz zaman rahatsız oluyorsunuz? Olmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Soğan ne oldu, soğan?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bu hizmetleri sizlere de yaptık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Soğanı 1 çeyrek altın fiyatına getirdiniz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, yıllarca söylenen bir şeyi yaptık. Ne yaptık biliyor musunuz? Yıllardır dediniz ki asgari ücretlinin...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doları 21 lira yaptınız!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Allah rızası için ya biz bir iktidarız, Allah göstermesin eğer siz iktidar olursanız -Allah göstermesin, altını çiziyorum iktidar olursanız- herhalde hiç kimseyi konuşturamazsınız.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Allah gösterir, niye göstermesin!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doları 21 lira yaptınız, 21 lira!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Demokrasiyi sizden öğrenecek değiliz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya bırakın Allah aşkına! Sayın Tanal lütfen...

Bakın, değerli arkadaşlar. En önemli yaptığımız işlerden biri nedir? Yirmi yıldan fazla bir süredir "EYT, EYT" diye bağırانların, o haklı davalarını dile getiren kardeşlerimizin sorununu çözdük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ve uzun yıllardır söylenen “Asgari ücret vergi dışı kalacak.” derken herkesin iddia ettiği, herkesin taahhüt ettiği “Asgari ücret vergi dışı kalacak.” derken bugün 28 milyon çalışanın hepsinin, bordroya tabi herkesin asgari ücret kadar gelirini vergi dışı bıraktık.

CAVİT ARI (Antalya) – CHP sayesinde, CHP!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yani 28 milyon kişinin tamamına aylık 1.500 lira ilave katkı sağlamış olduk. Aslında bu yaptığımız işleri belki 3 Kasım 2002’den önce söylediğimizde üç dakikada bitirebilirdik ama inanın yirmi yılda yaptığımız işi yirmi dakikada değil, yirmi saatte değil üç yıl da anlatsanız bitiremezsiniz.

Ben, 2023 yılının hayırlara vesile olmasını diliyorum, tüm değerli kardeşlerimizin mübarek Ramazan Bayramı’nı tebrik ediyorum, 14 Mayıs 2023 seçimlerinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Milletin terazisi hassastır, milletin terazisi ne diyorsa başımızın tacıdır.

Hepinizi saygıyla sevgiyle muhabbetle selamlıyorum, Allah’a emanet olun, var olun.

Teşekkür ediyorum.(AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan’ın, ramazan orucuna, Kadir Gecesi’ne ve Ramazan Bayramı’na, vefat eden milletvekillerine, büyük bir depremle çok büyük acılar yaşandığına ve toplumsal dayanışmaya, Türkiye Büyük Millet Meclisinin toprağı en mümbit olan ve düşünce tohumlarının neşvünema bulduğu en zengin ve verimli bir tarla olduğuna; bu Mecliste düşünceler, fikirler yaka paça olmalıdır ama vekillerin asla yaka paça olmaması gerektiğine, 27’nci Yasama Döneminin son birleşiminin yapıldığına; Meclis Başkanına, Başkanlık Divanına, milletvekillerine ve Meclis çalışanlarına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ramazan orucunuzu, önümüzdeki Kadir Gecenizi ve bayramınızı tebrik ediyorum.

Aramızda vefat eden arkadaşlarımız ve yakınları vefat eden -aramızda İdare Amirimiz Mehmet Göker kardeşimiz var, annesi vefat etti- vekillerimiz var; hem vefat edenlere hem hepinizin yakınlarına rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, büyük bir depremle çok büyük acılar yaşandı. Şimdi kendimize şöyle bir soru soralım isterseniz: O yaşanan büyük acılardan daha büyük acı veren ne olabilir, daha büyüğü olabilir mi? Böyle bir soru yöneltirsek cevabım şudur ki: Ondan daha büyük acı o acıyı yaşayanlara merhem olamamaktır. Tabii ki görev ve sorumluluk ölçeğinde birçok eksiklikler yaşandı ama bize, hepimize unutulmaz bir ders olan, bir hayat dersi olan şey belki de şudur: Yüzme bilmeyen insanların gözleri önünde birçok kişinin boğulması ve o yüzme bilmeyenlerin de kurtaramamanın acısının, izdirabının muhatabı olmasıdır. Biz ülke olarak depremde yüzmeyi maalesef bilemedik, onu öğrenmemiz gerekiyor.

Toplumsal dayanışma bize bunun tesellisi oldu. Yine, en büyük teselli -birçoğunuz kısmen şahit oldu- yardıma gidilince depremzedelerin “Benim şimdilik ihtiyacım yok.” diyerek daha fazla muhtaç olanları göstermeleridir ki bu da bize verilen en büyük insanlık ve onur dersidir.

Vefat edenlere Allah’tan rahmet, depremzedelere de Yüce Allah’tan metanet diliyoruz.

Sayın milletvekilleri Türkiye Büyük Millet Meclisi yani bu Meclis, toprağı en mümbit olan ve düşünce tohumlarının neşvünema bulduğu en zengin ve verimli bir tarladır. Bu Mecliste düşünceler, fikirler yaka paça olmalıdır ama vekillerimiz asla yaka paça olmamalıdır. Şu anda bu gruplar arasındaki sınırlar, bu tarlalar arasındaki sınırlar düşünce sınırları olmalıdır ve bu sınırlar kalın çizgilerle de çizilmelidir çünkü fikirler, bu şekilde ancak ve ancak birbirleriyle mücadele ederek, yaka paça olarak, yaka paça hâle gelerek tohumlarını yeşertebilirler ama vekiller arasındaki sınırların olmaması ve sizlerin ayaklarınızın altında olması gerekiyor o sınırların; o sınırların başımızda değil ayaklarımızın altında olması gerekiyor. Ben şahsen, bir vekil olarak otururken bir vekil olarak hemen yanımda bulunan Milliyetçi Hareket Partisinin sıralarında da oturmak isterim. Bu Mecliste vekillere böyle de bir imkân ve fırsat verilmelidir, iç içe, yan yana ama fikirlerimizin de karşılıklı olarak birbirleriyle çatıştığı mümtaz bir Meclisin şu anda üyeleriyiz. Eminim ki bütün katkılarınız bu muvacehede olmuş ve bundan sonra da çok daha hayırlı katkılar sunulacaktır.

Şahsıma sorarsanız “Bu kürsüde oturan için en kolay şey ve en zor şey nedir? Birer tane örnek verin.” derseniz cevabım şudur ki sadece şahsım için değil, bu kürsüde oturan her değerli arkadaşımız adına söylüyorum: Bizim için en kolay şey mikrofonun düşmesine basmak, en zor şey de mikrofonu kapatmaktır; bunu da bilmenizi isterim.

Bu vesileyle değerli arkadaşlar, 27’nci Yasama Döneminin son birleşimini yapıyoruz. Bugüne kadar birlikte yoğun mesai harcadığımız Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı Profesör Doktor Mustafa Şentop’a, birleşimleri yöneten Başkanlık Divanı üyelerimize, siyasi parti gruplarımızın Başkan Vekillerine, tüm milletvekillerine katılımları ve gayretleri için teşekkür ediyorum. Çalışmalarımıza yasama, idari ve teknik hizmetleriyle destek veren idari teşkilatımızın Genel Sekreteri ve yöneticilerine, Divanda ve Komisyonlarda müşavirliğimizi yapan Kanunlar ve Kararlar Başkanı, Başkan Yardımcıları ve yasama uzmanlarına, sözlerimizi kayda geçiren stenograflara, sıra sayılarını basan Basimevime, Genel Kurulda ve çalışma ortamlarımızda teknik destek sunan teknisyen ve mühendislerimize, sürekli hareket hâlinde taleplerimize yetişen kavaslar, araştırma ve bilgi taleplerimizi karşılayan Araştırma Hizmetleri Başkanlığı uzmanlarına, zengin kitaplığından istifade ettiğimiz Kütüphane personeline, bire bir çalıştığımız danışman ve sektörlerimize, uluslararası temsil faaliyetlerimize mihmandarlık eden Protokol birimi çalışanlarına, tüm partilerin grup çalışanlarına, görüşmelerimizi yayınlayan Türkiye Büyük Millet Meclisi TV çalışanlarına, sağlık çalışanlarına, güvenlik hizmetlerini özveriyle yerine getiren Koruma personeline, Bilgi İşlem Başkanlığına, hazırladıkları güzel yemekleriyle lokanta çalışanlarımıza, yorgunluğumuzu alan çay ve kahveleriyle çay ocakçı ve garsonlara, ulaşımımızı sağlayan şoförlere, temizlik hizmetlerini veren personele, çalışma ortamımızı güzelleştiren bahçıvanlarımıza, çalışmalarımızı kamuoyuyla paylaşan tüm Parlamento muhabirlerine, velhasıl Meclisimizin bütün çalışanlarına teşekkür ediyoruz. (Alkışlar)

Şimdi izninizle 3 sayın milletvekiline yerlerinden söz vereceğim ve sonrada devam edeceğiz efendim.

Sayın Köse...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Çorum Milletvekili Tufan Köse’nin, Gazi Mecliste son konuşmasını yaptığına, kendisini bu göreve layık görenlere, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve yoldaşlarına, bu yolculukta kendisini yalnız bırakmayan ailesine ve Millet İttifakı’na ilişkin açıklaması

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, sevgili yurttaşlarım; 27’nci Dönemin son birleşimindeyiz, son dakikalarındayız. Ben de Gazi Mecliste son konuşmamı yapıyorum.

Öncelikle, beni bu onurlu göreve layık gören ulusuma, Çorumlu hemşehrilerime, partime ve partililerime şükranlarımı sunuyorum. İkinci şükranım... Gazi Meclisimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve yoldaşlarına da şükranlarımı sunuyorum.

Bu arada siyaset özveri isteyen bir görevdir. Bu özverili görevi yaparken bizleri yalnız bırakmayan aileme, anneme,

babama ve sevgili eşime buradan şükranlarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, insanca ve hakça paylaşılan tam bağımsız Türkiye özlemini gerçekleştirecek ve parlamenter demokrasinin kuruluşunu gerçekleştirecek olan Millet İttifakı'na buradan yürekten başarılar diliyorum. İttifakın Cumhurbaşkanı adayı 13'üncü Cumhurbaşkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu...

45.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, büyük depremin ikinci ayında Türkiye Afet Yönetimi Kanunu Teklifi'ni Meclis Başkanlığına sunduklarına ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 6 Nisan. Büyük depremlerin ikinci ayında Grup Başkan Vekilimiz Özgür Özel'le eş güdüm içerisinde hazırladığımız, Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanı adayımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun ilk imzacısı olduğu Türkiye afet yönetimi kanun teklifimizi Meclis Başkanlığına sunduk. Afet Yönetimi Yasa Önerisi'ni afetin öncesi, esnası ve sonrası yaklaşımıyla yaşam hakkı temelinde hazırladık. Afetlerin felakete dönmemesi için bilimin, hukukun, sosyal ve etkili devletin gereklerini önceleyen ve katılımcı bir çalışmanın ürünü olan teklifimiz afet yönetiminin anayasası olacaktır. 14 Mayıs'ta monokrasiyi değil demokrasiyi seçecek olan yurttaşlarımız bu teklifin de yasalaşma yolunu açacaktır.

Teşekkür ederim, hepinize saygılar sunarım.

Demokrasi için yolumuz açık olsun.

BAŞKAN – Sayın Konuk...

46.- Adana Milletvekili İsmail Konuk'un, Feke yolunda meydana gelen heyelanda otomobillerine kaya devrilmesi nedeniyle Adana'nın Himmetli İlkokulu ve Ortaokulunda görevli öğretmenler Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak'ın hayatlarını kaybettiklerine ilişkin açıklaması

İSMAİL KONCUK (Adana) – Bugün Adana Saimbeyli ilçesinde öğretmenlerimiz Pınar Kılıç, Dilek Altıparmak, Ümmühan Dilbilir ve Rahime Topak heyelan sebebiyle hayatını kaybetti, Yüce Allah'tan rahmet diliyorum. 4 ocağa ateş düştü sayın milletvekilleri. Bu bölge -bu Kısıp bölgesinde yeni bir heyelan değil- sürekli heyelan olan bir bölge ve Karayolları herhangi bir tedbir almıyor, iki ay önce de olmuştu. Bugün rahmet dileyebiliriz, üzülebiliriz ama bunun tedbirini almayan Karayollarını da yetkilileri de bu 4 öğretmenimizin aileleri adına kınadığımı ifade ediyor, tekrar rahmet diliyorum ve bütün eğitim camiasının başı sağ olsun diyorum.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.27

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

IX.- SEÇİMLER

A) Kişisel Verileri Koruma Kurulu Üyeliklerine Seçim

1.- Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Alınan karar gereğince Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 21'inci maddesi uyarınca Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan 1 üyelik için seçim yapılacaktır.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 21'inci maddesi gereği Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu, kendilerine düşen üyeliğin 2 katı kadar aday göstermiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu tarafından gösterilen adayların adlarını soyadı sırasına göre okuyacağım: Cennet Alas Şekerbay, Samet Turan.

Adayların adları, soyadı sırasına göre mühürlü oy pusulası şeklinde düzenlenmek suretiyle bastırılmıştır.

Toplantı ve karar yeter sayısı mevcut olmak şartıyla seçimde en çok oyu alan 1 aday seçilmiş olacaktır.

Sayın milletvekilleri, oylamanın sayım ve dökümü için ad çekmek suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edilecektir. Tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarında yerlerini alacaktır.

Oğuzhan Kaya? Burada.

Orhan Kırçalı? Burada.

Hasan Çilez? Burada.

Selim Gültekin? Burada.

Bariş Karadeniz? Burada.

5 kişilik Tasnif Komisyonu oluşmuştur.

Şimdi oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum: Komisyon sıralarından birinci sıradaki Kâtip Üye Adana'dan başlayarak İstanbul'a kadar -İstanbul dâhil- ikinci sırada yer alan Kâtip Üye ise İzmir'den başlayarak Zonguldak'a kadar -Zonguldak dâhil- adı okunan milletvekillerinin adını ad defterinden işaretleyeceklerdir. Adı işaretlenen milletvekiline birer mühürlü oy pusulası ve zarf verilecektir. Oyunu kullanan milletvekili oy pusulasını içeren zarfı Başkanlık Divanının önüne konulmuş olan oy kupasına atacaktır. Oy pusulasında Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu aday listesinden 1 adayın isminin karşısındaki kare, çarpı işaretiyle işaretlenecektir. Aynı zarftan 1'den çok oy pusulasının çıkması ve aday listesinden 1'den fazla adayın işaretlenmesi veya pusulada hiçbir adayın işaretlenmemesi hâlinde bu oy pusulaları geçersiz sayılacaktır.

Bu açıklama bugün yapacağımız diğer seçim için de geçerli olacaktır.

Sayın Kâtip Üyelerin yerlerini almalarını, mühürlü oy pusulaları ile zarfların da teslim edilmesini rica ediyorum.

Oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın milletvekili var mı?

Sayın milletvekilleri, oy kullanma işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupaları kaldırılınsın.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Tasnif Komisyonu üyelerinin adlarını tekrar okuyorum: Oğuzhan Kaya, Çorum; Orhan Kırçalı, Samsun; Hasan Çilez, Amasya; Selim Gültekin, Niğde; Barış Karadeniz, Sinop.

(Oyların ayırımına başlandı)

B) Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna Üye Seçimi

1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Tasnif işlemi devam ederken, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan 1 üyelik için Anayasa'nın 130'uncu ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 35'inci maddesi gereğince seçim yapacağız.

Üst Kurulda boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için 2 aday gösterilmiştir.

Şimdi adayların adlarını soyadı sırasına göre okuyorum: Sayın Şafak Akça, Sayın Tuncay Keser.

Adayların soyadlarının alfabetik sırasına göre mühürlü oy pusulası bastırılmıştır.

Toplantı ve karar yeter sayısı mevcut olmak şartıyla seçimde aday listesinde en çok oyu alan aday seçilmiş olacaktır.

Sayın milletvekilleri, oylamanın sayım ve dökümü için ad çekme suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edilecektir.

Tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarında yerlerini alacaktır.

Mücahit Durmuşoğlu, Osmaniye? Burada.

Salim Çivitcioğlu, Çankırı? Burada.

Ahmet Kılıç, Bursa? Burada.

Cemal Bekle, İzmir? Burada.

Mahir Polat, İzmir? Burada.

5 kişilik Tasnif Komisyonu oluşmuştur.

Sayın Kâtip Üyelerin yerlerini almalarını, mühürlü oy pusulaları ile zarfların da teslim edilmesini rica ediyorum.

Oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

Sayın milletvekilleri, oy kullanma işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupaları kaldırılсын.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Tasnif Komisyonu üyelerinin adlarını tekrar okuyorum: Sayın Mücahit Durmuşoğlu, Osmaniye Milletvekili; Sayın Salim Çivitcioğlu, Çankırı Milletvekili; Sayın Ahmet Kılıç, Bursa Milletvekili; Sayın Cemal Bekle, İzmir Milletvekili; Sayın Mahir Polat, İzmir Milletvekili.

Sayın milletvekilleri, Tasnif Komisyonu yenilenme ihtiyacı hasıl olduğundan yeni Tasnif Komisyonu oluşmuştur.

İsimlerini tekrar okuyorum: İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal, Adana Milletvekili Sayın Burhanettin Bulut, Edirne Milletvekili Sayın Okan Gaytancıoğlu, İstanbul Milletvekili Sayın Özgür Karabat, İzmir Milletvekili Sayın Mahir Polat.

(Oyların ayırımı yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan 1 üyelik için yapılan seçime ilişkin Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir, okuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kişisel Verileri Koruma Kurulunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için yapılan seçime 368 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu		
Üye	Üye	Üye
Oğuzhan Kaya	Orhan Kırçalı	Hasan Çilez
Çorum	Samsun	Amasya
Üye	Üye	
Selim Gültekin	Barış Karadeniz	
Niğde	Sinop	

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu aday listesi:

Cennet Alas Şekerbay : 355 oy

Samet Turan : 4 oy

Boş : 2 oy

Geçersiz : 7 oy

Toplam : 368 oy

BAŞKAN – Buna göre, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu aday listesinden Cennet Alas Şekerbay Kişisel Verileri Koruma Kurulu üyeliğine seçilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan 1 üyelik için yapılan seçime ilişkin Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir, okuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için yapılan seçime 351 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu		
Üye	Üye	Üye
Mahmut Tanal	Özgür Karabat	Burhanettin Bulut
İstanbul	İstanbul	Adana
Üye	Üye	
Okan Gaytancıoğlu	Mahir Polat	
Edirne	İzmir	

Şafak Akça : 10 oy

Tuncay Keser : 333 oy

Geçersiz : 8 oy

Toplam : 351 oy

BAŞKAN – Buna göre, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu aday listesinden Tuncay Keser Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeliğine seçilmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Hayırlı olsun diyor, başarılar diliyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince 14 Mayıs 2023 Pazar günü Cumhurbaşkanlığı seçimiyle birlikte yapılacak 28'inci Dönem Milletvekili Genel Seçimi'ne ilişkin kesin sonuçların 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 37'nci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 3'üncü maddesine göre, Yüksek Seçim Kurulunca ilanını takip eden 3'üncü gün saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.36

X.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ (*)

1.- 01/01/2022-30/06/2022 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 30/06/2022 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararname, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (VIII)

2.- 01/07/2022-31/12/2022 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2022 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararname, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (IX)

3.- 01/01/2023-14/05/2023 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 14/05/2023 tarihinde komisyonlarda bulunan kanun hükmünde kararname, Cumhurbaşkanlığı teklifleri, milletvekili teklifleri ve tezkereler (X)

(*) VIII, IX ve X'uncu Komisyonlar Bülteni tutanağa eklidir.